

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510-74000 ΦΑΞ: 26510-79286 - tozagorimas@gmail.com

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 465-466
ΜΑΡΤΙΟΣ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
2017

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΚΑΘΕ ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ ΠΛΕΟΝ

Όπως σας προΐδεάσαμε από το προηγούμενο τεύχος, από εδώ και στο εξής το Περιοδικό μας θα φτάνει στα χέρια των Ζαγορίσιων κάθε δυο μήνες. Ως μικρό αντίδωρο της περικοπής, όταν και όσο μπορούμε, το δίμηνο πια τεύχος θα είναι ενισχυμένο κατά τέσσερις σελίδες, ήτοι από 20 σε 24.

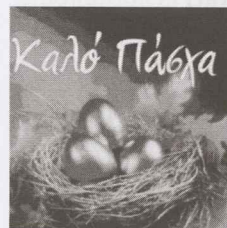
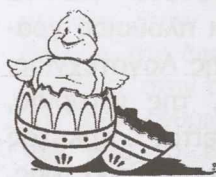
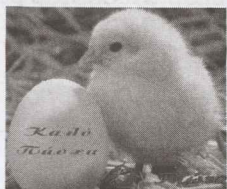
Οι αντιδράσεις των συνδρομητών συμπατριωτών μας (όσοι μείνανε πιστοί και συνεπείς ακόμη), ήταν συγκινητικές αλλά και γεμάτες κατανόηση. Συγκινητικές γιατί όλοι όσοι

επικοινωνήσαν μαζί μας, εξέφρασαν τη λύπη τους και θα ήθελαν «Το Ζαγόρι μας» να συνεχίσει τη μηνιαία έκδοσή του αλλά και με κατανόηση για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε και την υπόσχεση στήριξής του και στο μέλλον.

Μάρτης και Απρίλης οι δυο απ' τους μήνες της Άνοιξης. Ο πρώτος γκρίζα οπισθοφυλακή του Χειμώνα, πάντα άχαρος και ψυχρός, ο δεύτερος ο ξανθός Απρίλης η πραγματική καρδιά της Άνοιξης, της χαράς και της αναζωογόνησης της φύσης.

Στους μήνες αυτούς πολλές ημέρες οι καθιερωμένες ως Παγκόσμιες για να τιμηθούν κάποιες ιδέες και γεγονότα. Έτσι: η 8η Μαρτίου καθιερώθηκε ως «Ημέρα της Γυναίκας», η 21η ως «Παγκόσμια Ημέρα της Ποίησης» αλλά και «Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού», που τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε έξαρση. Η επόμενη 22α Μαρτίου είναι η «Παγκόσμια Ημέρα του Νερού», ένα κοινό αγαθό που όπως λένε για την εξασφάλισή του ίσως θα είναι η αιτία του τρίτου Παγκοσμίου πολέμου.

Μέσα στο δίμηνο αυτό και η μεγάλη γιορτή της Εθνικής Παλιγγενεσίας όπως και στα μέσα του Απρίλη η μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης, το Πάσχα. Τελειώνοντας θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους αισθάνθηκαν την ανάγκη να εκφράσουν τη στήριξή τους στο «Ζαγόρι μας» για να μπορέσει να συνεχίσει την πολύχρονη πορεία του και να ευχηθούμε με μια φωτογραφία από το παλιό Ζαγόρι, εν είδει ευχετήριας κάρτας από τότε που οι εκκλησίες και τα μεσοχώρια μας έσφυζαν από ζωή.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΧΕΙΜΑΖΟΜΕΝΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥΣ,
ΜΕ ΥΓΕΙΑ, ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΔΙΣΙΟΔΟΣΙΑ.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΙΛΕΣ

Χρονογράφημα

«Άνοιξη και ΠΑΣΧΑ»

Απρίλιος 2017 Ένα Εορταστικό Δίδυμο

Σταύρου Συκιώτη

Μέρα τη μερούλα προ-σπεράσαμε και το Μάρ-τη χωρίς τα παραδοσιακά του μετεωρολογικά γνωρίσματα, διατήρησε κατάλοιπα του χει-μερινού Σιβηριακού κύματος: συνεχείς αέριδες με υψηλή παγερότητα της ατμόσφαιρας, χωρίς βροχοπτώσεις και χιόνια (στην περιοχή μας). Αυτά δεν χρειαζόταν. Δεν υπάρ-χουν, σήμερα, σιτοχώραφα που να ζητούν νεράκι για την καινούρια τους παραγωγική περίοδο.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι, λόγω καιρικών συνθηκών, ο Μάρτης δεν λειτούργησε, όπως πάντα, σαν πρωτανοξιά-τικός μήνας, η Φύση, ακολου-θούσα, νομοτελειακά τον δικό της κύκλο ζωής έδωσε το παρόν της. Χαμογέλασαν με τα ποικίλα χρώματά τους τα αγριολούλουδα, ξάνοιξαν τα ματάκια τους, κάποια βιαστικά ανέμισαν τα πρώτα φυλλαρά-κια τους, της χθαμαλής βλά-στησης. Φυσικά, φιγουράρη-σαν με τα κάτασπρα λουλου-δάκια τους κάποιες βιαστικές (πρώιμες τις λένε) αμυγδα-λιές, που παραδοσιακά θεω-ρούνται προξενήτρες της Άνοιξης. Ωστόσο, το πρώτο μήνυμα του ερχομού της Άνοι-ξης το δίνει με τα κίτρινα λου-λουδάκια της η Κρανιά (το φυτό Κρανεία). Το τελευταίο 10ήμερο, όντας στο «σαλονά-κι της αυλής μου» με ξάφνια-σε οπτικά μια κατακίτρινη πεταλούδιτσα που με το τρελ-λό, αεράτο χοροπέτασμά της επιβεβαίωνε τον χρονικό ανοι-ξιάτικο κύκλο.

Ο χρόνος κυλάει! Ο Απρί-λης, διάδοχος μήνας του Μάρτη, κατέφθασε. Κι όχι μόνος αλλά με συντροφιά το Ιερό Πάσχα, την Ανάσταση του Χριστού, όπως συμβαίνει σχεδόν πάντα εκτός ελάχι-στες φορές. Δυο σημαντικές γιορτές, που επηρεάζουν συγκλονιστικά τους ανθρώ-πους. Κι ακόμα ο Απρίλης είναι ο Αγιωργίτης μήνας, που αποτελεί χρονικά σταθμό (23/4) για τους ξωμάχους της γης, γεωργούς και κτηνοτρό-

φους, ο μήνας της Θεάς Αφροδίτης, του Έρωτα, η καρ-διά της Άνοιξης που αναγεν-ναίει την Πλάση. Μας το λέει και ο Διονύσιος Σολωμός: «Έορτσε ο Έρωτας χορό με τον ξανθό Απρίλη κι η Φύση πήρε την καλή και τη γλυκειά της ώρα».

Η γιορτή του Αϊ-Γιώργη (23/4) όπως και του Αγίου Δημητρίου στις 26/10 αποτε-λούν χρονικούς σταθμούς για τους μεγαλο-κτηνοτρόφους που ρυθμίζουν τη συμπεριφο-ρά τους σχετικά με την άνοδο των κοπαδιών τους στα ψηλά βουνά ή την κάθοδό τους στα χειμαδιά. Έτσι, το ξεκίνημα προς τα βουνά αποτελεί μια ιδιαίτερη χαρά και σε σχέση με το Πάσχα-Λαμπρή, ο Απρί-λης αποκαλείται Λαμπριάτης, εκφράζει μια γιορτή.

**«Να 'ρθει τ' Αη-Γιώργη η γιορτή
να 'ρθει τ' Αη-Γιώργη η μέρα
να συναχθεί η θλαχουργιά
να μαζευθούν οι δλάχοι
να πάρουν
τα κοπάδια τους
και στα βουνά να πάνε».**

Ήδη, (τώρα που γράφω –πρώτη εβδομάδα τ' Απρίλη) είμαστε προ των πυλών του Πάσχα. Η σκέψη της Λαμπρής αυτής γιορτής της Ορθοδο-ξίας μας αναμοχλεύει σκέψεις και συναισθήματα και συναγιέ-

ρει φροντίδες και προετοιμα-σίες για τον ιερό γιορτασμό της Ανάστασης του Χριστού-Θεού μας. Συμβολικά οι χρι-στιανοί, θεωρούν ότι επέρα-σαν από τη ζωή της αμαρτίας στη ζωή της αληθείας και της αγάπης, στην Ανάσταση.

Της Κυριακής της Αναστά-σεως προηγείται μία ολόκλη-ρη εβδομάδα, από το Σάββατο της Αναστάσεως του Λαζάρου μέχρι το Μέγα Σάββατο. Δίδε-ται έτσι η δυνατότητα στους Πιστούς να συμμετέχουν στην καθημερινή λειτουργία της Εκκλησίας, να παρακολου-θούν τα τεκταινόμενα, να ενδυναμώνουν την πίστη τους και να συμμετέχουν, συναι-σθηματικά στην πορεία του Χριστού από τη σύλληψη, τη σταύρωση, τον ενταφιασμό Του μέχρι τη μέρα της Νίκης έναντι του θανάτου, την Ανά-σταση.

**«Η πάντων χαρά, Χριστός,
η αλήθεια, το φως, η ζωή του
κόσμου,
η αναστασις τοις εν γη πεφα-νέρωται
τη αυτού αγαθότητι· και γέγο-νε τόπος
της αναστάσεως, τοις πάσι
παρέχων θείαν άφεσιν».**

(Κοντάκιο)

Εκτός από το «Τυπικόν» της Εκκλησίας στις εορτές του Πάσχα, δίδεται η ευκαιρία να συμμετέχουν, παραδοσια-

κά, ομάδες νέων παιδιών που το Σάββατο του Λαζάρου θα διαλαλήσουν τα «Κάλαντα» από σπίτι σε σπίτι, στους μεγαλύτερους να συνεργα-στούν για τον στολισμό του Επιταφίου και της Εκκλησίας, να συμμετέχουν στην Περιφο-ρά του Επιταφίου, οι ηλικιωμέ-νες γυναίκες-μοιρολογίστρες να συμπαρασταθούν στο χώρο του Επιταφίου και τέλος την ώρα της Ανάστασης του Χρι-στου από τα χείλη του Ιερέα, το τρελό ξεφάντωμα των ποι-κίλων φωτεινών βαρελότων που αναγγέλλουν την Ανάστα-ση στη σκοτεινή ακόμα φύση.

Σε αυτόν τον συνεορτα-σμόν, τη συνεργασία και ανθρώπινη προσέγγιση, προ-σφέρεται ψυχολογικά η χαρά, συναπαντάται η αγάπη και αλληλεγγύη μεταξύ τους και συσφίγγονται οι δεσμοί των Χριστιανών, κάτι που το υπο-δεικνύει και ο μεγάλος ποιη-τής Διον. Σολωμός.

**«Όλοι, μικροί και μεγάλοι
ετοιμαστείτε,
Ανοιξτε αγκαλιές ειρηνοφό-ρες
και φιληθείτε γλυκά χείλη με
χείλη
Πέστε Χριστός Ανέστη, εχθροί
και φίλοι».**

Να σημειώσουμε, τέλος, πως τόσο η Άνοιξη όσο και το Πάσχα, είναι δύο μεγάλα και πλούσια γεγονότα για τα οποία υπάρχει πλούσιος γρα-πτός λόγος της Λογοτεχνίας, της Ποίησης, της ιστορίας, πλην απαιτείται αρκετός χώρος για την αναφορά τους. Ες άλλοτε...!

Χριστός Ανέστη
Χρόνια Πολλά

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΗ

ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Κατάλληλα

για τουριστική αξιοποίηση

Πληροφορίες στο τηλέφωνο:

69 79 31 11 63

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Του ΠΑΝΤΕΛΗ
ΜΠΟΥΚΑΛΑ

Το ύμνησε ο Γκαίτε. Το λάτρεψε ο Σολωμός. Το προσκίνησε ο Βαλαωρίτης. Το αγάπησε ο Παλαμάς, κι ο Μαλα-κάσης βέβαια κι ο Κρυστάλλης. Το εκτίμησε ιδιαίτερα ο Καβά-φης, το εξεθείασε ο Σεφέρης, που το μετρούσε σαν «ατόφια ελληνική φωνή». Το σεβάστηκε ο Ελύτης, που έγραψε για τον Γκάτσο: «Αλλ' εμείς τη δημοτική γλώσσα και την παράδοση τις εκμάθαμε. Σιγά σιγά και με πολύν κόπο. Εκείνος τις βρήκε μέσα του, έτοιμες, μαζί με τα τραγούδια των προγόνων του, τις αφομοίωσε μαζί με «το γάλα της μητρός του», που θα έλεγε ο Σολωμός». Ο Γκάτσο, λοιπόν, μαθήτευσε σε αυτό, όπως κι ο Ρίτσος. Κι άλλοι, πολλοί το υπη-ρέτησαν και το τίμησαν, με τον τρόπο του ο καθένας. Πλούσιο μέσα στην ποικιλία του το δημο-τικό τραγούδι, ευαίσθητο, ελευ-θερωμένο από προκαταλήψεις και συμπλεγμένα, άρα και συναρπαστικά ελευθερωτικό, α-πέσπασε κάτι βαθύτερο από τον θαυμασμό και πνευματικά γονι-μότερο: το σέβας.

Οι έπαινοι που κέρδισε το δημοτικό τραγούδι δεν σχετίζο-νται αποκλειστικά με το καλλιτε-χνικό του ύψος, τη λογοτεχνική του ευφυΐα και διαύγεια, την εκπληκτική οικονομία του. Αντα-ποκρίνονται σε ορισμένα θεμε-λιώδη γνωρίσματά του, που σπανιότατα κάμπτονται ή υπο-χωρούν στην ευθύτητά του δηλαδή, στη δικαιοσύνη που το διακρίνει, στην τιμιότητα θεώρη-σης των ανθρωπίνων πραγμά-των που το εξυψώνει, στον τρόπο εντέλει με τον οποίο η βαθιά συγκίνηση μορφοποιείται σε λόγο χωρίς το αίσθημα να πλημμυρίζει πληθωριστικό τις λέξεις. Και στην απλότητά του βέβαια, που το σφραγίζει είτε όταν ζυγίζει και μετράει τον κόσμο είτε όταν αποδίδει τις ποικίλες εκδηλώσεις του, ευφρόσυνες ή πικρές, ειρηνικές ή πολεμικές.

Γράφοντας για το κλέφτικο, ο Κλωντ Φωριέλ, που πρώτος δημοσίευσε συλλογή ελληνικών δημοτικών τραγουδιών, το 1824, στο Παρίσι, σχολιάζει: «Ό,τι περισσότερο ξεχωρίζει αυτά τα βουνίσια τραγούδια

Η «άγρια τόλμη» των κλέφτικων τραγουδιών

Φέτος «Το Ζαγόρι μας» τιμώντας την Εθνέγερση της 25ης Μαρτίου, αναδημοσιεύει ένα παλιό κείμενο του δημοσιογράφου συγγραφέα και ποιητή, γνωστού συνεργάτη της «ΚΑΘΗΜΕ-ΡΙΝΗΣ» Παντελή Μπουκάλα με τίτλο: «Η άγρια τόλμη των κλέ-φτικων τραγουδιών». Η αναδρομική αυτή δημοσίευση συμπίπτει και με την πρόσφατη έκδοση του τελευταίου διδίου του με τίτλο: «Όταν το ρήμα γίνεται όνομα ή «ΑΓΑΠΩ» και το σφρίγος της ποιητικής γλώσσας των δημοτικών τραγουδιών» (Εκδόσεις Αγρα).

από τα υπόλοιπα είναι ένα μοναδικό ρωμαλέο ύφος' είναι μια, πώς να το πω, άγρια τόλμη στη σύλληψη, στη σύνθεση και στις σκέψεις, που η απλότητα και το καθημερινό ύφος της έκφρασης τις κάνει να ξεπετά-γονται πιο ζωντανές απ' ό,τι θα πετύχαινε μια γλώσσα εμφατική και πιο στολισμένη. Υπάρχει κάποια αναλογία, κάποια αρμο-νία ανάμεσα στην ιδιοφυΐα των κλεφτών και σ' εκείνη των ποιη-τών, που θα μας έκανε να νομί-ζουμε πως οι τελευταίοι θα μπο-ρούσαν να μάχονται σαν τους πρώτους, κι αυτοί πάλι να τρα-γουδούν σαν τους άλλους' και δύσκολα θ' αποφάσιζε κανείς αν βρίσκεται περισσότερος ενθου-σιασμός, περισσότερο μίσος για τους Τούρκους, περισσότερη αγάπη για την ελευθερία στους στίχους των ραψωδών ή στη ζωή των ηρώων τους. Αισθάνε-ται κανείς σ' όλες αυτές τις συν-θέσεις την επίδραση των τόπων που τις ενέπνευσαν' αισθάνο-νται πως πρωτοβγήκαν στα βουνά. Αλλά αυτά τα βουνά είναι ελληνικά, και δεν έχουν καθόλου αιώνιους πάγους, και οι κορυφές τους δεν ξεπερνούν το ύψος όπου η γη παύει να νιώθει τη γλυκιά ζέση του ήλιου, παύει να έχει πρασινάδες και λουλού-δια» (βλ. το βιβλίο του Φωριέλ «Ελληνικά δημοτικά τραγού-δια», εκδ. επιμέλεια Αλέξης Πολίτης, Πανεπιστημιακές Εκ-δόσεις Κρήτης, 1999, τόμ. Α').

Αυτή την «άγρια τόλμη», που φανερώνεται απολαυστική και στην εικονοποιία των δημοτι-κών, στην τεχνική τους, τη δια-κρίνουμε και στην «ιδεολογία» τους, στη στάση τους απέναντι σε όσα συμβαίνουν, μια στάση που μπορούμε να τη θεωρήσου-με φυσική και αυθόρμητη, καρπό ενός λαϊκού πολιτισμού που κρατάει τις αξίες του, και όχι προϊόν κάποιας θεωρητικής σύλ-ληψης. Ειδικά στα κλέφτικα, η

στάση αυτή αποκαλύπτεται με διάφορες μορφές. Οδηγεί πρώτα πρώτα στην ιστόρηση επεισοδίων όπου τον τόνο τον έδωσε οτιδήποτε άλλο, πάντως όχι ο ηρωισμός, γεγονός που θέτει τα τραγούδι αυτού του περιεχομένου έξω από τον κανόνα «ορθοέπειας» που εκ των υστέρων πλάστηκε. Ο καπε-τάν Ζαχαρίας Μπαρμπισιώτης, λ.χ., για τον οποίο έγραφα εδώ την περασμένη Κυριακή, εμφανί-ζεται στο ακόλουθο δημοτικό όχι σαν ήρωας αλλά σαν κάποι-ος που καυχιέται μεθυσμένος από δύναμη για όσα αντεκδικού-μενος έπραξε εις βάρος ενός ιερέα με τον οποίο είχε διαφο-ρές: «Τι ν' το κακό που γίνεται τούτο το καλοκαίρι, / τρία χωριά μας κλαίονται, τρία κεφαλοχώ-ρια, / μας κλαίγεται κι ένας παπάς από τον Άγιο Πέτρο. / Τι τόκαμα του κεράτα και κλαίγεται από μένα; / Μήτε τα δόδια τ' έσφαξα μήτε τα πρόβατά του' / τη μια του κόρη φίλησα, της δυο του θυγατέρες, / το 'να παιδί του σκότωσα, τ' άλλο το πήρα σκλάβο / και πεντακόσια δυο φλουριά για ξαγορά του πήρα' / ούλα λουφέ τα μοίρασα, λουφέ στα παλικάρια, / κι ατός μου δεν εκράτησα τίποτα για τ' έμένα».

Όλα τούτα ηχούν παράδοξα μόνο υπό δύο προϋποθέσεις: πρώτον, ότι παραγνωρίζουμε την ηθική της δημοτικής ποίη-σης, που δεν της επιτρέπει την αυτολογοκρισία, και δεύτερον ότι θεωρούμε πως τα κλέφτικα αφορούν αποκλειστικά την Επανάσταση και τους ήρωές της, τα ανδραγαθήματα και τον δοξασμένο ή μαρτυρικό θάνατό τους. Αλλά τα κλέφτικα είχαν αναπτυχθεί πολύ νωρίτερα, και με την ιδρυτική του αμεροληψία κατέγραψαν και αποθανάτισαν και περιστατικά που ίσως ενο-χλούν τη σημερινή ακοή, σε άλλα εθισμένη από νωρίς. Όσο βαθιά, ας πούμε, κι αν ήταν η

χριστιανική πίστη, κι όποιος κι αν υπήρξε ο σεβασμός για τους ιερωμένους, ο δημοτικός τρα-γουδιστής δεν έχει κανένα πρό-βλημα να παραδώσει στην αιώ-νια χλεύη (και χωρίς καν να υψώσει τον τόνο, απλώς ιστο-ρώντας) έναν καλόγερο που το 1806 πρόδωσε στους Τούρκους τον Γιάννη (Ζορμπά) Κολοκο-τρώνη, αδερφό του Θεωδώρακη, ο οποίος μαζί με έξι συγγενείς του είχε ζητήσει καταφύγιο στο μοναστήρι της Αιμυαλούς κοντά στη Δημητσάνα. «Καλόγερος δεν μαρτυρά, δε γίνεται προδό-της» βεβαιώνει τον Γιάννη Κολοκοτρώνη ο μοναχός, αμέ-σως έπειτα όμως: «Και κάνει τον ανήφορο και πάει στη Δημη-τσάνα / Ψιλή φωνίτσα έριξε, όση κι αν εδυνάστη: / «Μικροί-μεγάλοι στ' άρματα και γέροι στα ντουφέκια, / τ' έδω δυο έξενους στο ληνό, στ' αμπέλι, στο Βιδόνι». Με τη δική του απλότητα, θυμάται ο Γέρος του Μοριά στα «Απομνημονεύματά» του: «Ο Γιάννης (...) επήγε εις τους Αιμυαλούς, μοναστήρι, του έδωσε ένας καλόγερος φαγί και έπειτα επήγε, έδωσε είδησιν εις τους Τούρκους, επήγαν, τον επολιόρκησαν εις τον ληνόν και τον εσκότωσαν».

Την αμεροληψία του το δημοτικό τη διατηρεί ακέραιη και στα χρόνια της Επανάστασης, όταν αναφέρεται σε εμφύλιες συγκρούσεις (λ.χ. το τραγούδι για τη μάχη του Θεωδώρακη Γρίβα με τον καπετάνιο Δημήτριο Μακρή στην Κατοχή Μεσολογγί-ου, το 1823) αλλά κι όταν συμ-μερίζεται τον πόνο του εχθρού, όπως στο τραγούδι για τον πάμπλουτο Κιαμήλμπεη που αιχ-μαλωτίστηκε στην άλωση της Τριπολιτσάς. «Στην ελληνική δημοτική ποίηση», γράφει ο Δ. Πετρόπουλος, «υπάρχουν τρα-γούδια εμπνευσμένα από ηρωι-σμούς ή παθήματα προσώπων, που με τις πράξεις τους έβλα-ψαν άτομα ή το έθνος γενικότε-ρα. Ο λαϊκός ποιητής, καθώς και ο λαϊκός ακροατής του, δοκιμά-ζουν συγκινήσεις από πράξεις ανθρώπων ανεξάρτητα από το ηθικό τους περιεχόμενο και από πατριωτικές ιδέες». Ποιο άλλο μεγαλείο να ζητήσουμε;

Επιμέλεια Β.Τ.

«Καθημερινή» 26-3-2011

Η μουσικοχορευτική παράσταση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων

Φέτος η παράσταση είχε επετειακό χαρακτήρα, γιατί ο Σύνδεσμος συμπλήρωσε έναν αιώνα από την ίδρυσή του το 1917 και έφερε τον τίτλο ως «αργυρούς αιών». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 19 Μαρτίου 2017 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών και στην αίθουσα «Βασίλειος Πυρσινέλλας».

Περιελάμβανε δημοτικά τραγούδια και χορούς απ' όλη την Ελλάδα και συγκεκριμένα απ' τη Γουμένισσα Κιλίκης, την Πάρο-Νάξο, τη Θράκη, τραγούδια των Βλάχων Σερρών-Μετσόβου, τη Φλώρινα, τον Έβρο και βέβαια απ' το Ζαγόρι όλα εξαισία μακριά από κάθε είδους υποκοιούρα.

Εξαιρετικά ήταν τα χορευτικά τμήματα των μικρών παιδιών (κούτσκα) και των εφή-

βων που μαθαίνουν να χορεύουν κι ελπίζουμε και στο μέλλον να βλέπουμε τέτοιες εκδηλώσεις.

Οι μουσικοί που έδωσαν σάρκα και οστά στην παράσταση ήταν ο Α. Αρκαδόπουλος (κλαρίνο), ο Θ. Κωνσταντίνου (τραγούδι, λαγούτο, ούτι), η Σ. Δαλιάνη (τραγούδι), ο Γ. Μαρινάκης (βιολί) και ο Κ. Μαρατάκης (κρουστά).

Δάσκαλος των χορευτικών τμημάτων και υπεύθυνος της επιλογής των τραγουδιών ήταν ο Γιάννης Τριφύλλης. Οι χορευτές του Πολιτιστικού ήταν αυτοί που χόρευαν τους χορούς απ' τις περιοχές που προανάφερα και βέβαια χόρευαν με χάρη, λεβεντιά οι γυναίκες οι άνδρες. Ήταν χάρμα οφθαλμών να τους βλέπεις. Κάτι άλλο αξιόλογο ήταν οι στολές απ' τις διάφορες περιοχές της Ελλάδος, η καθεμιά με το δικό της γούστο.

Συγχρόνως με τους χορούς προβάλλονταν στο βίντεο γουόλ φωτογραφίες από τοπία του Ζαγορίου, τραβηγμένες απ' το Στ. Χρηστογούλα. Κι ακόμη προβάλλονταν κι αποσπάσματα από παλιότερες εκδηλώσεις του Συνδέσμου απ' τα νεότερα χρόνια 2009 και μετά.

Στο τέλος η Νίκη Ζούκη και η Άννα Βαρζώκα κουβέντιασαν συνδυάζοντας την ελληνική και την παγκόσμια επικαιρότητα με την επέτειο του Συνδέσμου.

Δε θα έλειπε απ' την εκδήλωση ο εξαίρετος Ζαγορίσιος μουσικός Γρηγόρης Καψάλης που διασκέδασε τους θεατές με τα ζαγορίσια τραγούδια.

Θερμά συγχαρητήρια στους διοργανωτές της παράστασης, γιατί πρόσφεραν στους θεατές μια βραδιά προς τέρψιν και διασκέδαση και έπεται και συνέχεια στις 2 Απριλίου με άλλη εκδήλωση με παρουσιαστή τον καθηγητή Μουσικολογίας του Παν. Αθηνών Λάμπρο Λιάβα. Οι εκπομπές του μεταδίδονταν απ' την ΕΤ1, τις Κυριακές.

Θα έλεγα επιγραμματικά η Ελλάδα που αντιστέκεται, η Ελλάδα που επιμένει στη διατήρηση της πολιτιστικής της ταυτότητας.

ΜΑΚΑΡΙ Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΚΙ ΑΛΛΟΝ ΑΙΩΝΑ.

Χ. Παπαδοπούλου-Κατσαρού

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΤΑΚΙΜ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Με απόλυτη επιτυχία στις 2-4-17 και η δεύτερη εκδήλωση του Συνδέσμου στην κατάμεστη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ιωαννιτών. Τίτλος «ΚΑΦΕ AMAN» και υπότιτλος «Ελληνική απόλαυση».

Σ' αυτό το μουσικό ταξίδι μας οδήγησε το μουσικό συγκρότημα των ΤΑΚΙΜ και μας ξενάγησε ο καθηγητής κ. Λάμπρος Λιάβας, συνεπικουρούμενος από την ηθοποιό κ. Χλόη Μάντζαρη. Οι ΤΑΚΙΜ – Θωμάς Κωνσταντίνου, Αλέξανδρος Αρκαδόπουλος, Γιώργος Μαρινάκης, Πάνος Δημητρακόπουλος, Κώστας Μαρατάκης και Γιάννης Πλαγιαννάκος – έπαιξαν τραγούδια δημοτικά και λαϊκά και τραγούδησαν ο κ. Γιάννης Νιάρχος και η Κατερίνα Τσιβίλογλου.

Τα τραγούδια, δηλαδή το οδοιπορικό, απ' την Ήπειρο ανέβηκαν στα Βαλκάνια, γύρισαν στην Πόλη, κατέβηκαν στην Σμύρνη και με υπερωκεάνειο φθάσαμε στην Αμερική.

Γιαλί καφενέ απ' τα Γιάννενα, Ελληνικά χάνια στα Βαλκάνια, τα Ταταύλα στην Πόλη και ζήσαμε και το κάψιμο της Σμύρνης. Γνωρίσαμε λίγο απ' το Σικάγο και τη Νέα Υόρκη, γεμάτα Έλληνες μετανάστες.

Ο κ. Λάμπρος Λιάβας και η κ. Χλόη Μάντζαρη, πέρα απ' τα ιστορικά στοιχεία και το πλούσιο φωτογραφικό υλικό, συνέδεσαν τα τραγούδια με τον Ελληνισμό της διασποράς και τις Ελληνικές παροικίες της ξενιτιάς. Γνωρίσαμε καλλιτέχνες και τραγουδιστριες που σταδιοδρόμησαν στην ξενιτιά και αγαπήθηκαν απ' τον κόσμο.

Είχα την τύχη να παρακαθίσω με τον δικό μας Γρηγόρη Καψάλη και τον αγαπητό φίλο μας κ. Στέφανο Ντόβα. Σχολιάζαμε στη διάρκεια της εκδήλωσης την απόδοση των μουσικών και των τραγουδιστών και του Αλέξανδρου Αρκαδόπουλου (μαθητής του Γρηγόρη Καψάλη) και του Κώστα Μαρατάκη, οι οποίοι απόσπασαν το ηχηρότερο χειροκρότημα της αίθουσας. Τα παιδιά των χορευτικών τμημάτων του Συνδέσμου, με τις οδηγίες του Γιάννη Τριφύλλη, συνόδευαν με χορό κάποια απ' τα τραγούδια.

Η εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στα εκατό χρόνια απ' την ίδρυση του Συνδέσμου του 1917. Στο τέλος ο πρόεδρος κ. Γεώργιος Παπαλεοντίου ευχαρίστησε τους συντελεστές της παράστασης, τους χορηγούς και τους ακροατές.

Τα σχόλια ποικίλα, άλλα θετικά, άλλα αρνητικά. Υποκειμενικές γνώμες και επιχειρηματολογία. Προσωπικά είμαι θιασώτης της ρήσης «έργα και όχι λόγια».

Απόστολος Ντιναλέξης

Η ΕΤΗΣΙΑ ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Την Κυριακή 19-3-17 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών ο Πολ. Σύνδ. Ζαγορισίων παρουσίασε την ετήσια μουσικοχορευτική εκδήλωσή του, που ήταν ενταγμένη στα πλαίσια εορτασμού των 100 χρόνων από την ίδρυσή του το 1917. Τίτλος της εκδήλωσης «ως αργυρούς αιών». Δεν προβλέπεται να εορταστεί «χρυσούς αιών» γιατί ο χρόνος δεν

Σταυρούλα Δαλιάνη. Τα χορευτικά τμήματα του Συνδέσμου συντονίζει ο Γιάννης Τριφύλλης.

Μετά την πρώτη ενότητα τραγουδιών η κ. Νίκη Ζούκη ανέγνωσε τα πρώτα άρθρα του ιδρυτικού καταστατικού του 1917. Τροποποίηση του καταστατικού έγινε το 1927 και το είδαμε στην οθόνη. Τέλος είδαμε και την επανίδρυση του Συνδέσμου το 1974.

Ο Σύνδεσμος έχει ικανοποιητικό αρχειακό υλικό και κάποιοι πρέπει να το επεξεργαστεί και να το προβάλλει. Μας ενδιαφέρουν τα πρόσωπα που πέρασαν απ' τα Διοικητικά Συμβούλια. Μας ενδιαφέρουν οι δραστηριότητες που ανέπτυξαν και οι στόχοι που επετεύχθηκαν.

Καινοτομίες στην εκδήλωση: α) Στην μεγάλη οθόνη της σκη-

σε παράπλευρα και το υποσυνείδητο που έρχονταν απ' τα περασμένα στο σήμερα. Τελικά τι Ζαγόρι βρήκαμε και τι αφήνουμε πίσω μας; Μερίδιο ευθύνης έχουμε όλοι και οι ενεργούντες και οι αδρανούντες. γ) Λίγο πριν το τέλος τα παιδιά μας παρουσίασαν τον «Μούτο». Ήταν σκετς διασκεδαστικό και παιχνιδιάρικο που κατέληξε σε ντόμινο κι έπεσαν όλοι στο σανίδι. δ) Στο τέλος και πριν ακουστούν Ζαγορίσια τραγούδια απ' τον αγαπητό μας βετεράνο Γρηγόρη Καψάλη, ακούσαμε σάτυρα σε μορφή θεατρικού αναλογίου απ' τις κυρίες Νίκη Ζούκη και Άννα Βαρζώκα. Για τον εορτασμό του αργυρού αιώνα οι κυρίες έφεραν «πακέτο» και περιμέναμε τούρτα. Με θλίψη διαπιστώσαμε ότι το πακέτο περιείχε προτάσεις. Πρότειναν για Δήμαρχο στο Ζαγόρι τον Ντόναλντ Τραμπ, που θα περιτοίχσει το Ζαγόρι με σινικό τείχος. Πρότειναν για κορυφαία του χορού την Μελανία Τραμπ, που θα ξεκινήσει το χορό με την Μπαζαρκάνα. Πρότειναν την κατάργηση του χοροδιδάσκου και την αντικατάστασή του με μέθοδο άνευ διδασκάλου. Για το ταμείο του συν-

δέσμου πρότειναν οφσόρ εταιρεία. Τελειώνοντας οι κυρίες αντί για χάπι μπερθευ τραγούδησαν:

*Να ζήσεις Φορέα και χρόνια πολλά
καλά, τιμημένα, παραγωγικά.
Ζαγόρι και πνεύμα να πάνε μαζί
η Ελλάδα να λέει: μα ποιοι είν' αυτοί...*

*Γιορτές κι εκδόσεις να κάνεις πολλές
CD κι εκδηλώσεις δημιουργικές
τον κόσμο σου να 'χεις πολύ και γερό
και όλοι στον πάτο μαζί στο χορό...*

Με την λήξη της εκδήλωσης στο διάδρομο και στην αυλή άκουσα (κουφοχώρι το Καπέσοβο) πολλά και διάφορα σχόλια, άλλα επαινετικά κι άλλα επικριτικά. Η παράσταση κράτησε πολύ ώρα. Δεν ακούστηκαν πολλά Ζαγορίσια τραγούδια. Πέρασε ευχάριστα η ώρα. Χόρεψαν πολύ όμορφα τα παιδιά. Θυμήθηκα την θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν. Τα σχόλια «σχετικά» και θέλουν ανάλυση, ίσως σε κάποια Γενική Συνέλευση, όχι σήμερα.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛ. ΣΥΝΔ. ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

- 2003: Αποκριάτικο γλέντι στο DU LAC
 - 2004: Τραγούδια του γάμου στο Π.Κ.
 - 2005: «Του έρωτα και της αγάπης» στο Π.Κ.
 - 2006: «Τα παράλληλα» στο Π.Κ.
 - 2007: «Μέσα απ' το μπερντέ» στο Π.Κ.
 - 2008: «Μάγια μάχης καμωμένα» στο Π.Κ.
 - 2009: «Πατήματα γης κι ουρανού» στο Π.Κ.
 - 2010: «Τα επιχώρια» στο Π.Κ.
 - 2011: «Σαν παλιό ραδιόφωνο» στο Π.Κ.
 - 2012: «Χωρίς σύνορα» στο Π.Κ.
 - 2013: «Οίνος, ο αγαθός δάιμονας» στην ΕΗΜ
 - 2014: «Το αμάργαρον» στο Π.Κ.
 - 2015: «Αμφιάλον, ακρώμιον» στο Π.Κ.
 - 2016: «Αμύρσα» στο Π.Κ.
- Σημείωση: α) όπου Π.Κ. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννιτών β) ΕΗΜ, υπαίθριο θέατρο γ) από το 2005 η κ. Νίκη Ζούκη αναλαμβάνει το θέμα και τα κείμενα των εκδηλώσεων κι έτσι αποκτούν τίτλο.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΜΑΣ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΣΗΜΕΡΑ

Το δημογραφικό πρόβλημα των χωριών μας, πλην των άλλων δυσμενών επιπτώσεων, επηρέασε και την δραστηριότητα των πολιτιστικών σωματείων μας. Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι μεγάλης ηλικίας και λιγοστοί οι νέοι στα χωριά μας. Για τις δραστηριότητες των συλλόγων χρειάζονται νέοι άνθρωποι να δουλέψουν εθελοντικά, καταβάλλοντας σωματικές και πνευματικές δυνάμεις. Οι μεγαλύτερες ηλικίες θα καταθέσουν την πείρα τους και τις προτάσεις τους. Η έλλειψη μελών στους συλλόγους έχει κι άλλη μορφή δυστυχώς. Γκρίνιες, φιλοδοξίες και εγωισμοί οδήγησαν κάποια μέλη σε αποχώρηση. Η δημοκρατική λειτουργία στις συνελεύσεις ή στα διοικητικά συμβούλια ταλαιπωρείται και δεν γίνεται σεβαστή. Καθένας θέλει να γίνει το δικό του και δεν πειθαρχεί στην πλειοψηφία.

Εκτός απ' την ανθρώπινη έλλειψη, μας ήρθε και η οικονομική κρίση και δυσκόλεψε περαιτέρω τις δράσεις. Τα μέλη των σωματείων δυσκολεύονται να καταβάλουν την συνδρομή τους και πολλά διαγράφονται. Ο Δήμος Ζαγορίου και η Περιφέρεια Ηπείρου αντιμετωπίζουν σοβαρότερες ανάγκες του τόπου μας και δεν συμβάλλουν στις δράσεις των συλλόγων, αλλά και η Ριζάρειος τώρα δεν έχει ικανούς πόρους. Ένας άλλος παράγοντας ενίσχυσης των συλλόγων ήταν και τα κληροδοτήματα των χωριών. Υπήρχε τρόπος και μεθόδευση και ενισχύονταν οικονομικά οι σύλλογοι. Σήμερα όσα κληροδοτήματα λειτουργούσαν με μετοχές μας στέλνουν χαρετήματα. Όσα είχαν πόρους από ενοίκια, είτε δεν εισπράττουν, είτε είναι ξενοίκιαστα. Μια πηγή που στέρεψε.

Το οικονομικό θέμα είναι καίριο για την λειτουργία των συλλόγων. Υπάρχουν αφενός νομικές υποχρεώσεις και αφετέρου δαπάνες που απαιτούν

χρήματα π.χ. έντυπα, δημοσιεύσεις, ταχυδρομείο, αγορά υλικών κλπ. Τα ευρώ απαραίτητα.

Στα τέλη του 20ου αιώνα και αρχές του 21ου είχαμε στα χωριά μας ικανή πολιτιστική δραστηριότητα. Κατ' αρχήν αποκλείω την διοργάνωση πανηγυριού σαν δραστηριότητα συλλόγου. Γνωρίζω συλλόγους που διοργάνωναν πανηγύρι καθαρά για εμπορικούς λόγους. Συμφωνούσα με τις χορευτικές εκδηλώσεις για πολλούς λόγους. Πρώτο γιατί συμμετείχαν όλοι οι νέοι του χωριού. Δεύτερο αναβίωναν παλιά Ζαγορίσια τραγούδια και μάθαιναν χορό οι νέοι μας. Τρίτο φορούσαν παραδοσιακές στολές και διατηρούσαν την παράδοση. Τέταρτο συναντιόνταν οι νέοι των χωριών και διαγωνίζονταν αγαπημένα. Πέμπτο μετακινούνταν κάτοικοι από χωριό σε χωριό κι αυτό συντελούσε στην σύμφιξη των σχέσεων.

Απ' τις σημαντικότερες εκδηλώσεις είναι και οι ποδοσφαιρικές συναντήσεις μεταξύ των χωριών. Άλλες εκδηλώσεις των περασμένων χρόνων ήταν εκθέσεις χειροτεχνίας, εκθέσεις φωτογραφίας, έκδοση ημερολογίων, εκδρομές, κινηματογραφικές προβολές, περιπατητικές εκδρομές και ορειβασία, παρουσίαση μνημείων, τιμητικές προσώπων εκδηλώσεις, μουσικές βραδιές, ενημερωτικές ημερίδες κι άλλα ων ουκ έστι αριθμός.

Σήμερα οι νέοι μας λόγω κατοικίας ή δουλειάς ή σπουδών βρίσκονται στα Γιάννινα. Το κέντρο αποφάσεων μεταφέρθηκε στην πόλη. Εμείς οι παλιότεροι περιμένουμε πρωτοβουλίες και εθελοντισμό από τους νέους μας. Κατά το μέτρο του δυνατού θα συμμετάσχουμε κι εμείς, έστω και με την συνδρομή μας. Οι λίγοι κάτοικοι των χωριών έχουν σχεδόν καθημερινή επαφή. Οι κάτοικοι της πόλης μακριά από χωριανούς και συγγενείς. Ευκαιρία, λοιπόν, οι πολιτιστικές εκδηλώ-

σεις να ενώνουν τους χωριανούς και να γεμίζει το μεσοχώρι. Οι κηδείες είναι θλιβερή συγκέντρωση και το απεύχομαι.

Ας φροντίσουν από τώρα τα Δ.Σ. των συλλόγων να προγραμματίσουν εκδηλώσεις για

Του Απόστολου Ντιναλέξη

τους χωριανούς και να στοχεύουν και στην συμμετοχή γειτονικών χωριών. Υπάρχει το παράδειγμα της Λάιστας και του Καπεσόβου όπου οι σύλλογοι συνεργάστηκαν και οργάνωσαν εξαιρετικές εκδηλώσεις για 2-3 χρόνια. Καλό θα ήταν να υπάρχει και δευτεροβάθμιο όργανο να συντονίζει τις εκδηλώσεις. Υποστήριξα πολλές φορές ότι το ρόλο αυτό μπορεί να παίξει το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ζαγορίου. Στο παρελθόν συνέπιπταν εκδηλώσεις και οι ενδιαφερόμενοι προβληματίζονταν.

Το καλοκαίρι είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος και οι σύλλογοι χρονικά στοχεύουν εκεί για νάχουν συμμετοχή. Όμως τους δύο αυτούς μήνες γίνονται και τα περισσότερα πανηγύρια. Επαναλαμβάνω ότι προσωπικά ξεχωρίζω τις πολιτιστικές εκδη-

λώσεις απ' τα πανηγύρια. Τα πανηγύρια κατάντησαν ανιαρά με τα συρτοσιφτετέλια, την μύρα και το σουβλάκι. Θυμάμαι παλιά πανηγύρια στα οποία για μια δυο ώρες περίπου χόρευε το χορευτικό τμήμα του συλλόγου κάθε χωριού. Διατήρηση και συνέχιση της παράδοσης και χειροκρότημα απ' τους χωριανούς. Θα επιθυμούσα λοιπόν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις των συλλόγων ν' απλωθούν στο καλοκαίρι. Δεν δηλώνω συμμετοχή σε όλες, αλλά μου δίδεται δικαίωμα επιλογής και προγραμματισμού. Και για να το προχωρήσω και παραπέρα μου δίδεται και δικαίωμα κριτικής για κάθε εκδήλωση και για κάθε σύλλογο των χωριών μας.

Μ' αυτές τις απαισιόδοξες σκέψεις καταθέτω δύο ευχές. Πρώτα εύχομαι Καλό Πάσχα κι ας φροντίσουν τα ΔΣ των συλλόγων για το Μεγαλοβδόμαδο να στολίσουν επιτάφιο, να ψάλλουν εγκώμια και να γίνει περιφορά επιταφίου.

Τέλος εύχομαι για το καλοκαίρι να γίνουν ποιοτικές πολιτιστικές εκδηλώσεις και να αποσπάσουν εγκωμιαστικά σχόλια οι πολιτιστικοί μας σύλλογοι.

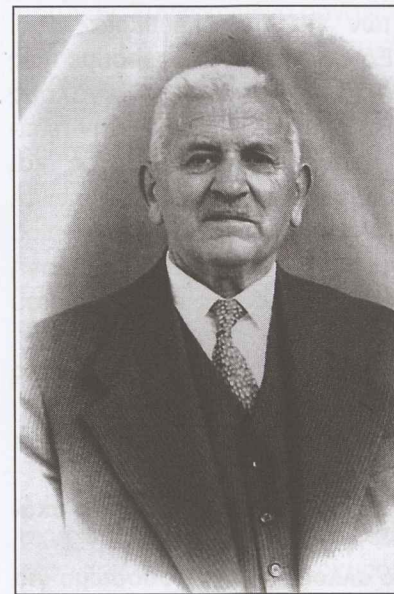
K.A.

«Άρωμα» από Γιάννινα και Ζαγόρι!

«Άρωμα» από Γιάννινα έχει το νεοορυσταθέν και πολυσυζητημένο Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Ανάμεσα στα μέλη του συγκαταλέγεται και η **συντοπίτισσά μας δικηγόρος Ματίνα (Τίνα) Στέα, κόρη του αείμνηστου διευθυντή του 3ου Λυκείου Παναγιώτη και της Ανδρομάχης Στέα**, παλιάς διευθύντριας του Γαλλικού Ινστιτούτου Ιωαννίνων. Η Ματίνα Στέα, 56 ετών σήμερα, έχει πλούσια εμπειρία σε θέματα σύμπραξης δημόσιου - ιδιωτικού τομέα. Έχει διατελέσει επί 17 χρόνια νομική σύμβουλος του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, ενώ υπήρξε και γραμματέας του Διοικητικού του Συμβουλίου, ενώ έχει ενεργή συμμετοχή στη δραστηριότητα πολιτιστικών ιδρυμάτων και φορέων. Από τη στήλη καλή επιτυχία στα νέα της καθήκοντα...

Βασιλάκης Σακίνης

«Το Διοικητικό Συμβούλιο της εν Αθήναις Αδελφότητος Γρεβενιτίου Ζαγορίου Ιωαννίνων, συνελθόν σήμερον εκτάκτως άμα τω αγέλαματι του αδοκλήτου θανάτου του **Βασιλείου Σακίνη**, καθηγητού, Ίδρυτικού μέλους της Αδελφότητος και επίλεκτου τέκνου του Γρεβενιτίου, τιμήσαντος ποικιλοτρόπως την πατρίδα μας, ομοφώνως αποφασίζει όπως: 1. Σύσσωμον το Διοικητικό Συμβούλιο παραστεί εις την κηδεία του μεταστάντος. 2. Ειδοποιηθούν τα εν Αθήναις μέλη της Αδελφότητος ίνα παραστούν εις την κηδείαν. 3. Εκφραστούν τα θερμά συλληπητήρια της Αδελφότητος και του Διοικητικού Συμβουλίου εις την οικογένειαν αυτού. 4. Διατεθώσιν δρχ. χιλίαι (1000) εκ του

Ταμείου της Αδελφότητος υπέρ των απόρων οικογενειών Γρεβενιτίου, αντί στεφάνου.

Εν Αθήναις τη 8η Φεβρουαρίου 1965.

Ο Πρόεδρος Παπιγκιώτης Παπαδημητρίου, ο Γενικός Γραμματέας Χρ. Παυλίδης, ο Αντιπρόεδρος Χ. Βρακότας, Τα μέλη Κων/νος Βλάχος, Κων/νος (Κωστίκας) Τόδουλος, Σωτήριος Καπετάνος, Όλγα Παπαβρανούση».

Άφησε το μολύβι και το χαρτί να πέσουν στο πάτωμα με τα τελευταία του ποιήματα, ανέκδοτα, όπως και τα περισσότερα. Ανέκδοτο και το θεατρικό του έργο Κυρά Ζήκαινα. «Τρελλαμένη» η κόρη του Σοφούλα Πελέκη-Σακίνη το έψαχνε. Πιθανολογώ ότι αναφέρονταν στον οδοφύλακα Λαμπροθύμιο Ζήκο εκεί γύρω στα 1850-1855 ο οποίος παντρεύτηκε την Μαρίνα τη Γρεβεντιάτισσα. Ο παραπάνω απουσίαζε για αρκετό καιρό μεταξύ Συρράκου-Κουτσελιού-Λάκκας Σουλίου και η γυναίκα του αναφέρεται σα δωρητής για τη λειτουργία του Σχολείου του Γρεβενιτίου, προσφέροντας 2 αγελάδες αξίας 365 γροσίων.

7 Φεβρουαρίου του 1965. Έφυγε απ' τη ζωή στον «Ευαγγελισμό». Είχε διαγνωσθεί καρκίνος του πνευμό.

Γεννήθηκε στο Γρεβενί το 1889. «Χορτάρισε η αυλή, κάποια γυναίκα από δω και πέρα πρέπει να την ξεχορταράξει». Το έλεγε και το εννοούσε ο πατέρας του Γιώργης Δημητρίου Σακίνης (κυρ Γιώργης). Είχε χάσει την πρώτη του γυναίκα και αναζητούσε καινούριο σύντροφο. Ήθελε γυναίκα από χωριό, αν και ήταν εμπορευόμενος στα Γιάννινα.

Το Λιασκοβέτσι είναι κοντά στο Γρεβενί: δύο αδερφές «ερίζουν» για τον πολυέφυρο γαμπρό. Φτωχή κορίτσια και η μικρή Σοφία (Σοφία) τον κερδίζει. Την παντρεύεται και τη φέρνει στο χωριό του. Ένας εξηνταπεντάρης παντρεύεται τριαντάρα και στην περιοχή γίνεται σούσουρο. «Θα τον πάρω, ας είναι μεγάλος» μονολόγησε η μικρή Σοφία. Απ' το γάμο αυτό, το 1885 γεννήθηκε η Γλυκερία, το 1889 ο Βασιλάκης και το 1892 η γιαγιά μου Λεμονιά.

Στο Γρεβενί τελείωσε το Αρρεναγωγείο. Το 1901, δωδεκάχρονος προσκαλείται από τα άλλα δύο αδέρφια του απ' τον προηγούμενο γάμο του κυρ Γιώργη στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας για να δουλέψει στο Βιβλιοπωλείο που διατηρούσαν εκεί. Έμεινε δεν έμεινε στη Σμύρνη μισό χρόνο. Πάνω στο χρόνο, ένα μίνιμα τον καλεί να επιστρέψει στην Ελλάδα, γιατί ήταν στους Δύο (2) πρώτους αριστεύσαντες μαθητές ολόκληρης της Ηπείρου. Αυτό από μόνο του δε λέει τίποτα. Η Ριζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή του χορήγησε υποτροφία: τούτο σήμαινε 5 χρόνια δωρεάν φοίτηση, εσώκλειστος με προοπτική να γίνει θεολόγος με ράσο. 15/12/1901 μπαίνει στη «Ρ» για να αποφοιτήσει στις 10/6/1906. Σα θεολόγος αποφοιτεί με άριστα 9 και 11/29. Το αποφοιτήριο φέρει την υπογραφή του **Νεκταρίου**, τέως Μητροπολίτη Πενταπόλεως, κατά κόσμο Αναστάσιο Κεφάλα. Ο παραπάνω ανακηρύχτηκε άγιος το 1961 και είναι πολιούχος της Αγίνας.

Απ' τα θρησκευτικά μαθήματα που διδάχτηκε, από αυτά ήταν η ιερή ιστορία, η κατήχηση, η Δογματική, η ομιλητική κ.ά. Από τα εγκύκλια μαθήματα, τα Ελληνικά, τα Γαλλικά, τα Εβραϊκά, η Αρχαιολογία κ.ά.

Εκείνο όμως που τον απορρόφησε ήταν η Φιλολογία. Έτσι αποφοίτησε από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σαν οικότροφο, ησ χολή του επέτρεψε να παραμείνει και κατά την περίοδο που ήταν φοιτητής Φιλολογίας. Ανήσυχο πνεύμα, δε σταματάει εδώ και τη 1913-1914 βγαίνει και τη Σχολή Γυμναστών. Ο Διευθυντής της Σχολής, ένας πλούσιος Κολωννακιώτης (διαφεύγει το επώνυμό του) τον είχε συμπαθήσει και στις πολλές βόλτες προς την Κηφισιά με άμαξα, του είχε εκμυστηρευτεί, ότι θα τον στελνει στη Σουηδία για μετεκπαίδευση: πέθανε όμως, ξαφνικά.

Είναι φοιτητής Φιλολογίας, τα βροντάει για λίγο κάτω και μαζί με το συμφοιτητή του και φίλο κάποιο Ζαγορίσιο Τζούφη πηγαίνει στα Γιάννινα σαν εθελοντής στρατιώτης. «Πάω να απελευθερώσω την πατρίδα μου απ' τους Τούρκους» θα πει. Βρέθηκε στον κωνοειδή λόφο του Μπιζανίου. Έφαγε φαγητό απ' το ίδιο καζάνι με το βασιλιά Κων/νο στο μέτωπο των πολεμικών επιχειρήσεων. Η ανεμοζάλη και οι βροχοθύελλες σε κάποια φάση γκρεμίζουν τη σκηνή και οι δύο φίλοι προ-

σωρνιά καταπλακώνονται. 22 Φεβρουαρίου 1913 μπαίνει απελευθερωτής στα Γιάννινα. Οι κάτοικοι τους πετούσαν λουλούδια και πετούσαν τα σχισμένα φέσια.

Ο πόλεμος τελείωσε η Σοφία αγωνιά για το παιδί της, θέλει να το χορτάσει, να το πάρει στο χωριό. Την κατάλληλη στιγμή διεισδύει στο Στρατηγείο του Δαγκλή (επιτελάρχη) και αποσπά με παρακάλια και του εξασφαλίζει ολιγοήμερη άδεια. Το Γρεβενί είναι ελεύθερο εδώ και δύο μήνες, από 23/12/1912.

Είναι αρκετά μεγάλος. Διορίζεται Γυμναστής στη Ζωσιμαία για δύο χρόνια 1914-1916. Ακολουθούν οι διορισμοί του ως καθηγητή Φιλολογίας. Μεταξύ 1916-1929 δίδαξε στο Σχολαρχείο του Γρεβενιτίου. Συνέχισε στην Τσαγγαράδα του Βόλου, Τσούλι Κοζάνης, Ξυλόκαστρο κ.λπ. Το 1931 στο Ξυλόκαστρο παντρεύεται την Ιωάννα Σοφικήτη και αποκτούν μια κόρη τη Σοφούλα.

Το 1957 βγαίνει στη σύνταξη. Έχει έτοιμα τα «Καρδιοσταλάματα» (πατριωτικά λογοτεχνήματα). Τα εκδίδει το 1958. Περιλαμβάνουν ποιήματα και θεατρικά έργα. Έχει όμως και παρακαταθήκη πολλά ποιήματα σε χειρόγραφα τα οποία δεν κατόρθωσε να τα εκδώσει.

Απ' τα «Κ» διάλεξε τις Διώχνες ποίημα συμβολικό, όπου ο προσωπικός του πόνος ζυμώνεται με το ανάθεμα.

Κυκλάμينا τις λεν αλλού τις διώχνες του χωριού μου, λουλούδια του χινόπαρου που γνάνουν σα θα βρέξει.

Πόση βροχή και δάκρυα δε φέρνει ο ερχομός τους!!! Χωρίζουν οι σκληρόκαρδες καρδιές που λαχταρούνε.

Και ταξιδιού μυρίστομα την ώρα διαλαλούνε. Αυτές σαν έρθουν, φεύγουνε και πάλι για τα ξένα,

σαν ταξιδιάρικα πουλιά οι δόλιοι οι ταξιδιώτες, τι δεν μπορούν δεν δύνανται στον τόπο τους να ζήσουν,

γιατί είναι ομορφότοπος μα φτωχικός για κλάμμα. Καταραμένα λούλουδα πλυμένα απ' το δάκρυ,

με δίχως λίγη μυρωδιά με ξέθαυρο το χρώμα, πόσων μανάδων στέγνωσε το χελί ο φυτρωμός σας!

Κι αντροχωρίστρες γίνεστε καταραμένες διώχνες, που ζωντανό το χωρισμό σ' ανδρόγυνα σκορπάτε.

Κάθε καλοκαίρι μας υπόσχεται ότι θα συναντηθούμε στο Γρεβενί. Πέρασαν πάμπολλα καλοκαίρια. Ποτέ δεν το αντίκρισε καμμένο. Η μηχανή του χρόνου για τον ίδιο «πάγωσε» την εικόνα του στην προπολεμική του αίγλη.

26 Οκτωβρίου 1960, εκφράζεται πλέον ποιητικά στη γιαγιά μου σε μια απ' τις ταχυδρομικές του επιστολές.

Αγιάτρευτος νοσταλγός

Αχ τα καρδιοσταλάματα διαβάζοντάς μου γίναν σωστά καρδιοραγίσματα τι... στο χωριό με πήγαν,

που ρέιπιο πια και αγνώριστο το πατρικό μου βήρκα!!! Γονιό κι αδέρφια φύγανε σε μακρινά ταξίδια...

Στην άχαρη μας τούτη Γης καμπόσοι ταξιδέψαν, μα πιο πολλοί σ' αγύριστο ταξίδι στα ουράνια.

Στις 9 Σεπτεμβρίου του 1937 «στο Λούλη» αφιέρωμα ποιήματος στο Λεάνδρο Βρανούση γραμμένο σε λεπτό χαρτί δακτυλογραφημένο απ' τον ίδιο.

ΣΤΟΝ ΠΡΑΞΙΤΕΛΗ ΤΟΥ ΕΡΜΗ

Χωρίς εσέ προσκύνημα δε θα ήταν Ολυμπιάς.

Από τα πέρατα της γης, αθάνατε τεχνίτη.

Χωρίς εσέ αξάφνιστες απ' άνθρωπο θα ζούσαν

στις Άλπες τα χαλάσματα κι ο φλόαρες κούρουνες.

Ανώτερος κι απ' το Θεό ανθρωποπλάστης είσαι

από τα χέρια σου ζωή στο μάρμαρο εδόθη,

και βγήκεν ολοζώντανος **Ερμής** όπου γελάει

κρυφά κρυφά χαμόγελο στο βρέφος που κρατάει.

Το θεϊκό σμιλάρι σου στις γης απ' τα ουράνια

Θεούς θεές κατέβασε, κι ανέβασε εσένα,

κι αιώνια σε στεφάνωσε με την Αθανασία.

Εκεί στα ύψη μ' έφερες και μένα Πραξιτέλη,

με τον Ερμή ου κι έζησα στιγμές ευτυχισμένες:

στιγμές οι ώρες γίνηκαν, γιατί στην ευτυχία

με γρηγορόδα αφάνταστη ο χρόνος τρέχει φεύγει.

Αχάριστος δεν στάθηκα γι' αυτή την καλωσύνη.

Πήγα με μέγα σεβασμό, κι από τ' αγρίλι πήρα

τον Ηρακλή και σούπλεξα μικρούτσικο στεφάνι,

και τόφερα τ' απόθηκα στα πόδια του Θεού σου.

Μα και τραγούδι σούπλεξα μικρό για σε μεγάλε!

Υ.Γ. Τα τοπωνυμικά του 20/8/1933 με την επιμέλεια του φίλου μου Δημήτρη Ράιου και για την ανάδειξη τους από τον επίσης φίλο μου Γιάννη Σιούλα, κοσμούν το blog του Γρεβενιτίου.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία.

Γιώργος Δερμάνης

Εν πρώτοις οφείλω να εκφράσω τις ευχαριστίες προς τον Πρόεδρο, την Γραμματέα και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ηπειρωτικής εστίας Θεσσαλονίκης για την τιμή που μου έκαναν, έστω και μετά την αφυπηρέτησή μου από το Πανεπιστήμιο, να με καλέσουν να εκφωνήσω τον παρόντα λόγο με αφορμή τον 104^ο εορτασμό της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων από τον τουρκικό ζυγό.

Όταν έλαβα τη σχετική πρόσκληση να μιλήσω για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων το 1913, θυμήθηκα τα παιδικά μου χρόνια, τότε που, ως μαθητής του Δημοτικού Σχολείου στη Λάιστα Ιωαννίνων, ο καταγόμενος από τη Βόρεια Ήπειρο δάσκαλος μας μάθαινε το τραγούδι του Γ. Σουρή:

«Τα πήραμε τα Γιάννενα, μάτια πολλά το λένε, μάτια πολλά το λένε όπου γελούν και κλαίνε. Το λέν πουλιά των Γρεβενών κι' αηδόνια του Μετσόβου που τα σκιαζε η παγωνιά και η ανατριχίλα φόβου. Το λένε χτύποι και βροντές το λένε και οι καμπάνες, το λένε και χαρούμενες οι μαυροφόρες μάνες. Το λένε και Γιαννιώτισσες που ζούσαν χρόνια βόγκου. Το λένε κι' οι Σουλιώτισσες στους βράχους του Ζαλόγγου».

Καθώς καλείται κάποιος να αναφερθεί στην απελευθέρωση των Ιωαννίνων από τον τουρκικό ζυγό, δεν μπορεί παρά να αναλογιστεί τι ήταν εκείνο που, από το 1430, όταν, μετά από διαπραγμάτευση έγινε η αναίμακτη υποταγή των Ιωαννίνων στους Τούρκους, και μέχρι τις 21 Φεβρουαρίου 1913, κράτησε ζωντανή την ιδιοπροσωπία και την αποφυγή του εκτουρκισμού των κατοίκων της, εκτός, ασφαλώς από μια, ίσως, και σημαντικής μερίδας τους.

Οι Γιαννιώτες, όπως και γενικότερα οι ραγιάδες άντεξαν στην τουρκική θηριωδία στην αγκαλιά της Εκκλησίας. Η Ορθόδοξη Καθολική Εκκλησία υπήρξε η σωτήρα του Γένους μας. Στο σημείο αυτό παρενθετικά αναφέρω ότι πριν από το 1611 στα Ιωάννινα υπήρχαν πέντε (5) μοναστήρια και είκοσι πέντε (25) εκκλησίες. Μάλιστα, το νησί των Ιωαννίνων χαρακτη-

«Τα πήραμε τα Γιάννενα...»: Σκέψεις για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων από τον τουρκικό ζυγό στις 21 Φεβρουαρίου 1913 με αφορμή την 104^η επέτειό της

ριζόταν ως το άγιο Όρος της Ηπείρου. Δυστυχώς, σήμερα πολλοί, για διάφορους λόγους, ζητούν να περιθωριοποιήσουν την Εκκλησία μας.

Μπροστά από την επανάσταση του 1821 και στην περίπτωση μας της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων στις 21 Φεβρουαρίου 1913 προηγήθηκαν περίπου εβδομήντα τέσσερες άλλες εξεγέρσεις, στις περισσότερες από τις οποίες ο ρόλος της Εκκλησίας μας υπήρξε σημαντικός. Στο σημείο αυτό τούτη τη στιγμή απλά μνημονεύω αυτή του πρώην Μητροπολίτη Λάρισας Διονυσίου του φιλόσοφου το 1611 και το μαρτυρικό τέλος του.

Με τα Ιωάννινα συνδέεται ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, τον οποίο ευλαβείτο ακόμη και ο Αλή Πασάς. Παράλληλα, προστατές των κατοίκων των Ιωαννίνων σε όλη την περίοδο της Τουρκοκρατίας υπήρξαν άγιοι και Νεομάρτυρες. Σε αυτούς συγκαταλέγονται: ο **άγιος Νεομάρτυρας Ιωάννης**, ο οποίος γεννήθηκε το 1508 στα Ιωάννινα, οι **άγιοι Θεοφάνης** (1544) και **Νεκτάριος** (1550), οι αψαράδες, οι ατάδες, οι **Μάξιμος** και **Ιωάσαφ**, οι οποίοι το 1545 με πολλούς κόπους άρχισαν την οικοδόμηση της ιεράς Μονής Ρουσάνου των Μετεώρων, ο άγιος Νεομάρτυρας **Νικόλαος** από το Μέτσοβο (1617), ο άγιος Νεομάρτυρας **Αυξέντιος** (1720), ο άγιος Νεομάρτυρας **Δημήτριος**, ο εκ Σαμαρίνης (1808), ο άγιος Νεομάρτυρας **Ιωάννης**, ο εκ Κονίτης (1814), ο άγιος οσιομάρτυρας **Παύλος**, ο Ιωαννίτης (1821), ο άγιος Νεομάρτυρας **Γεώργιος**, ο πολιούχος των Ιωαννίνων (1838), η αγία **Κόρη**, της οποίας δε γνωρίζουμε το όνομα (19^{ος} αι.), ο όσιος **Αρσένιος** εν Πάρω (1877), ο οποίος γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1800. Παράλληλα με τους ανωτέρω, επιβάλλεται να μνημονεύσουμε τον άγιο **Γρηγόριο** τον Καλλίδη, ο οποίος το 1889 εκλέχτηκε Μητροπολί-

της Ιωαννίνων και ο οποίος **κατά τον ατυχή πόλεμο του 1897 προφύλαξε την πόλη των Ιωαννίνων από τις θηριωδίες των Τούρκων**.

Η δράση της Εκκλησίας μας εκδηλώθηκε και με τη στήριξη των ελληνικών γραμμάτων και μάλιστα τη στιγμή που ο εκκλησιαστικός βίος αποτελούσε προέκταση της Ελληνορθόδοξης Παιδείας. Μάλιστα, Παιδεία

Ιωάννου Β. Κογκούλη
Ομοτίμου Καθηγητού Πανεπιστημίου
Προέδρου Συμβουλίου ΑΤΕΙ
Θεσσαλονίκης

και ευποιία ήταν δύο βασικά ιδανικά της Ηπειρωτικής ψυχής. Ως γνωστόν, η πρώτη Σχολή που ιδρύθηκε και λειτούργησε στο Νησί ήταν η Σχολή των Φιλανθρωπινών, η οποία διατηρήθηκε μέχρι τον 18^ο αιώνα. Παρόμοιες σχολές ήταν η Σχολή Στρατηγόπουλου ή Ντίλιου που λειτούργησε στην ομώνυμη μονή, η Αβακούμειος Σχολή στο μοναστήρι του Σωτήρος και η Σχολή Δεσποτών στο Κάστρο. Μετά το 1611 και συγκεκριμένα το 1648 ανοίγει επίσημα η Σχολή του Επιφανίου, στην οποία δίδαξε και ο μετέπειτα Μητροπολίτης Αθηνών Μελέτιος, η Σχολή Γκιούμα (1725-1820), η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Μπαλαναία, στην οποία καταπολεμήθηκε κάθε νεωτεριστική τάση που ταυτιζόταν με την αθεΐα, και στην οποία, μεταξύ των άλλων, δίδαν ο ιερομόναχος Ευγένιος Βούλγαρης και ο Αθανάσιος Ψαλίδας, η Μαρουτσαία (1742), ως «σχολείον χριστιανών εις το διηνεκές», η Καπλάνιος (1805-1820) και η Ζωσιμαία Σχολή (1828).

Από όλα προαναφέρθηκαν διαπιστώνει κανείς ότι η δράση της Εκκλησίας και η προσφερόμενη στους Γιαννιώτες Αυθεντική Παιδεία και μάλιστα μέσω των ιδρυθέντων από τους ευεργέτες σχολείων, κράτησαν ζωντανή τη φλόγα των Γιαννιω-

τών για την ελευθερία τους. Εδώ αξίζει να αναφέρουμε πως σήμερα, αντί για μεγάλους Ευεργέτες, οι οποίοι στην πλειοψηφία ήταν Ηπειρώτες και συγκεκριμένα αρωμανόφωνοι (βλαχόφωνοι) Έλληνες-Ρωμιοί, φαίνεται να έχουν εφαρμογή όσα ο Γ. Σουρή σε ποίημά του αναφέρει:

«**Κλέφτες φτωχοί και άρχοντες με άμαξες και άτια, κλέφτες χωρίς μια πήχη γη και κλέφτες με παλάτια, ο ένας κλέβει όρνιθες και σκάφες για ψωμί, ο άλλος το έθνος σύσσωμο για πλούτη και τιμή...**».

Ασφαλώς, ως προς την ελευθερία τους οι Γιαννιώτες δοκίμασαν μεγάλη πικρία, όταν με τη συνθήκη του Βερολίνου 1-13 Ιουλίου 1878, στα σύνορα του ελληνικού κράτους θα περιλαμβανόταν ένα μικρό τμήμα της περιοχής της Άρτας.

Όμως, δεν άργησε να έλθει το ποθούμενο και μάλιστα το Φεβρουάριο του 1913. Στην αρχή του πολέμου για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, για λογαριασμό του τουρκικού στρατού μόνο **στο οχυρωμένο από τους Γερμανούς Μπιζάνι**, γνωστό ως η «Σκύλλα» η Μπιζανίτικη, είχαν στηθεί 112 βαριά κανόνια. Τον Νοέμβριο ο τουρκικός στρατός ενισχύθηκε με δυο ακόμα μεραρχίες που έφτασαν από το Μοναστήρι. Αλλά και οι 8.200 Έλληνες με τα 24 πυροβόλα είχαν ενισχυθεί από το κύριο ελληνικό σώμα που έφτασε από τη Φλώρινα. Οι μάχες είχαν κοπάσει από τις 16 Δεκεμβρίου και ξανάρχισαν στις 7 Ιανουαρίου.

Σημαντικό ρόλο στην επιτυχία κατάληψη του Μπιζανίου διαδραμάτισαν δύο πρόσωπα, τα οποία, πολλές φορές αναφέρουμε πολύ σύντομα. Και αυτά είναι ο **Μητροπολίτης Ιωαννίνων Γερβάσιος** και ο ελληνικής καταγωγής λοχαγός του μηχανικού στον Τουρκικό στρατό **Νικολάκη Εφέντη**. Όταν ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων Γερβάσιος έλαβε την εντολή από το ελληνικό Στρατηγείο: «Εξακριβώστε, πού ακριβώς ευρίσκονται τα ταχυβόλα, «Σκύλλα» φρόντισε, μαζί με άλλους Γιαννιώτες, να πλησιάσει τον Νικολάκη Εφέντη». Και όλοι μαζί το

«Τα πήραμε τα Γιάννενα...»

κατηφόριζαν προς τα Γιάννενα. Καθώς βράδιαζε πήραν το στρατόπεδο του τουρκικού πυροβολικού στον Άγιο Ιωάννη. Φωτισμένη η πόλη τους περίμενε. Στις 11 τη νύχτα, ο Εσάτ πασάς προσπαθούσε να βρει τρόπο να έρθει σ' επαφή με το ελληνικό στρατηγείο για να παραδοθεί. Ήξερε πως όλα είχαν τελειώσει. Τα έγγραφα της παράδοσης υπογράφηκαν στις 21 Φεβρουαρίου 1913, στις 5.30 το πρωί.

Τα Ιωάννινα, μετά από **483 χρόνια δουλείας**, ήταν και πάλι ελεύθερα. Το χαρμόσυνο άγγελμα για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων έγινε αμέσως γνωστό στην Αθήνα, σκορπώντας φρενιτίδα ενθουσιασμού. Ανταποκριτής των «Τάιμς» περιγράφει την είσοδο του διαδόχου Κωνσταντίνου με το επιτελείο του στα Ιωάννινα: «**ουδμία ανθρώπινη φαντασία δύναται να αποδώσει την συγκίνησιν, την οποίαν ησανόντο και αυτοί οι ξένοι εις τους εθνικούς παλμούς του απελευθερωθέντος λαού. Μία πόλις, η οποία κατείχετο υπό φρενιτίδος, η οποία δεν εγνώριζε πώς να εκδηλώσει την πλημμύραν των αισθημάτων της και η οποία απέληξε να εγκαλιζέται και να ασπάζεται τα όπλα, τας ξιφολόγχας και τα γόνата των στρατιωτών**».

Τις επόμενες ημέρες ο ελληνικός στρατός κινήθηκε βορειότερα και ως τις 5 Μαρτίου 1913 είχε απελευθερώσει τη Βόρεια Ήπειρο.

Η παρέλαση των ελληνικών στρατιωτικών τμημάτων μέσα στα ελεύθερα Γιάννενα έγινε στις 22 του μήνα. Μέσα στις επόμενες δέκα μέρες, οι Έλληνες ελευθέρωσαν όλες τις πόλεις και τα χωριά της Ηπείρου, παίρνοντας Αργυρόκαстро, Χιμάρα, Πρεμετή και μπαίνοντας (4 Μαρτίου 1913), στο Τεπελένι. Εννιά μήνες αργότερα, το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (17 Δεκεμβρίου 1913), όριζε ότι οι περιοχές βόρεια από το Καλπάκι και την Κακκαβιά, ολόκληρη η Βόρεια Ήπειρος που είχε ελευθερωθεί με το αίμα του ελληνικού στρατού, προσφέρονταν από τις μεγάλες δυνάμεις στη δημιουργία ενός

νέου κράτους: της Αλβανίας.

Έτσι, οι προαιώνιοι πόθοι και τα όνειρα των Ελλήνων της Βόρειας Ηπείρου έμειναν τελικά ανεκπλήρωτα, αφού η Βόρεια Ήπειρος περιλήφθηκε με απόφαση των τότε Μεγάλων Δυνάμεων στο νεοσύστατο Αλβανικό Κράτος, αλλάζοντας απλώς κυρίαρχο. Ασφαλώς, για την προσφορά της Βόρειας Ηπείρου στους Αλβανούς δεν είναι άμοιροι ευθύνης και Έλληνες πολιτικοί. Και κάτι ακόμη. Σήμερα που η πατρίδα μας περνά μια πρωτόγνωρη ηθική και οικονομική κρίση, **κρίνεται αναγκαίο να επαναλάβουμε πως το Μπιζάνι είχε οχυρωθεί από Γερμανούς για λογαριασμό των Τούρκων. Οι Γερμανοί οχύρωσαν τη «Σκύλλα» τη Μπιζανίτικη, η οποία έφαγε πολλά ελληνικά κορμιά**.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι **το τέλος του Νικολάκη Εφέντη υπήρξε τραγικό**. Συγκεκριμένα: Όταν συνελήφθη, ως αιχμάλωτος, από τον Ελληνικό Στρατό και τον παρουσίασαν στον Αρχιστράτηγο Διάδοχο, ο τελευταίος τον ρώτησε τι θα ήθελε ως αντάλλαγμα για την μεγάλη του προσφορά. Αυτός του απάντησε, **να κρατηθεί μυστική η προσφορά του και να επιστρέψει στη Σμύρνη, όπου ήταν η οικογένειά του**. Δυστυχώς, εξαιτίας της επιπολαιότητας Έλληνα δημοσιογράφου (από πού αυτός άντλησε τη σχετική μαρτυρία;), οι Τούρκοι πληροφορήθηκαν την ηρωική πράξη του Νικολάκη Εφέντη. Αυτό είχε ως συνέπεια, επιστρέφοντας στη Σμύρνη να τον περιμένει ένας μαρτυρικός θάνατος.

Καθώς εορτάζουμε την 104^η επέτειο της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων, τιμώντας όσους αγωνίστηκαν γι' αυτήν, χωρίς παράδειγμα, επιδιώκοντας την προς τούτο μείωση της προσφοράς τους, να θέλουμε, για λόγους προοδευτισμού να τους ξεχάσουμε, θεωρώ απαραίτητο να καταθέσω αυτό που από το 1978 στους πατριώτες μου, τους Λαϊστινούς, υπενθύμιζα και εξακολουθώ να τους υπενθυμίζω ότι: **«Ένα κομμάτι της πατρίδας**

μας και ολόκληρου του κόσμου είναι ο τόπος που καταγόμαστε, η ιδιαίτερή μας πατρίδα. Έτσι, όταν αγωνιζόμαστε για τον τόπο καταγωγής μας, αγωνιζόμαστε για την πατρίδα και ολόκληρο τον κόσμο» (βλ. ιστοσελίδα:

laista1.wordpress.com).

Κατά συνέπεια, μιμούμενοι τους αγωνιστές που κράτησαν ζωντανή την ταυτότητα του Γένους μας και τελικά απελευθέρωσαν την ιδιαίτερή μας πατρίδα να **επιδειξουμε αμέριστο ενδιαφέρον τόσο για τον συγκεκριμένο τόπο καταγωγής μας όσο και γενικά για την ευρύτερη ιδιαίτερή μας πατρίδα**.

Και επειδή κάποιος μπορεί να με ρωτήσει, τι προσωπικά ο ίδιος έκανε για την ιδιαίτερή μου πατρίδα, αναφέρω πως μέσω του Μορφωτικού Συλλόγου, τον οποίο φρόντισα να ιδρυθεί το 1977 αγωνίστηκα, εκτός των άλλων, να γίνουν στο χωριό μου, τη Λάιστα, αρκετά έργα.

— Το πρώτο έργο είναι η κατασκευή της πλατείας του χωριού, ένα έργο που **«ανάλωσε» δέκα χρόνια από τη νιότη μου**. (Περισσότερες πληροφορίες αντλεί κάποιος από την ιστοσελίδα:

laista1.wordpress.com).

Ως προς το ευρύτερο ενδιαφέρον για την πατρίδα μας, την Ήπειρο, οφείλουμε να μην ξεχνούμε πως ένα κομμάτι της εξακολουθεί να είναι κομμένο από τον κορμό της. Στη Βόρεια Ήπειρο μας εγκαταβιούν **γηνενοί ελληνόφωνοι Αρωμανόφωνοι (βλαχόφωνοι), ΟΛΟΙ τους Έλληνες-Ρωμιοί Ηπειρώτες**, ο οποίοι, δυστυχώς, σήμερα αποτελούν μειοψηφία στην αιματοβαμμένη Ηπειρωτική γη, ενώ, παράλληλα, αντιμετωπίζουν σωρία προβλημάτων.

Αλήθεια, μήπως και τα παιδιά μας κάποια στιγμή καταντήσουν να αποτελέσουν μειοψηφία στον τόπο τους, αντιμετωπίζοντας τα ίδια ή ακόμη και χειρότερα προβλήματα από αυτά που αντιμετωπίζουν όσοι σήμερα εξακολουθούν να ζουν στις αλύτρωτες πατρίδες;

Ο Γυαλί Καφενές και οι Ζαγορίσιοι

Πάντα είχα την επιθυμία να γράψω λίγα λόγια για το Γυαλί Καφενέ και την γύρω περιοχή, όπως την έζησα μετά τον πόλεμο και μετά το ολοκαύτωμα των Ασπραγγέλων το 1943. Να αναφερθώ σε διάφορα στέκια, καταστήματα και σε κάποιους χαρακτηριστικούς καταστηματαρχες.

Η περιοχή Γυαλί Καφενέ και το καφενείο που υπήρχε, ήταν στέκι και τόπος συνάντησης των Ζαγορίσιων και των κατοίκων της γύρω περιοχής, όπως κάτι ανάλογο ήταν το τζαμί της Καλούτσιανης για τους κατοίκους της εκεί περιοχής.

Μετά το κάψιμο του χωριού μου τον Ιούλιο του 1943, και την αποχώρηση των Γερμανών, πολλοί Ασπραγγελιώτες και αρκετοί Ζαγορίσιοι εγκαταστάθηκαν στα Γιάννενα και σχεδόν στο σύνολό τους προτίμησαν την ευρύτερη περιοχή του γυαλί καφενέ, έτσι δημιουργήθηκαν κάποια στέκια συνάντησης, στέκια στα οποία περνούσαν τις άχαρες ημέρες του εμφυλίου και αντάλασσαν σκέψεις, διηγήσεις για τα χωριά που εγκατέλειψαν και δεν μπορούσαν να ξεχάσουν.

Ο Γυαλί Καφενές με ιδιοκτήτη τότε το Τζιοβαντάρη, ήταν ένα καφενείο πολύ καλό για την εποχή του, αν και μετά από αρκετά χρόνια έγινε το αποκλειστικό στέκι των οργανοπαίκτων, όπου κλείνονταν οι παρέες για τους γάμους και

μικρή απόσταση το παντοπωλείο Ν. Βλέτσα και τα παντοπωλεία των Ζαγορίσιων Ραυτόπουλου και Γούλα Κομπάρου. Ακόμη δεν ξεχνιούνται τα πανδοχεία Δωδώνη και Βρόσγου με υπνοδωμάτια και εστιατόρια. Απέναντι το Χάνι Ζαραβίνα, στο οποίο σύχναζαν οι κάτοικοι της κάτω περιοχής, οι καμπίσιοι.

Το κεντρικότερο, προσφιλέστερο και αποκλειστικό στέκι των Ζαγορίσιων ήταν το παραδοσιακό καφενείο ΠΟΥΡΛΗ και δίπλα του το καφενείο «BENIZEΛΟΣ» που τα βράδια στο υπόγειό του λειτουργούσε κέντρο διασκέ-

δασης με συγκροτήματα δημοτικών τραγουδιών.

Ανεξάντλητη η οδός Ανεξαρτησίας σε εμπορικά καταστήματα. Εντυπωσίαζε το υποδηματοποιείο Ευαγγέλου με τα χειροποίητα, κατόπιν παραγγελίας υποδήματα και στην πλατειούλα του Γυαλί Καφενέ τα έτοιμα υποδήματα

Του Μάκη Κομπάρου

Λύτη.

Δεν μπορώ να μην αναφέρω το κούρειο των αδελφών Δελλή και δίπλα το παραδοσιακό ζαχαροπλαστείο Βελογιάννη με τη μεγάλη ποικιλία γλυκών ταψιού και λουκουμι-

Το πανδοχείο Βρόσγου όπως είναι σήμερα

Απέναντι από το Γυαλί Καφενέ το περικαλλές κτίριο Γεωργίου Σταύρου, το οποίο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου, λειτούργησε σα νοσοκομείο. Τα μετέπειτα χρόνια έγινε οικοτροφείο για τα παιδιά της τεχνικής σχολής, τα οποία καθημερινά πηγαίνονταν στην σχολή και στα εργαστήριά της στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων.

Για αρκετά χρόνια έμενα σε ένα παλιό σπίτι στην οδό Ανεξαρτησίας. Με συγκίνηση ενθυμούμαι το ωραίο βιβλιοπωλείο Κιτσία λίγα μέτρα από το σπίτι μου, καθημερινά όταν περνούσα. Χαιρετούσα το Δημήτρη και την Ολυμπία Κιτσία, οι οποίοι αργότερα εγκατέλειψαν τα Γιάννενα και δημιούργησαν το μεγάλο βιβλιοχαρτοπωλείο στη Σταδίου, με το όνομα ΠΡΟΜΗ-ΘΕΑΣ. Λίγο παραπάνω και δεύτερο πλούσιο βιβλιοπωλείο των αδελφών Κουμπλομάτη.

Σήμερα σ' αυτή την περιοχή δεν υπάρχει βιβλιοπωλείο, πρέπει κάποιος ν' ανηφορίσει προς την πλατεία να βρει κάποιο.

Αναφέρθηκα στο Γυαλί Καφενέ, μια περιοχή που έσφυζε από ζωή με αρκετά κέντρα και καταστήματα, με το οποίο οι Ζαγορίσιοι είχαν αλισβερίσι, μια περιοχή που την έζησα αρκετά χρόνια, την αγάπησα και την οποία ο χρόνος δε μπόρεσε να σβήσει από τη μνήμη μου. Όσοι διαβάσουν αυτό το κείμενο, ας συγχωρήσουν όσες παραλείψεις διαπίστωσαν, και είναι πολλές.

ΕΛΙΝΑ Ε. ΒΟΥΡΔΑ

Χειρουργός Οφθαλμίατρος

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Cambridge, M. Βρετανία

Δέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα. Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβού

Πλ. Νότη Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα
Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847
email: elinourda@hotmail.com

Το δράμα της πυργοδέσποινας Γενοβέφας

Η ωραία Γενοβέφα δεν γεννήθηκε στον ελλαδικό χώρο. Αυτό φυσικά διόλου δεν εμπόδισε την ιστορία της να αγαπηθεί και στα μέρη μας όσο λίγες. Η περιπέτεια της όμορφης πυργοδέσποινας με τα μακριά ξανθά μαλλιά ξεκίνησε τον 13ο αιώνα από μια συκοφαντία. Η ηρωίδα του μεσαιωνικού θρύλου, κόρη του δούκα της Βραβάντης, ήταν παντρεμένη με τον Ζίγκφριντ, στρατιωτικό άρχοντα των Τρεβήρων. Λίγο καιρό μετά τον γάμο αναγκάστηκαν, όπως πολλά ζευγάρια της εποχής, να αποχωριστούν ο ένας τον άλλο, επειδή ο άντρας της έφυγε για να πάρει μέρος σε μια εκστρατεία που διεξήγαγε ο Κάρολος Μαρτέλος εναντίον των Μαυριτανών.

Έρωτας καυτός φούντωσε στην καρδιά ενός αυλικού, του Γκόλο, ο οποίος προσπάθησε να την κάνει δική του χωρίς αποτέλεσμα. Σύντομα η κακία έγινε έρεβος στην ψυχή του και καταπλάκωσε τη ζωή στον πύργο. Ο Γκόλο συκοφάντησε τη Γενοβέφα σε τέτοιον βαθμό που την οδήγησαν στο δάσος των Αρδεννών με το μικρό παιδί

Η ΓΕΝΟΒΕΦΑ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Το τραγούδι της Γενοβέφας είναι ένα από τα εμβληματικά τραγούδια της δημοτικής μας παράδοσης, μαζί με τη Φρόσια, τη Γράβα, την Ποταμιά και τόσα άλλα. Στα πανηγύρια του Ζαγοριού και στα γλέντια μας όταν ακούγαμε στο κλαρίνο τη Γενοβέφα, γυρίζαμε να δούμε ποια είναι αυτή που το χορεύει (γιατί γυναικείος χορός είναι κυρίως) και να εκτιμήσουμε αν το χορεύει σωστά και με εκείνη τη χάρη και το όμορφο λίκνισμα που μόνο καλές χορεύτριες ξέρουν να το χορεύουν.

Κι όμως, γέρασαμε και την ιστορία της Γενοβέφας ποτέ δεν ακούσαμε και δεν ρωτήσαμε να μάθουμε. Έτσι αυτές τις μέρες σε Αθηναϊκή εβδομαδιαία εφημερίδα, αλιεύσαμε συμπτωματικά την δραματική ιστορία της την οποία και δημοσιεύουμε παρακάτω.

B.T.

Η Γενοβέφα σώζεται

της για να εκτελεστεί. Οι δήμες όμως τους άφησαν να ζήσουν. Με τη βοήθεια μιας λαφίνας μεγάλωσε το παιδί της. Στα έξι

σκοπός στα χωριά της Ηπείρου, με σαφή επιρροή από τη Δύση. Η ιστορία της ενέπνευσε

χρόνια η συνωμοσία αποκαλύφθηκε και η ωραία Γενοβέφα κέρδισε ξανά τη ζωή της.

Ο θρύλος της διέσχισε δάση και δουνά, ποτάμια και χαράδρες και ήρθε μέχρι τα μέρη μας, για να γίνει μουσικός

μέχρι και τον Γιαννούλη Χαλεπά, που έφτιαξε τη δική του Γενοβέφα, ένα πλήινο γλυπτό στις αρχές του 20ού αιώνα. Και στην Ευρώπη φυσικά την τιμήσαν και με το παραπάνω, με μια όπερα του Σούμαν, άλλη μια του Σατί, μια οπερέτα του Οφενμπαχ και πολλά άλλα έργα. Μέχρι και μπίρα βελγική έγινε η μεθυστική ομορφιά της, ενώ ακόμη και στη βυζαντινής τεχνοτροπίας αγιογραφία της Αγίας Γενοβέφας (καμία σχέση δεν έχει με εκείνη της Βραβάντης) υπάρχει σαφής στιλιστική επιρροή – η αγία απεικονίζεται με πολύ μακριά μαλλιά.

Η ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΓΙΔΟΥ ΣΤΗ Β.Δ. ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Η φήμη και η χάρη μας, ξεπέρασε, δυστυχώς, τα σύνορα της περιοχής αναφορικά με το έγκλημα της εξολοθρευσης των λίγων ακόμη αγριόγιδων που επιδιώνουν στο Εθνικό δρυμό Βίκου-Αώου. Με λύπη αναδημοσιεύουμε σχετικό ρεπορτάζ του περιοδικού «Εν αιθρία» μηνός Μαρτίου, περιοδική έκδοση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας. Ευχόμαστε μόνο οι ασυνείδητοι δράστες να μην είναι, τουλάχιστον, Ζαγορίσιοι κυνηγοί!

«Το Ζαγόρι μας»

στα Βουνά – Balkan Chamois Society» προς τους πρωθυπουργούς Ελλάδας-Αλβανίας και τα συναρμόδια υπουργεία, το εν λόγω είδος που ενδημεί στην βαλκανική Χερσόνησο (Rupicapra) και ένα μικρότερο...

Το πρόσφατο αυτό περιστατικό, έρχεται να πιστοποιήσει ένα διαχρονικό έγκλημα της παράνομης διασυννοριακής λαθροθηρίας του προστατευόμενου αγριόγιδου, που ενδημεί στα βουνά της ελληνοαλβανικής μεθόριου.

Σύμφωνα με επιστολή-αναφορά της οργάνωσης «Αγριόγιδου

rupicapra balcanica), συγκροτείται από μικρούς και ευάλωτους απομονωμένους πληθυσμούς, συνήθως κάτω από 100 άτομα ο καθένας τους, που στο σύνολό τους αριθμούν το πολύ 1.000 ζώα σε καθεμία από τις δύο χώρες.

Στην αναφορά της οργάνωσης επισημαίνεται επίσης πως τα περιστατικά λαθροθηρίας είναι πολλαπλάσια των δυνατοτήτων του αρμόδιου Δασαρχείου Κόνιτσας, στο οποίο παρατηρείται σοβαρή έλλειψη σε προσωπικό, ενώ γίνεται μνεία σε δύο συγκεκριμένα περιστατικά με Αλβανούς λαθροθήρες.

Ως κατακλείδα της επιστολής της η οργάνωση αιτείται την ανάληψη πρωτοβουλιών από τις κυβερνήσεις των δύο χωρών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί άμεσα αυτό το κρίσιμο περιβαλλοντικό ζήτημα.

«Μακάβριο το θέαμα...»

«Εν αιθρία»

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΙΝΑΒΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

ΔΩΔΩΝΗΣ 73 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

τηλ.: 2651066693
κιν.: 6932857864

email: athantsinavos@gmail.com
web: www.athanasistsinavos.gr

Τα τραγούδια της χαμένης άνοιξης

Γιορτάζοντας και τιμώντας το Πάσχα, τη μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης, αναδημοσιεύουμε ένα παλιό κείμενο του γνωστού καθηγητή της μουσικολογίας (ελευθεροτυπία 1995) Λάμπρου Λιάβα με τίτλο: «Τα τραγούδια της χαμένης Άνοιξης». Η αναδημοσίευση αυτή συμπίπτει με την τιμή που ο κ. Λιάβας μας έκανε να παρενυρεθεί και να οργανώσει στα Γιάννενα μια ωραία εκδήλωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων που γιορτάζει τα 100 χρόνια απ' την ίδρυσή του με τίτλο: «ΚΑΦΕ AMAN» στην οποία αναφερόμαστε σε άλλη σελίδα. Από την ίδια εφημερίδα αναδημοσιεύουμε ένα Πασχαλιτικό κείμενο με στίχους από το Θείο Δράμα του Κώστα Βάρναλη.

Μεγάλη Τετάρτη σήμερα. Η «μεγάλη έξοδος» έχει ήδη ξεκινήσει και θα κορυφωθεί τις επόμενες ημέρες, καθώς οι εσωτερικοί μετανάστες των αστικών πολυκατοικιών που θα ξεχυθούν στην επαρχία για να γιορτάσουν το Πάσχα και την Πρωτομαγιά που, τόσο συμβολικά, φέτος συμπίπτουν. Πόσοι θα συμμετάσχουν στην «ιεροτελεστία της άνοιξης», τώρα πια που χάνουμε όλο και περισσότερο την αίσθηση των εποχών κι από το χειμώνα περνάμε απότομα στο καλοκαίρι;

Η ελληνική αίσθηση της Πασχαλιάς έρχεται να υπογραμμίσει το ήθος και την ψυχολογία ενός λαού που, από την αρχαιότητα, κάθε χρόνο τέτοιες μέρες καλείται να ενταφιάσει και ν' αναστήσει γιορταστικά το Θεό του.

«Συχνά, όταν πηγαίνω στην Ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής, μου είναι δύσκολο να προσδιορίσω αν ο Θεός που κηδεύεται είναι ο Χριστός ή ο Άδωνις», γράφει ο Γιώργος Σεφέρης στις σημειώσεις του.

«Του Χριστού και του Άδωνι», λοιπόν, μέσα από σύμβολα, ύμνους, τελετές, τραγούδια, μουσικές και χορούς που διατρέχουν τους αιώνες και που μπορεί να εντοπίσει κανείς ακόμη και σήμερα, αρκεί να ξεφύγει για λίγο από τους τουριστικούς οδηγούς και να ψάξει πίσω από τη βιτρίνα της καταναλωτικής αστικής γιορτής.

Τα προαιώνια σύμβολα της μυστηριακής λατρείας (ο ήλιος, η σελήνη, η γη, το φως, η φωτιά, το νερό, το κόκκινο χρώμα, το αυγό, το ψητό κρέας κ.ά.) έρχονται να ενταχθούν στο δογματικό περιεχόμενο της χριστιανικής γιορτής, συνταιριάζοντας τη χριστιανική λατρεία με τον «παγανισμό» της λαϊκής παράδοσης, σ' αυτή τη λεπτή ισορροπία που αποτελεί ιδιαίτερο γνώρισμα του ελληνικού πολιτισμού.

Για τον Ελληνισμό, η περίοδος του Πάσχα δεν είναι μια τυπική θρησκευτική επέτειος, αλλά μια ζωντανή επανάληψη του θείου Δράματος, όπου –σαν σε αρχαία τραγωδία– γίνεται η πλήρης αναπαράστασή του, ως την «κάθαρση» της Ανάστασης, με τη συμμετοχή όλων των μελών της κοινότητας.

Οι μουσικές διατρέχουν όλην αυτή την περίοδο. Με την έναρξη κιόλας του πασχαλινού κύκλου, η θεατρική νεκρανάσταση του Λαζάρου και η ευγονική δύναμη των Βαίων σε πολλά

από τα τραγούδια-κάλαντα (που, δυστυχώς, ακούγονται πια όλο και λιγότερο) καταλήγουν σε ύμνο για την άνοιξη κι επίκληση για τη γονιμότητα.

Τη Μεγάλη Πέμπτη και τη Μεγάλη Παρασκευή οι γυναίκες σε αρκετά μέρη εξακολουθούν ακόμη να «ξενοχτάνε» τον Επιτάφιο, όπως και τους δικούς τους νεκρούς, με μοιρολόγια, που λένε μεταξύ τους αντιφωνικά, σαν χορός αρχαίας τραγωδίας και χορός ψαλτάδων μαζί. Πρόκειται για το «Μοιρολόγι της Παναγίας», ένα μακρύ αφηγηματικό τραγούδι, που διηγείται τα Πάθη του Χριστού έτσι όπως τα έζησαν η Παναγία και οι Μυροφόρες. Διακρίσεις πενήντα έξι (!) παραλλαγές αυτού του τραγουδιού καταμέτρησε ο ελληνιστής Bertrand Bouvier, ερευνώντας σε όλες τις περιοχές του Ελληνισμού, από τον Πόντο και την Κύπρο ως την Κάτω Ιταλία. Με τη γη έμπνευσης τα επίσημα και απόκρυφα Ευαγγέλια και τα θεατρικά λειτουργικά δράματα του Μεσαίωνα (σε Ανατολή και Δύση, η λαϊκή μούσα και η προφορική παράδοση με το «Μοιρολόι της Παναγίας» διέσπασαν στους αιώνες ένα από τα συγκλονιστικότερα δείγματα της ελληνικής μουσικοποιητικής τέχνης:

«Σήμερα, μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα/σήμερα όλοι θλιβονται και τα βουνά λυπούνται...». Για να φτάσουμε στη σύγχρονη ελληνική στο λαϊκό θρήνο για τα Πάθη.

Τυχερός όποιος, τέτοιες μέρες, ανακαλύψει σε κάποια εκκλησία, στο περιθώριο των επίσημων Ακολουθιών της Μ. Εβδομάδας, κάποιες ηλικιωμένες γυναίκες (συχνά Μικρασιάτισσες) να ψάλουν το «Μοιρολόι της Παναγίας» (δεν θα ξεχάσω τις γυναίκες στα Αθίκια της Κορινθίας...).

Και βέβαια όλη αυτή η τελετουργία δεν θα μπορούσε παρά να κλείσει με τον κοινό πανηγυρικό χορό όλης της κοινότητας, που σε πολλά μέρη γινόταν στον αυλόγυρο της εκκλησίας και γύρω απ' αυτήν, ζώνοντας την –ως σύμβολο του χωριού– με τη δύναμη του προστατευτικού κύκλου.

«Σήμερα Χριστός Ανέστη και στους ουρανούς ευρέθη/ Σήμερα τα παλικάρια στέκονται σαν τα βλαστάρια...». Όχι σπάνια, το χορό έπρεπε να τον σέρει ο ίδιος ο παπάς (στην Κέρκυρα μάλιστα έχουμε και «χορό των παπάδων» με εξίσου ταιριαστά λόγια:

Πού να σε κρύψω, γιόκα μου...

Μεγάλη Παρασκευή, κορυφαία του θείου πάθους, που στάθηκε αστείρευτη πηγή έμπνευσης μουσικών, ζωγράφων, γλυπτών, ποιητών, πεζογράφων.

Η ελληνική τέχνη έχει σημαντικό μερίδιο μ' ένα πλήθος έργων, ακόμα κι από δημιουργούς που δεν διακρίνονται για το θρησκευτισμό τους.

Ένας απ' αυτούς και ο **Κώστας Βάρναλης**, που έδωσε ένα από τα πιο τρυφερά, τα πιο μεστά ποιήματά του, τους «**Πόνους της Παναγίας**» (δικό του και «**Η αγωνία του Ιούδα**»).

Όπου μια Παναγία –μόνα ανθρώπινη και γήινη, θρηνεί για την επερχόμενη μοίρα του γιου της.

Μερικοί στίχοι:

«Ήσουν ωραίος σαν άγγελος με δυο φτερούγες ανοιχτές, / η μια βυθούσε στ' άβριο, η άλλη χανότανε στο χτες; / κάτι στο χέρι κράταγες / για φλάμπουρο και κρίνο / - χορός, που ζεστοκόπησε τις φλέβες μου τις τιναχτές!– / ό, τι ποθώ με πότισες κι ως αγιασμό το πίνω».

Πού να σε κρύψω, γιόκα μου, να μη σε φτάνουν οι κακοί; Σε ποιο νησί του Ωκεανού, σε ποια κορφήν ερημική; / Δεν θα σε μάθω να μιλάς και το άδικο φωνάζεις. / Ξέρω, πως θα 'χεις την καρδιά τόσο καλή, τόσο γλυκή, / που μες τα βρόχια της οργής ταχιά θενά σπαράξεις.

Θεράι οι άνθρωποι, δεν μπορούν το φως να το σηκώσουν. / Δεν είναι αλήθεια πιο χρυσή σαν την αλήθεια της σιωπής. / **Χίλιες φορές να σηκωθείς, τόσες θα σε σταβρώσουν».**

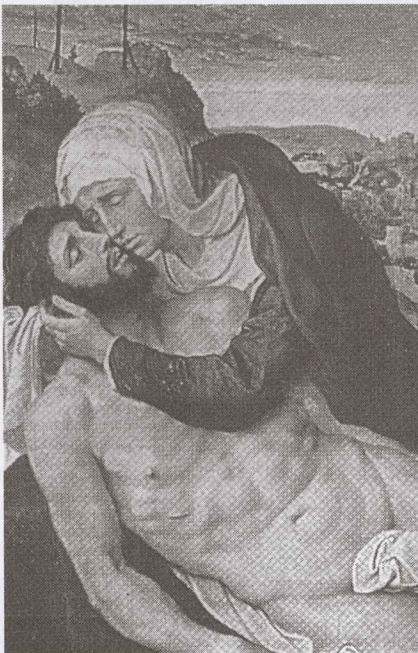
«Και στους ουρανούς απάνω γίνεται χορός μεγάλος, γίνεται χορός και σκόλη και χορεύουν οι Αποστόλοι.

Ο Θωμάς παίζει τη λύρα, Γιάκωβος την αυλή, ο Πέτρος τον Ανδρία, ο Μαθίος τον Ζαχαρία!...».

Και για να κάνει γι' άλλη μια φορά την εμφάνισή της η αρχαιοελληνική παράδοση, αναπόσπαστο μέρος του πασχαλινού συμποσίου ήταν τα παιχνίδια, τ' αγωνίσματα και πάνω απ' όλα οι «κούινες». Όπως και οι «αιώρες» στα αρχαία Ανθεστήρια, δεμένες συμβολικά σε χλωρό κλώνάρι δέντρου, κουνούνταν τα νέα κορίτσια σε μια καθαρή τελετή, όπου κυριαρχούσε και πάλι το τραγούδι-επίκληση για την άνοιξη και τη γονιμότητα:

«Κουνήσετε τις εμορφες, κουνήσετε τις άσπρες/ κουνήσετε τις λεμονιές που 'ναι ανθούς γεμάτες...».

Τι σχέση, άραγε, μπορεί να έχει με τις αισθήσεις και τα λεπτά σύμβολα αυτής της ελληνικής πασχαλινής τελετουργίας ο ήχος της μπάντας του δήμου και τα δυτικά «πένθιμα εμβατήρια» που έχουν επιβληθεί; Τι σχέση μπορεί να έχουν τα μεγαλοβδομαδιότι-

21η Μαρτίου: Παγκόσμια ημέρα ποίησης

Τιμώντας την «Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης» αφιερώνουμε και φέτος μια σελίδα του Περιοδικού μας με μια μικρή ανθολόγηση δικών μας Ηπειρωτών ποιητών. Ανάμεσα σ' αυτά και ένα ποίημα του Γ. Αννίνου με το οποίο τιμούμε την «Ημέρα της Γυναίκας» και ιδιαίτερα της Γυναίκας του χωριού. Από το Ζαγόρι μας ο αείμνηστος Ασπραγγελιώτης ποιητής Κ. Σίμος τιμά τον συγχωριανό του επίσης ποιητή

Φρίξο Τζιόβα που βρίσκεται πάντα ανάμεσά μας. Κι ακόμη μια γυναίκα της Αρίστης που εκφράζει τη νοσταλγία για το χωριό της. Το Πωγώνι το τραγουδάει ο καταξιωμένος ποιητής Τάσος Πορφύρης από τον Άγιο Κοσμά και τέλος τα χωριά της Άρτας και των Τζουμέρκων δύο άλλοι γνωστοί ποιητές μας ο Γιάννης Δάλλας κι ο αείμνηστος Γιώργος Γκοτζιούλας.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Εσύ, είσαι ο στύλος του σπιτιού και του χωριού αυτό καμάρι, Γυναίκα εσύ μάνα αδερφή, σου πρέπει εσέ προσκυνητάρι. Εσύ, γυναίκα, τον τραβάς της γης τον πιο σκληρό αγώνα για τ' όργωμα, γι' την σπορά, το θέρο, τ' άντρα σου κολόνα. Εσύ θα ψήσης το ψωμί, εσύ θα στρώσης το κλινάρι, κι εσύ θα κάτσης τη νυκτιά νυχτέρι δίπλα στο λυχνάρι... Για το λιομάζωμα θα πας και για τα ζα σου θα φροντίσης Εσύ στη βρύση, για νερό, και το παιδί σου θα κοιμήσης Όλη δικιά σου είν' η δουλειά γυναίκα του χωριού. Μπροστά σου ας σκύψουν όλοι ταπεινά κι ας προσκυνήσουν την ποδιά σου.

Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Στον ποιητή ΦΡΙΞΟ ΤΖΙΟΒΑ

Τα δειλινά, τ' απόβραδα, κρυφά ξυπνούν οι μνήμες. Κι' όλα ξεχνιούνται γύρω μου. Σβύνει, πια το «παρόν». Φλόγες του νόστου ανάβουνε, το νου μου τρών' σαν λίμες. Χάνομαι, αναδεύοντας, στιγμές παλιών καιρών.

Άνοιξη! γιε μου ξύπνησε, μούκραζε το πρωί, η μάνα μου, χαϊδεύοντας, μ' αγάπη, τα μαλλιά μου. Ξύπνα να δης και να χαρής την άνοιξη και την αυγή. Τώρα, φαρμάκι οι θιμήσες στάζουνε στην καρδιά μου.

Το καλοκαίρι πρόσμενα στ' αλώνια να βρεθώ. Να φέρω «γύρα» τ' άλογα και να τα «καμτσικίζω». Πηδούσαμε μες στ' άχυρα –Μνήμη σ' ευχαριστώ!– Στη λαύρα μέσα της ζωής, στο δέντρο σου σταλίζω.

Φθινόπωρο και οι σοδειές μαζεύονταν στο σπίτι. Μύριζε «μούστο» η αυλή και το κελάρι οπώρες. – Κουράστηκα στην ξενιτιά. Το κάθε τι με πλήτει –Φθινοπωριάτικες βροχές στολίζανε τις ώρες.

Κοιμούνται οι ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ, στο χιόνι τυλιγμένοι. Οι σκύλοι, μόνο, αλυχτούν κι' η νύχτα ανατριχιάζει. Στο τζάκι καίει η φωτιά. Κι η μάνα η πικραμένη, το γυρισμό μου σκέφτεται. Κι ο στοχασμός τη σφάζει.

Κ. ΣΙΜΟΣ (από Ασπραγγέλους)

ΚΡΙΣΗ

Τι κρίση κι αυτή που μας απειλεί! Ως τώρα ξέραμε τις συνήθειες απώλειες που έφταναν το πολύ ως τα μάτια μας: εξηφανίσθη ή απεδήμησε Οι φευγαλέες! Μα αυτή 'ναι πανόλεθη κατακλυσμός και τυφώνας Καμιά κιβωτός δεν μας σώζει Καιρός ν' ακουστεί φωνή απ' τα έγκατα:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΑΛΛΑΣ

Ποιήματα του σήμερα

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Σαν τα χελιδόνια θέλω να γυρίσω, στη φωλιά την πρώτη, πριν τα μάτια κλείσω. Κι αν η καλή μου μοίρα το θελήσει στο χωριό σαν έρθω ποιος θε με γνωρίσει; Θα χτυπά την πόρτα και κλειστή θα μένει. γιατί λείπουν όλοι οι αγαπημένοι. Η φτωχή μάνα που 'χει τώρα αγιάσει, δεν θα σηκωθεί για να μ' αγκαλιάσει.

ΜΑΙΡΗ ΦΙΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

ΕΞ Αρίστης

Ανθολόγηση Β.Τ.

Ένα παντοπωλείο στο χωριό ήταν μεγάλο πλεονέκτημα σε εποχές που οι μετακινήσεις στην πόλη δεν ήταν εύκολες και το αυτοκίνητο δεδομένο σε κάθε σπίτι. Μια νοικοκυρά μπορούσε να προμηθευτεί σχεδόν τα πάντα, ίσως λιγάκι υπερτιμημένα βέβαια, αλλά πάντα θα βολευόταν σε περίπτωση ανάγκης. Λίγο καφές χύμα, μια κλωστή, ένα βελόνι, σκόνη για τα μυρμήγκια, θειάφι για τα φίδια, λουλάκι ή κόλλα για τα ρούχα, σπρίτα και αλάτι ή ζάχαρη, τσακμακόπετρες....

Μια (μ)παράγκα πραγματικός θησαυρός το παντοπωλείο στο χωριό μου! Στην πλατεία του, σε απόσταση αναπνοής από το τεράστιο πλατάνι του και το σημείο διεξαγωγής του ετήσιου δεκαπενταγουσιاتیτικου πανηγυριού.

Φτιαγμένο από παλιολαμαρίνες και κομμάτια διαλυμένων τενεκέδων το θυμάμαι, μ' έναν τσιμπιλιάρικο φωτισμό από μια λάμπα που κρέμονταν γυμνή από το ταβάνι του και μια απροσδιόριστη μυρωδιά, ανακάτεμα εδωδίων αποικιακών, ψάθας, πετρελαίου και υγρασίας. Αρσιτερά της πόρτας το τραπεζάκι-ταμείο και η καρέκλα του παντοπώλη, δηλαδή του Γαβρίλη.

Το ταμείο, τραπεζάκι ξύλινο αυτοσχέδιο, με μεγάλες τάβλες ανομοιόμορφες και μάλλον λίγο στραβό. Πάνω του η ζυγαριά και άλλα μικροαντικείμενα. Η καρέκλα από ξύλο και ψάθα -κλασική καφεενίου- με ένα μαξιλαράκι χειροποίητο να φιλοξενεί το σώμα του Γαβρίλη, το κοντό και σακατεμένο, αφού κούτσαινε έντονα από το ένα πόδι. Στο πλάι κρεμασμένο ένα ραδιοφωνάκι, σε απόσταση που να μπορεί να το φτάνει, χωρίς να αναγκάζεται να σέρνει το σακατεμένο πόδι, μόνιμη συντροφιά του!

Πάντα γελαστός μας υποδεχόταν, με μια καλή κουβέντα στο στόμα. Μπορεί από επαγγελματική συνήθεια, μπορεί από έμφυτη καλοσύνη. Ή και τα δύο μαζί.

Και τι δεν υπήρχε μέσα σ' εκείνη την παράγκα-παντοπωλείο! Απορρυπαντικά, φαγώσι-

Γ Α Β Ρ Ι Λ Η Σ

(από τα καλοκαίρια των παιδικών μου χρόνων)

μα, εντομοκτόνα, ραφτικά, είδη σχολείου, σκούπες, φάρasia, σκόνες, μυγοπαγίδες, μπαταρίες, σπρίτα, λαμπάδες. Το σημαντικότερο, όμως, για μας τα παιδιά, τα διάφορα ζαχαρωτά και μάλιστα μπροστά μπροστά, σε σημείο προσβάσιμο στο ύψος μας, παραταγμένα ανά είδος: καραμέλες, ζαχαρένια, παγωτά, σοκολάτες, τσίχλες, μπισκότα, βανίλιες-υποβρύχια μέσα σε μικρά λευκά πλαστικά κουπάκια. Όσα από αυτά πωλούνταν χύμα, και όχι με το κομμάτι, ο Γαβρίλης τα ζύγιζε βάζοντας στο ένα τάσι της ζυγαριάς το προϊόν και στο άλλο τα ζύγια που απαιτούνταν, μετά το τύλιγε σε χαρτάκι και το έπαιρνες, δίνοντας το αντίτιμο. Αγαπημένη μου αγορά οι χύμα καραμέλες που ο Γαβρίλης τύλιγε σε χαρτί που έφτιαχνε χωνάκι με ιδιαίτερη μαεστρία!

Τις προσθαφαιρέσεις τις έκανε με ένα μικρό μολύβι πάνω σε χαρτί, μάλλον χασαπόχαρτο, γρήγορα και με επανάληψη για αποφυγή λάθους αλλά και δυνάτα ώστε ν' ακούει κι ο πελάτης. Κρατούσε δε και τετράδιο με τα χρωστούμενα.

«Γαβρίλη, γράψα».

«Θα τα γράψω γω, μη σε νοιάζ....».

Η παράγκα-παντοπωλείο είχε γίνει το στέκι μας. Μια ομάδα από αγόρια και κορίτσια, με τα αγόρια να υπερτερούν κατά πολύ, της ίδιας περιόδου ηλικίας. Εκτός από τις αγορές μας καθόμαστε με τις ώρες και κουβεντιάζαμε. Συνήθως καθόμαστε πρώτα κι εκεί αποφασίζαμε τι θα αγοράσουμε, ανάλογα με την όρεξη και τα χρήματα που είχαμε στη διάθεσή μας. Ο Γαβρίλης μας καλοσώριζε πάντα και μας προέτρεπε με τον τρόπο του να καθήσουμε στα αναποδογυρισμένα καφάσια τα στρωμένα, για το σκοπό αυτό, με αποσυναρμολογημένα χαρτόκουτα. Ρωτούσε για τις επιδόσεις μας στο Σχολείο, για την υγεία των δικών μας.

Ο ίδιος σπάνια σηκωνόταν από την καρέκλα του, γιατί οι πελάτες του έβρισκαν μόνοι

τους εύκολα αυτό που ήθελαν. Όποτε έπρεπε, όμως, το έκανε με δυσκολία λόγω του σακατεμένου ποδιού, για το οποίο είχαμε τη βεβαιότητα, ως παιδιά, πως ήταν πολεμικό απόκτημα κι ως μη ξέραμε πότε και σε ποιον πόλεμο. Όσο για να ρωτήσουμε τον ίδιο, ούτε μας πέρναγε από το μυαλό.

Ανδρομάχης Καραγιάννη

Όσο καθόμασταν, όλο και έμπαιναν οι γυναίκες να ψωνίσουν, που, πολλές φορές, παραπενοϊόταν για την ακρίβεια του προϊόντος που ήθελαν να αγοράσουν. Κάποτε κατάφεραν να τον εκνευρίσουν για να αναγκαστεί να τους πει στο τέλος: «Ιγώ φταίω»; «Μη το παίρν'ς χριστιανή μ', τι να σ' κάνω»;

Όταν με τον καιρό εξοικειωθήκαμε μαζί του, μεγάλωσε και ο χρόνος που περνούσαμε στο μαγαζάκι του, στο οποίο και δίνανε τα καθημερινά ραντεβού μας. Έτσι αρχίσαμε τα πειράγματα τόσο μεταξύ μας όσο και στο Γαβρίλη, αλλά και στους πελάτες, που προσπαθούσαμε να τους μμηθούμε! Όταν το κακό παραγινόταν, έξαλλος ο Γαβρίλης μας απέπεμπε λέγοντάς μας: «Σα δε ντρέπιστι παλιόπαιδα, άι φίγιτι από δω»! Κι εμείς φεύγαμε κακήν κακώς σκασμένοι στα γέλια... Κι αυτό ως την επόμενη φορά που θα πηγαίναμε να αγοράσουμε κάτι. Την ίδια μέρα δηλαδή ή την επόμενη.

Συχνά μας τραγουδούσε το σκοπό του τραγουδιού που εκείνη την ώρα έπαιζε το ραδιοφωνάκι του προσαρμόζοντας μερικάς φορές τους στίχους σε κάποιον από εμάς ανάλογα με την περίπτωση. Καταλήγαμε να τραγουδάμε όλοι μαζί!... και φυσικά να γελάμε...!

Ένα καλοκαίρι η παράγκα δεν ήταν στη θέση της. Το παντοπωλείο είχε μετακομίσει λίγο πιο απόμερα σε σχέση με την αρχική του θέση. Στεγάστηκε σ' ένα κανονικό μονόχωρο κτίσμα. Τα αναποδογυρισμένα καφάσια μπήκαν και πάλι για να

μας φιλοξενήσουν! Τώρα είχε προστεθεί και ψυγείο! Ξαν αυτό που είχαμε και στα σπίτια μας, αλλά και κανονικά παγωτά και φρούτα, που για το Γαβρίλη ήταν όλα εκλεκτά. Ακόμα έχω στη μνήμη μου τη μυρωδιά των πεπονιών... Τα καρπούζια αλλά και τα σταφύλια, σταφίδα και μοσχάτο, να τα περιτριγυρίζουν οι σφήκες.

«Είναι καλά τα σταφύλια, Γαβρίλη»;

«Εκλεκτά, εκλεκτά...».

Κι εμείς να συνηγορούμε εν χορώ «Εκλεκτά, εκλεκτά.....» και το Γαβρίλη να μας αγριοκοιτάζει!

Ο πάγκος με τα ζαχαρωτά είχε πλουτίσει, αφού στην αγορά είχαν έρθει νέα προϊόντα που φυσικά δε χάνανε ευκαιρία να δοκιμάσουμε και μετά από τις προτροπές του Γαβρίλη. Εκεί νομίζω πως οφείλω και τα σφραγίσματα που απέκτησα στα δόντια μου, ιδιαίτερα στις ροζ χύμα καραμέλες που κόλλαγαν στα δόντια και με μεγάλη δυσκολία ξεκολλούσαν.

Έξω από το νέο παντοπωλείο, δεξιά κι αριστερά της εισόδου, προστέθηκαν τελάρα και σιγά σιγά τα απογεύματα μαζεύονταν γυναίκες του χωριού και τα λέγανε. Στη συντροφιά τους και η Μελανία, η γυναίκα του Γαβρίλη. Όποτε έλειπε εκείνος -σπάνιο πράγμα- καθόταν στο τραπεζάκι-ταμείο η Μελανία, κοντούλα και παχουλή, ευγενική και κείνη αλλά σε κάθε περίπτωση πιο αυστηρή από το Γαβρίλη. Δε σήκωνε αστεία και πειράγματα. Ψωνίζες ό,τι ήθελες και έφευγες.

Μεγαλώσαμε και σοβαρέψαμε... Πάντα πηγαίναμε να αγοράσουμε κάτι, αλλά μάλλον ντρεπόμαστε πια να καθήσουμε. Σταματήσαμε και τα μεταξύ μας πειράγματα. Οι συζητήσεις μας είχαν αλλάξει προσανατολισμούς και τα ενδιαφέροντά μας είχαν διαφοροποιηθεί, αλλά το παντοπωλείο του Γαβρίλη ασκούσε πάντα μια γοητεία... κι εκείνος μας καλοδέχονταν κάθε φορά κι είχε έναν καλό λόγο να μας πει, να ρωτά για το Σχολείο και την υγεία μας. Θες από επαγγελματική συνήθεια, θες από έμφυτη καλοσύνη. Νομίζω και τα δύο.

Τη σύνταξη ενός πλήρους φακέλου ώστε να προταθεί η ένταξη του Ζαγορίου στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της Unesco, ως Πολιτιστικό Τοπίο, επαναφέρει στο προσκήνιο ο Δήμος Ζαγορίου.

Για το σκοπό αυτό ο Δήμαρχος Βασίλης Σπύρου, έστειλε επιστολή προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λυδία Κονιόρδου, ενημερώνοντας την, αφενός για την προσπάθεια που ξεκίνησε προ τριετίας περίπου, αλλά δεν κατέληξε σε αποτέλεσμα και καλώντας την αφετέρου, να συνδράμει και η ίδια και μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου στην επανεκκίνηση της προσπάθειας.

Η επιστολή κοινοποιήθηκε στους πέντε βουλευτές του νομού, στον Περιφερειάρχη Ηπείρου, αλλά και στο Πολιτιστι-

ΣΤΟΧΟΣ Η ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ UNESCO ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

Επανεκκίνηση στο Ζαγόρι για τη διεθνή αναγνώριση

► Τη σύνταξη ενός πλήρους φακέλου επαναφέρει στο προσκήνιο ο Δήμος Ζαγορίου

► Επιστολή του Δημάρχου Β. Σπύρου στη Λυδία Κονιόρδου

κό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς, προκειμένου να συμβάλλουν από μέρους τους στην ευόδωση της προσπάθειας.

Όπως αναφέρει ο Δήμος στη σχετική ανακοίνωση:

Το Ζαγόρι ως ιστορικός τόπος με πλούσιο φυσικό κάλλος, με σημαντικούς και άριστα διατηρημένους παραδοσιακούς οικισμούς θα μπορούσε να τύχει επιλογής από την Unesco. Αυτό ήταν και το σκεπτικό της απόφασης που είχε ληφθεί, από την τότε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, στο τέλος του 2014, για ένταξη στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της

Unesco, ως Πολιτιστικό Τοπίο.

Προηγήθηκε η ένταξη του Ζαγορίου στον ενδεικτικό κατάλογο Πολιτιστικών Αγαθών του

Του ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΥ

διεθνούς Οργανισμού, ως αναγκαία προϋπόθεση για να ακολουθήσει η διεκδίκηση της εγγραφής στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου επικαλείται ακόμα το γεγονός ότι στο Ζαγόρι, εκτός από το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου, υπάρχει και το Γεωπάρκο Βίκου

- Αώου το οποίο εντάχθηκε στο Παγκόσμιο και Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωπάρκων της Unesco.

Επίσης, τα ιερά δάση των χωριών του Ζαγορίου και της Κόνιτσας εντάχθηκαν στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς της Unesco. Υπάρχει, επομένως, όπως σημειώνεται πλούσιο υπόβαθρο από κάθε άποψη για να υποστηριχθεί και προωθηθεί το συγκεκριμένο αίτημα.

Καταλήγοντας στην επιστολή, προς την Υπουργό Πολιτισμού, ο Δήμαρχος Ζαγορίου καλεί την κ. Κονιόρδου να συμβάλλει προσωπικά στην «επανεκκίνηση» αυτής της προσπάθειας, για την σύνταξη πλήρους φακέλου, φυσικά με τη συνεργασία του Δήμου και όσων άλλων θα ήθελαν να συνδράμουν, ώστε να κατατεθεί το αίτημα στην Unesco.

Πόλος έλξης το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Ελαφοτόπου

Μαθητές της Γ' τάξης του 10ου Γυμνασίου Ιωαννίνων επισκέφτηκαν την Τετάρτη 22 Μαρτίου το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Ελαφοτόπου του Δήμου Ζαγορίου και είδαν από κοντά χρηστικά εργαλεία

χώρας έχουν επισκεφτεί το μουσείο, (το 2016 ήταν αρκετές εκατοντάδες) ενώ και για τη συνέχεια υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για να δουν και να ακούσουν τα παιδιά το πώς και με ποια εργαλεία ακούνταν τα

ομορφιά των παραγόμενων έργων-προϊόντων, αλλά και το σεβασμό στο περιβάλλον.

Οι μαθητές του 10ου Γυμνασίου άκουσαν με προσοχή τον κ. Οικονομίδη να τους ενημερώνει για τα εκθέματα, ανά επάγ-

στις αίθουσες του κτιρίου που φιλοξενεί τις συλλογές, εκτίθενται, με τη μορφή οργανωμένων εργαστηρίων, εργαλεία του σιδηρουργού-σιδερά, χαλκούργου, κουδουνά, ξυλοκόπου, βαρελά, γανωτή-καλαντζή, σο-

των παραδοσιακών χειρωνακτικών επαγγελμάτων, καθώς και άλλα εκθέματα.

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που τους συνόδευαν ξεναγήθηκαν από τον δημιουργό του μουσείου, τον γλύπτη και τέως Σχολικό Σύμβουλο κ. Μιχάλη Οικονομίδη.

Από την αρχή της χρονιάς, εκτός των άλλων επισκεπτών, περισσότεροι από 200 μαθητές από διάφορα σχολεία της

επαγγέλματα τις περασμένες δεκαετίες, αλλά και στα αστικά κέντρα.

Άλλωστε, μεταξύ των στόχων του μουσείου είναι και η παροχή Παιδείας, Εκπαίδευσης και Αγωγής στους νέους που αγνοούν τα παραδοσιακά χειρωνακτικά επαγγέλματα και εργαλεία, τη χρηστική αξία, την πολύμορφη σπουδαιότητα των χειρών, την καθαριότητα, στερεότητα, λειτουργικότητα και

γεύμα και πώς αυτά χρησιμοποιούνταν ή κατασκευάζονταν και έδειξαν με τις ερωτήσεις και απορίες τους ότι η επίσκεψή τους είχε να προσθέσει κάτι νέο στις γνώσεις τους, μια διαφορετική εμπειρία.

Το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Ελαφοτόπου λειτουργεί από το 1993 στο παλιό σχολείο του χωριού με πολλά εκθέματα που χρονολογούνται από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα μέχρι και σήμερα. Μεταξύ των άλλων

βατζή, κτίστη-μάστορα, πεταλωτή-καλιγωτή, σαμάρ, αρτοποιού-φούρναρη, γεωργού, καντηλιανόφτη, οργανοπαίχτη, αμπελουργού, ξυλογλύπτη, ράφτη, κουρέα, τενεχτοή, τσαγκάρι, μελισσοκόμου, μαράγκου, φωτογράφου, γιατρού, φαρμακοποιού, δικηγόρου, φωτογράφου κ.α., καθώς και ενότητες όπως ο αθλητισμός, ο πόλεμος, θέατρο σκιών, θέατρο.

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Βιβλιοπαρουσίαση

Χρήστου Τσέτση
ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ - ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το εργατικό κίνημα των Ιωαννίνων απέκτησε το δικό του βιβλίο. Το συνέγραψε ο δημοσιογράφος και συνεργάτης μας κ. Χρήστος Τσέτσης. Έχει τίτλο «**ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ-ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ – Η ιστορική φυσιογνωμία του – 100 χρόνια**». Είναι το δωδέκατο βιβλίο του συγγραφέα και του ευχόμαστε να συνεχίσει ακάθεκτος.

τα συλλαλητήρια είναι οριακά αξιόποινες πράξεις. Μετά την απελευθέρωση απ' τους Γερμανούς Πρόεδρος για το διάστημα 1944-1945 είναι ο Ευάγγελος Παναγ. Μπαμπανάτσας, σύζυγος της Κατωσουδενιώτισσας Πανωραίας Κων. Τσαντή. Το 1946 το σωματείο επανιδρύεται και πρώτος Πρόεδρος εκλέγεται ο Κων/νος Ιωάν. Βάρδας από το Δίλοφο. Εκλέγεται Πρόεδρος ως το 1953.

Αξιοσημείωτο ότι το πρώτο ΔΣ αναλαμβάνει την εγγραφή όλων των εργατοπαλλήλων κατά κλάδο επαγγέλματος και το 1946 βρίσκεται στα Γιάννινα 27 κλάδους, άλλως συντεχνίες: υπάλληλοι κουρείων, ιδιωτικοί υπάλληλοι, ηλεκτρολόγοι και υδραυλικοί, φορτοεκφορτωτές, οδηγοί αυτοκινήτων, σερβιτόροι και μάγειρες, αλιείς, αρτεργάτες, χωματοεργικών οικοδομών, ξυλουργών, κτιστών, ραπεργατών, βυρσοδεφεργατών, λευκούδραυλικών, ξυλοκόπων, φοροτεχνικών υπαλλήλων, χειρωνακτών εργατών, υποδηματοκαθαριστών, λεμβούχων, βοηθών σωφέρ, τυπογράφων, εργατών ζαχαροπλαστείων, μικροπωλητών, σιδηροπεταλωτών, τεχνιτών μηχανουργείων και εκδορέων.

Σήμερα τα δικαιώματα της εργατιάς προστατεύει το σωματείο με την επωνυμία «ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑΝΝΙΝΩΝ», όπως λειτουργεί με το από 9-3-1986 ισχύον καταστατικό του.

Ο συγγραφέας κ. Χρ. Τσέτσης πρόσφερε αντίτυπο του βιβλίου του στην βιβλιοθήκη της ΙΛΕΖ και εκ μέρους του ΔΣ τον ευχαριστούμε θερμά.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΧΑΡΑΔΡΑΣ ΑΡΑΧΘΟΥ ΤΟΥ 2017

Το αδερφό σωματείο ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (ΙΛΕΤ) διά χειρός του Αντ'δρου του κ. Αθανασίου Μπασιούκα μας πρόσφερε το ημερολόγιο του 2017 που εκδόθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου με θέμα σπάνια φυτά της περιοχής. Το ημερολόγιο είναι εγχρωμο και αποτυπώνει ανθισμένα σπάνια φυτά της περιοχής. Σε κάθε φυτό υπάρχει η ονομασία του και κάποιες διαφωτιστικές πληροφορίες. Στο Εθνικό Πάρκο φύονται περίπου 600 είδη φυτών και αρκετά απ' αυτά είναι σπάνια. Ένα μικρό δείγμα της φυτοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου φιλοξενείται στις σελίδες του ημερολογίου με τίτλο «Περί φυτών». Το ημερολόγιο επιμελήθηκε ο κ. Αθανάσιος Μπαζούκας, η κ. Χαρίκλεια Μπίσα και ο κ. Ηλίας Γεωργιάδης και τους ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Δεν πρόκειται να συγκρίνουμε την φύση και την ομορφιά του Ζαγορίου με την φύση και την ομορφιά των Τζουμέρκων, αλλά θα επαινέσουμε την προσπάθεια του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου για την προβολή της περιοχής. Το Ζαγόρι και τα Τζουμέρκα χρειάζονται προβολή και προστασία του περιβάλλοντος. Είμαστε σίγουροι ότι ο επισκέπτης πρώτα θα περάσει απ' τις δύο περιοχές κι ύστερα θα διαλέξει τρίτη επιλογή. Για φωτογραφία επιλέξαμε το αρκουδοπούρναρο που φύεται και στις δύο περιοχές και είναι δίοικο φυτό, δηλαδή τα αρσενικά και θηλυκά άνθη βρίσκονται σε ξεχωριστά δέντρα.

Ευχόμαστε Καλή Χρονιά στον Φορέα Διαχείρισης και στην Ι.Λ.Ε.Τ. και δύναμη για δημιουργικό έργο στο διηνεκές.

«Το Ζαγόρι μας»

ΛΑΜΠΡΙΑΔΕΙΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μια παγκόσμια «αυλή» στο Ζαγόρι

Τρόποι για την ενίσχυση του Λαμπριάδειου Σταθμού Έρευνας, του πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο Ζαγόρι και την περαιτέρω αξιοποίησή του για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς αναζητήθηκαν κατά την επίσκεψη στα Γιάννινα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου της Οργάνωσης Βιολογικών Σταθμών Έρευνας Πεδίου δρ. Philippe Cohen του πανεπιστημίου Stanford των ΗΠΑ.

Τον κ. Cohen υποδέχθηκε στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ο πρότανης Γιώργος Καψάλης και σε διαβουλεύσεις με τα μέλη του Λαμπριάδειου Σταθμού Έρευνας, μεταξύ των οποίων ο διευθυντής John Halley και η γραμματέας Καλλιόπη Στάρα, συζητήθηκαν και αναζητήθηκαν τρόποι για την καλύτερη ανάπτυξή του στο μέλλον, αλλά και για το ρόλο του σταθμού και των εγκαταστάσεων στα Άνω Πεδινά, ώστε να ενισχύει και να στηρίζει ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες του πανεπιστημίου.

Ο Λαμπριάδειος Σταθμός Έρευνας άρχισε να χρησιμοποιείται το 2012 με συμφωνία ανάμεσα στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Ίδρυμα της Λαμπριάδειου. Τον Ιούλιο του 2014 ολοκληρώθηκε η πίστημη παραχώρηση στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων για 25 συνολικά έτη. Στόχος του είναι και η εκπαίδευση και η έρευνα, αλλά και η συνεργασία ανάμεσα στο πανεπιστήμιο και την τοπική κοινωνία του Ζαγορίου.

Από την έναρξη της λειτουργίας του, ο σταθμός έχει φιλοξενήσει εκατοντάδες φοιτητές και καθηγητές από περισσότερες από 25 χώρες όχι μόνο της Ευρώπης, αλλά και από ολόκληρο τον κόσμο. (ΗΠΕΙΡ. ΑΓΩΝ)

Το Δημοτικό Συμβούλιο
Ζαγορίου συγκαίρει
τον Χαράλαμπο Μουτσόπουλο

Η Ακαδημία Αθηνών εξέλεξε πρόσφατα, με απόφαση της Ολομέλειας της, τον καθηγητή Ιατρικής Χαράλαμπο Μουτσόπουλο ως τακτικό μέλος της στην έδρα «Ιατρικές Επιστήμες – Ανοσολογία» στην Τάξη των Θετικών Επιστημών.

Ο διακεκριμένος επιστήμονας κατάγεται από τα Κάτω Πεδινά του Δήμου Ζαγορίου και το Δημοτικό Συμβούλιο, στην τελευταία του συνεδρίαση, συνεχάρη τον κ. Μουτσόπουλο για την εκλογή του, με τον Δήμαρχο και τους επικεφαλής των παρατάξεων να τοποθετούνται σχετικά.

Σε ευχαριστήρια επιστολή, του Δημάρχου Ζαγορίου Βασίλη Σπύρου προς τον κ. Μουτσόπουλο, αναφέρεται ότι η εκλογή του στην Ακαδημία Αθηνών πέραν της αναγνώρισης του σπουδαίου επιστημονικού και ερευνητικού έργου του, αποτελεί τιμή και για το Ζαγόρι, τόσο καταγωγής, του.

**Οι Ευρωπαϊκές Μέρες
Χειροτεχνίας 2017
31 Μαρτίου, 1 και 2 Απριλίου
«Χτίζουμε σχέσεις,
αναπτύσσουμε δεσμούς»**

Για δεύτερη χρονιά ο Δήμος Ζαγορίου, μαζί με το Εθνικό Πάρκο της Βόρειας Πίνδου, το Ριζάριο Χειροτεχνικό Κέντρο και το Μουσείο Αργυροτεχνίας Ιωαννίνων του Πολιτιστικού Ίδρυματος του Ομίλου Πειραιώς, οργανώνει σε τοπικό επίπεδο τις Ευρωπαϊκές Μέρες Χειροτεχνίας. Συμμετέχουν εργαστήρια δημιουργών από την περιοχή του Ζαγορίου και των Ιωαννίνων.

Η δράση συντονίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το INMA (Εθνικό Ινστιτούτο των Χειροτεχνικών Επαγγελμάτων) της Γαλλίας με έδρα το Παρίσι.

Ο φετινός θεματικός άξονας έχει τίτλο: «**Χτίζουμε σχέσεις, αναπτύσσουμε δεσμούς**».

Σχέσεις πολιτιστικές, κοινωνικές, οικονομικές. Δεσμούς ανάμεσα στις γενιές, τις ειδικότητες, τις περιοχές, τους επαγγελματίες. Με το θέμα αυτό το Εθνικό Ινστιτούτο των Τεχνών του Παρισιού (INMA), στοχεύει να αναδείξει την ποικιλία των επαγγελμάτων αυτών και τις διασυνδέσεις που προκαλούν ή έχουν ως αποτέλεσμα.

Ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα τους (πολιτιστικός, κοινωνικός, οικονομικός κ.λ.π.), οι σχέσεις που δημιουργούνται μέσω των χειροτεχνικών επαγγελμάτων, αποτελούν και το θεμέλιο της ταυτότητάς τους. Πρόκειται για τη μεταβίβαση της γνώσης από τον τεχνίτη προς τον εκπαιδευόμενο, για τη συνάντηση ενός καταναλωτή με έναν επαγγελματία που μοιράζονται τις ίδιες πολιτιστικές αξίες, είναι η σχέση ενός πολίτη με μια ζωντανή άυλη πολιτιστική κληρονομιά, η σχέση διαφάνειας και γεινιάσης μιας τοπικής επιχείρησης με τον τόπο της.

Δραστηριότητες του Δήμου Ζαγορίου

Στόχος η άμεση, εφόσον αυτή απαιτηθεί, επέμβαση για δασικές πυρκαγιές στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου και συνολικά στο Ζαγόρι.

Την σχετική, ομόφωνη, απόφαση παραχώρησης του κτιρίου «Αμελικό» στο Κουκούλι έλαβε το Δημοτικό Συμβούλιο στην τελευταία του συνεδρίαση, κατόπιν εισήγησης της αντιδήμαρχου Αγγελικής Ράπτη.

Είχε προηγηθεί έγγραφο, από 16 Φεβρουαρίου, της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Ηπείρου (Γραφείο Επιχειρήσεων και Πολιτικής Προστασίας) με το οποίο τέθηκε το αίτημα: «**Στα πλαίσια ενδυνάμωσης του επιχειρησιακού σχεδιασμού της Υπηρεσίας μας, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, προτιθέμεθα την διασπορά των ομάδων του πεζοπόρου τμήματος της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Ηπείρου.**

Δεδομένου ότι στα όρια αρμοδιότητας του Δήμου σας υπάρχει το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου η προστασία του οποίου αποτελεί προτεραιότητα για την Υπηρεσία μας, παρακαλούμε όπως εξετάσετε τη δυνατότητα να μας παραχωρήσετε, εφόσον είναι δυνατό, χώρο εποχικής εγκατάστασης και διαμονής μιας ομάδας πεζοπόρου τμήματος, η οποία θα αποτελείται από επτά άτομα, για τους μήνες Ιούλιο – Αύγουστο της επερχόμενης αντιπυρικής περιόδου».

Ο Διοικητής της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Ηπείρου, αρχιπυράρχος Κωνσταντίνος Σκούπρας είδε από κοντά το προς παραχώρηση κτίριο στην είσοδο του χωριού, σε επίσκεψή του με τον Δήμαρχο Ζαγορίου Βασίλη Σπύρου και την αντιδήμαρχο κ. Ράπτη.

Συμφωνήθηκε ότι το κτίριο είναι κατάλληλο για να φιλοξενήσει επτά άτομα του πεζοπόρου τμήματος για Ιούλιο και Αύγουστο της φετινής αντιπυρικής περιόδου. Υπέρ της παραχώρησης του κτιρίου, που έχει επισκευαστεί και διαθέτει την υποδομή για να υποδεχθεί τους πυροσβέστες, τάχθηκε και ο Τοπικός εκπρόσωπος της Τ.Κ. Κουκούλιου, Λάμπρος Γόγολος ο οποίος παρίστατο στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Αίτημα για Τοπικό Αστυνομικό στο Ανατολικό Ζαγόρι και τη Βορούσα

Με στόχο την αμεσότερη και καλύτερη αστυνόμευση και στις

Στέγη για την Πυροσβεστική, στο Κουκούλι, παραχωρεί ο Δήμος Ζαγορίου

Σε κτίριο που παραχωρεί ο Δήμος Ζαγορίου στο Κουκούλι θα «εδρεύει» τον Ιούλιο και τον Αύγουστο πεζοπόρο τμήμα της Πυροσβεστικής.

Δημοτικές Ενότητες Ανατολικού Ζαγορίου και Βορούσας που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Αστυνομικού Τμήματος Μετσόβου και όχι σε αυτό του Ζαγορίου με έδρα τους Κήπους, ο Δήμος Ζαγορίου ζητά την θεσμοθέτηση υπηρεσίας Τοπικού Αστυνομίου με έδρα τους Μηλιωτάδες.

Σχετικό έγγραφο απέστειλε ο Δήμαρχος Ζαγορίου Βασίλης Σπύρου, προς τον Γενικό Περιφερειακό Αστυνομικό Διευθυντή Ηπείρου, υποστράτηγο Κωνσταντίνο Σκούμα.

Όπως επισημαίνεται στο έγγραφο, με την πρόσφατη αναδιάρθρωση των αστυνομικών υπηρεσιών της χώρας στο Δήμο Ζαγορίου διατηρείται το Αστυνομικό Τμήμα στους Κήπους, το οποίο μετενομάστηκε σε Ζαγορίου και με περιοχή αρμοδιότητας τις Δημοτικές Ενότητες Κεντρικού Ζαγορίου, Τύμφης και Παπίγκου.

Οι άλλες δύο Δ.Ε., Ανατολικού Ζαγορίου και Βορούσας, που αποτελούν περισσότερο από το μισό της έκτασης του Δήμου, εντάσσονται στην αρμοδιότητα του Αστυνομικού Τμήματος Μετσόβου με έδρα το Μέτσοβο, για γεωγραφικούς και κοινωνιολογικούς λόγους.

Έτσι ο Δήμος Ζαγορίου ανήκει στην αρμοδιότητα δύο Αστυνομικών Τμημάτων, γεγονός που για το Ανατολικό Ζαγόρι και την Βορούσα και πάλι δεν δίνει τη δέουσα λύση, αφού η απόσταση από το Μέτσοβο είναι μεγάλη και προκύπτουν δυσκολίες για την αστυνόμευση της ορεινής περιοχής.

«Επειδή η υπηρεσία σας άρχισε να εφαρμόζει το θεσμό του Τοπικού Αστυνομίου σε διάφορες ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της χώρας μας, παρακαλούμε να εισηγηθείτε τη θεσμοθέτηση υπηρεσίας Τοπικού Αστυνομίου, με έδρα τους Μηλιωτάδες (έδρα της Δημοτικής Ενότητας Ανατολικού Ζαγορίου) και περιοχή ευθύνης του Δήμου Ζαγορίου», αναφέρει ο Δήμαρχος στο έγγραφο του προς τον Γενικό Περιφερειακό Αστυνομικό Διευθυντή Ηπείρου.

Ο Δήμος, εμειπώντας στην ικανοποίηση του αιτήματος όπως σημειώνει ο Δήμαρχος, θα συνδράμει την όλη προσπάθεια διαθέτοντας κατάλληλο κτίριο, με όλο τον εξοπλισμό που απαιτείται, καθώς και αυτοκίνητο για τη μετακίνησή του Τοπικού Αστυνομίου στο Ανατολικό Ζαγόρι και τη Βορούσα.

Αίτημα για Τοπικό Αστυνομικό στο Ανατολικό Ζαγόρι και τη Βορούσα

Με στόχο την αμεσότερη και καλύτερη αστυνόμευση και στις

Σε κτίριο που παραχωρεί ο Δήμος Ζαγορίου στο Κουκούλι θα «εδρεύει» τον Ιούλιο και τον Αύγουστο πεζοπόρο τμήμα της Πυροσβεστικής.

ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ

Καταργείται η ... αναδάσωση σε καμένες καλλιέργειες

Η απόδοσή τους στους δικαιούχους θα γίνει με δάση τις αεροφωτογραφίες προηγούμενων ετών και με ευθύνη των Δασικών Υπηρεσιών, χωρίς την καταβολή τέλους από τους ιδιοκτήτες τους.

Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ

Με νομοθετική ρύθμιση, η οποία αναμένεται να ψηφιστεί ως τις αρχές Μαρτίου, το υπουργείο Περιβάλλοντος έρχεται να αποκαταστήσει ένα λάθος της διοίκησης που έγινε το 2007 και επί μια δεκαετία το έκρυβαν «κάτω από το χαλί». Πρόκειται για εκτάσεις με καλλιέργειες και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις σε περιοχές που είχαν δοκιμαστεί από τις μεγάλες πυρκαγιές και είχαν περιληφθεί στις υπουργικές αποφάσεις για την αναδάσωση των καμένων. Υπήρχε από τότε πρόβλεψη για την υποβολή ενστάσεων από τους θιγόμενους, αλλά η δυνατότητα αυτή δεν είχε ενεργοποιηθεί και το πρόβλημα ήρθε στην επιφάνεια με αφορμή την ανάρτηση των πρώτων δασικών χαρτών.

Η απόδοσή τους στους δικαιούχους θα γίνει με βάση τις αεροφωτογραφίες προηγούμενων ετών και με ευθύνη των Δασικών Υπηρεσιών, χωρίς την καταβολή τέλους από τους ιδιοκτήτες τους. Οι εντασσόμενοι στο μέτρο αυτό δεν έχουν επίσης υποχρέωση να υποβάλουν ενστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας για τους δασικούς χάρτες.

Εκκερωμένα

Το υπουργείο Περιβάλλοντος εξετάζει επίσης μέτρα για τη διευκόλυνση των πολιτών που κατέχουν εκχερσωμένες εκτάσεις για γεωργικές ή κτηνοτροφικές χρήσεις. Αυτά θα είναι, σύμφωνα με πληροφορίες, άτοκες δόσεις και πιθανόν μείωση των ποσών που πρέπει να καταβάλουν όσοι τις χρησιμοποιούν για να αποκτήσουν πλήρη κυριότητα στο καταπατημένο ακίνητο. Η συγκεκριμένη διάταξη θα αφορά δύο κατηγορίες: αυτούς που κατέχουν εκχερσωμένη έκταση πριν από το 1975, οπότε ψηφίστηκε το Σύνταγμα, και όσους έχουν καταλάβει δασικές εκτάσεις πριν από το 2007, χρονιά που έγινε η τελευταία αεροφωτογράφιση για το σύνολο της χώρας. Με βάση τις διατάξεις των νόμων 998/1979, 4280/2014 και 4316/2014 έχουν δικαίωμα να τις εξαγοράσουν εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις, που είναι περισσότερες για τις εκχερσώσεις που έγιναν την περίοδο 1975-2007.

Σε κάθε περίπτωση, οι παρανομίες αφορούν μόνον εκτάσεις με δασική βλάστηση και όχι δάση. Το αρχικό ποσό της εξαγοράς ορίζεται με υπουργική απόφαση του 2014, αλλά προβλέπει μειώσεις 70-50% ανάλογα με την αρχική κατάσταση της έκτασης (χορτολιβαδική, δασική κ.λπ.). Όσοι εντάσσονται σ' αυτές τις κατηγορίες δεν έχουν λόγους να υποβάλουν ενστάσεις στο πλαίσιο της ανάρτησης των δασικών χαρτών, εκτός και αν μπορούν να αποδείξουν ότι έχει γίνει λάθος στον αρχικό χαρακτηρισμό της έκτασης. Είναι όμως υποχρεωμένοι να κινήσουν τη διαδικασία καταβολής του προβλεπόμενου αντιτίμου εξαγοράς, γιατί σε αντίθετη περίπτωση τα Δασαρχεία θα κινήσουν διαδικασία αποβολής τους από το ακίνητο.

Εξαγορές

Οι νόμοι του 2014 προβλέπουν και εξαγορά εκτάσεων που εκχερσώθηκαν μετά το 2007, με την καταβολή του ενός τρίτου της αντικειμενικής τους αξίας.

Αρμόδιοι του υπουργείου Περιβάλλοντος διευκρίνισαν στην «Εφ. Συν.» ότι έως τώρα

έχουν υποβληθεί ελάχιστες ενστάσεις, αλλά δεν θα δοθεί παράταση της προθεσμίας, που καθορίζεται για κάθε περιοχή με τις ανακοινώσεις που έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα www.ktimatologio.gr και στα ειδικά γραφεία που λειτουργούν στις αποκεντρωμένες διοικήσεις.

Ο μεγάλος «πονοκέφαλος» για το υπουργείο Περιβάλλοντος είναι οι «οικιστικές πυκνώσεις», που θεσμοθετήθηκαν με τους νόμους 3889/2010 και κυρίως με τον 4389/2010 και κυρίως με τον 4389/2016. Με βάση τις διατάξεις τους, οι δήμοι έχουν υποχρέωση να υποβάλουν τα όρια του σχεδίου πόλης, καθώς και τα περιγράμματα διαμορφωμένων οικισμών αυθαίρετων που έχουν «ξεφυτρώσει» σε εκτάσεις που χαρακτηρίζονται δασικές στις αεροφωτογραφίες του 1945 και γι' αυτό δεν μπορούν να πολεοδομηθούν. Οι εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης στη συντριπτική τους πλειονότητα δεν έχουν καταθέσει τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους, γι' αυτό με εγκύκλιο που εκδόθηκε στις αρχές Φεβρουαρίου μπορούν να τα υποβάλουν και οι Δασικές Υπηρεσίες. Στόχος του υπουργείου είναι να αποτυπώσει την υπάρχουσα κατάσταση και, όπου δεν είναι αναστρέψιμη, να νομοθετήσει μέτρα για τη συλλογική αποκατάσταση της βλάβης προς το περιβάλλον.

Η επίμαχη διάταξη του νόμου του 2016 βρίσκει αντίθετη την Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΕΔΔΥ). Σε χθεσινή ανακοίνωσή της επισημαίνει ότι το μέλλον της θα κριθεί σύντομα από το ΣτΕ και εξαπολύει επίθεση στον σημερινό αναπληρωτή υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης που τη θεσμοθέτησε ως αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος. «Υπονομεύει το έργο», επισημαίνει η ΠΕΔΔΥ, αλλά προσθέτει ότι, παρά τις ελλείψεις και τα λάθη, τα μέλη της δίνουν μάχη και στηρίζουν τη διαδικασία εκπόνησης δασικών χαρτών, που αποτελεί αίτημα πολυετών αγώνων και συνταγματική υποχρέωση.

Οριοθέτηση ρεμάτων

ΑΝΟΙΓΕΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ για την οριοθέτηση των ρεμάτων, που έχουν αποδειχθεί «ξέφραγο αμπέλι» για καταπατητές σε εντός και εκτός σχεδίου περιοχές. Θα είναι μια παρέμβαση με μεγάλο πολιτικό κόστος, αν φυσικά φτάσει ως την κατεδάφιση παράνομων κτισμάτων, αλλά και έργων που έχουν εντοπιστεί στις κοίτες τους και «πνίγουν» τις γύρω περιοχές ύστερα από έντονες βροχές.

Η κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 428 Β'), που εκδόθηκε σε εφαρμογή του νόμου 4528/2014, θέτει προδιαγραφές για την υδρολογική κατάσταση των ρεμάτων, η οποία μεταβάλλεται ανάλογα με τις εποχές του χρόνου, καθορίζει ενιαίους κανόνες με την κωδικοποίηση των αλληλοκαλυπτόμενων διατάξεων και αρμοδιοτήτων. Η οριοθέτηση των ρεμάτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ένταξη μιας περιοχής στο σχέδιο και την έκδοση οικοδομικής άδειας σε γειτονικό ακίνητο. Περιλαμβάνει, επίσης, μεταβατική διάταξη, σύμφωνα με την οποία μελέτες διευθέτησης που έχουν υποβληθεί πριν από την υπουργική απόφαση εκδίδονται με το προηγούμενο καθεστώς, εκτός και αν οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να ενταχθούν στις νέες διατάξεις. (Χ.ΤΖ. από την «Εφ. Συν.»)

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δεν καθορίζουν ιδιοκτήτη οι δασικοί χάρτες

ΣΤΑ θετικά στοιχεία της ύπαρξης των δασικών χαρτών για τη χωροταξική ανάπτυξη και τη διευθέτηση αμφισβητήσεων επικεντρώνεται η ανακοίνωση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι αφενός οι δασικοί χάρτες δεν καθορίζουν ιδιοκτήτη, αφετέρου ότι για τις περιοχές που έχουν αναρτηθεί οι χάρτες, λειτουργούν τα Σημεία Υποστήριξης για την εξυπηρέτηση όσων έχουν αντιρρήσεις.

«Η πρόασηψη της συνταγματικής προστασίας των δασών, με την επιστημονική και οριστική επίλυση θεμάτων αναφορικά με τη μορφή και τη χρήση γης, τείνει να λάβει τελεσιδική μορφή, με την πλήρη υλοποίηση του έργου της κατάρτισης και κύρωσης των δασικών χαρτών. Ενός μεγάλου αναπτυξιακού έργου υποδομής που στοχεύει στη διασφάλιση του φυσικού περιβάλλοντος για τις τωρινές και επόμενες γενιές, παρέχοντας αποτελεσματικότερη προστασία της δημόσιας περιουσίας και του πολιτή, βάζοντας τέλος στα φαινόμενα αλόγιστης διαχείρισης, καταπάτησης και συρρίκνωσης των δασικών εκτάσεων της χώρας.

Με την ολοκλήρωση του έργου των δασικών χαρτών και τη σαφή αποτύπωση των εκτάσεων δασικού χαρακτήρα, θα διευθετηθούν οριστικά οι όποιες περιπτώσεις αμφισβήτησης, αποκτώντας έτσι η χώρα στο σύνολό της ένα οριστικό πλαίσιο χαρτογραφικής αποτύπωσης των εκτάσεων, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία. Επισημαίνεται ότι οι αναρτημένοι δασικοί χάρτες δεν καθορίζουν ιδιοκτήτη, αφορούν αποκλειστικά τον χαρακτήρα ή τη μορφή κάποιας εμφανιζόμενης στον δασικό χάρτη έκτασης, και όχι στο ιδιοκτησιασκό καθεστώς αυτής. Ωστόσο, ο προσδιορισμός και η οριοθέτηση των εκτάσεων θα αποτελούν πλήρες αποδεικτικό στοιχείο σε κάθε διοικητική και δικαστική αρχή.

Στο μεγάλο αυτό εγχείρημα ο ρόλος και η ενεργή συμμετοχή των πολιτών αλλά και των επιστημονικών φορέων, εκτιμάται ως ιδιαίτερως σημαντική, καθώς τα οφέλη από το πέρας της διαδικασίας αυτής θα είναι πολλαπλά για το σύνολο του ελληνικού λαού, την εθνική οικονομία αλλά και τις δασικές υπηρεσίες, επιτρέποντας, παράλληλα, την εφαρμογή ενός σχεδίου χωροταξικής ανάπτυξης στον τόπο», αναφέρει η ανακοίνωση.

Όπως γίνεται γνωστό, τα Σημεία Υποστήριξης Ανάρτησης Δασικών Χαρτών (ΣΥΔΑΧ), που έχουν συγκροτηθεί με απόφαση του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας και λειτουργούν στις περιοχές όπου αναρτώνται οι δασικοί χάρτες, είναι στελεχωμένα από εξειδικευμένο προσωπικό των δασικών υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπου με τη χρήση νέων τεχνολογιών, κανόνες διαφάνειας και υπευθυνότητα παρέχουν άμεσα τις υπηρεσίες τους σε κάθε ενδιαφερόμενο. Τυχόν αντιρρήσεις κατά του περιεχομένου των αναρτημένων δασικών χαρτών, μπορούν να υποβάλουν φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και το ελληνικό δημόσιο, οι οικείοι Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού που έχουν έννομο συμφέρον.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΗΣ

Μια ιδιαίτερη προσωπικότητα στο Τσερβάρι

Η οικογένεια Καρπούζη είναι μία από τις μεγαλύτερες του χωριού με πολλά παρακλάδια. Η **Μαριγώ Καρπούζη**, νύφη στο χωριό, γυναίκα του τραπεζικού Μενέλαου, ηλικιωμένη πια, θέλει να γίνει γνωστή η ιστορία της οικογένειας. Την ίδια επιθυμία έχει και η κόρη της, παθιασμένη Ζαγορίσια τραπεζικός Εύη Καρπούζη, θέλοντας να **συμβάλει στην ιστορία του Τσερβαρίου**.

Η πολύ καλή μου φίλη, μου εμπιστεύτηκε μέρος από τα πολύτιμα χειρόγραφα (κειμήλια) που αφορούν στον παππού της Προκόπιο με την παράκληση να δημοσιευτούν στο «Ζαγόρι μας» του οποίου είναι συνδρομητής μια ζωή.

Ελένη Οικονομίδου Δούβλη

Ο Προκόπιος Καρπούζης, παππούς μου, γεννήθηκε στον Ελαφότοπο γύρω στο 1870. Ήταν γιος του Απόστολου και της Επιστήμης Καρπούζη. Τελείωσε τις βασικές του σπουδές στον Ελαφότοπο και κατόπιν συνέχισε στη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων. Στη Ζωσιμαία, όπως μας έλεγε, είχε συμμαθητή τον σπουδαίο ποιητή Κώστα Κρυστάλλη, καθώς και πολλά παιδιά Τούρκων. Προφανώς της Ζωσιμαίας, η οποία ήταν πολύ σπουδαία Σχολή και είχε φωτισμένους δασκάλους, την εκτιμούσαν και οι Τούρκοι. Έμπαιναν δε στο Πανεπιστήμιο, χωρίς εξετάσεις, οι απόφοιτοι της Ζωσιμαίας. Ο Προκόπιος, μετά την αποφοίτησή του, εργάστηκε στην οικογενειακή επιχείρηση. Ο πατέρας του Απόστολος, ήταν έμπορος και διατηρούσε κατάστημα υφασμάτων, κυρίως εγγλέζικων (κασμίρια), στον κατ'εξοχήν εμπορικό δρόμο των Ιωαννίνων, στην οδό Ανεξαρτησίας. Το κατάστημα βρισκόταν εκεί που είναι σήμερα το κατάστημα υποδημάτων του Γκαρτζιονίκα. Στο επάνω μέρος υπήρχε κατοικία, όπως βλέπουμε ακόμη και σήμερα, πάνω από τα παλιά μαγαζιά.

Ήταν παντρεμένος με την αρχοντοπούλα Ευανθία, θυγατέρα του Αστερινού Βούδα, μεγαλοκτηματία στο Κουμάνοβο της Σερβίας. Ο πρωτότοκος γιος τους, Χαρίτων, ήταν ταμίας στην Εθνική Τράπεζα στα Γιάννενα και συγχρόνως φοιτούσε στη Νομική Σχολή της Αθήνας. Δολοφονήθηκε στις 13-6-1926, στη ληστεία της

Άποψη Ελαφοτόπου

Πέτρας Πρέβεζας, που συντάραξε το Πανελλήνιο, από τους διαβόητους ληστές Ρεντζαίους, καθώς τον μετέφερε μεγάλο χρηματικό ποσό της Τράπεζας. Οι Ρεντζαίοι εκτέλεσαν όλους τους επιβαίνοντες στο λεωφορείο. Διασώθηκε μόνο ένας, ο Βλαδίμηρος Λαζαρίδης, προσποιούμενος τον πεθαμένο.

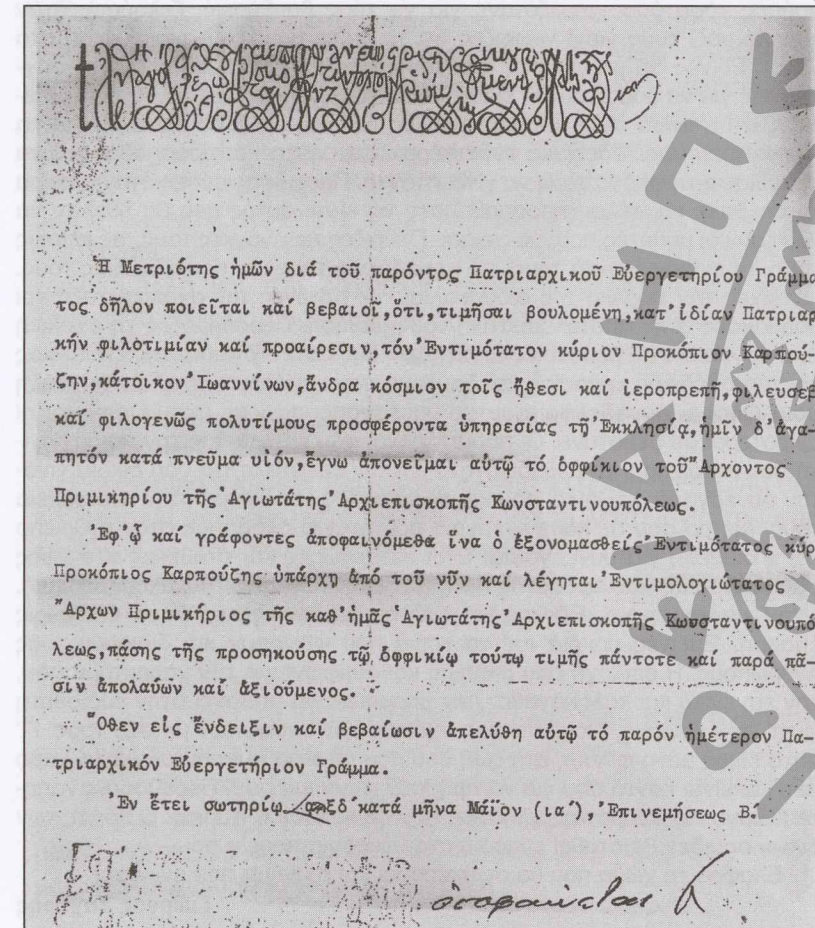
Ο Προκόπιος διατηρούσε στενές σχέσεις με τον πατέρα του Πατριάρχη Αθναγόρα. Όταν ο μικρός Αθναγόρας τελείωσε τις σπουδές στο χωριό του, τα Τσαρπλιανά, σήμερα Βασιλικό Πωγωνίου, ο πατέρας του τον έφερε στα Γιάννενα για να συνεχίσει τις σπουδές του. Τον εμπιστεύτηκε στον φίλο του Προκόπιο Καρπούζη, ο οποίος ανέλαβε την κηδεμονία του και την πλήρη φροντίδα του νεαρού Αθναγόρα. Ο Αθναγόρας συνέχισε τις σπουδές του στο Λύκειο Αράπη. Όταν αποφοίτησε, έφυγε από τα Γιάννενα για να συνεχίσει τις σπουδές του στον εκκλησιαστικό τομέα πλέον. Το 1903 εισήχθη στη Θεολογική Σχολή Χάλκης. Μετά από μια λαμπρή πορεία, το 1948 εξελέγη Οικουμενικός Πατριάρχης, αφήνοντας ανεξίτηλο το στίγμα του στη θέση αυτή με τις πολύπλευρες δραστηριότητές του ως ειρηνοποιός, οραματιστής και ως ο πρώτος που έτεινε χείρα φιλίας στον Πάπα.

Το 1963 επισκέφτηκε την Ελλάδα και από την περιοδεία του αυτή δεν μπορούσε να λείψει η γενέτειρά του και το ανάμνημα με ανθρώπους που αγαπούσε, φίλους και συγγενείς. Έτσι ζήτησε να συναντηθεί με τον παππού μου Προκόπιο Καρπούζη και μέσα σε μια πολύ συγκινητική ατμόσφαιρα, του απένειμε το Οφφίκιο του Αρχοντος Πριμικηρίου της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως. Ήταν μεγάλη τιμή και αποδείκνυε το ήθος του Πατριάρχη που αν και είχε φθάσει στο Ανώτατο Εκκλησιαστικό αξίωμα, ποτέ δεν ξέχασε τους ανθρώπους που τον ευεργέτησαν και όταν ήρθε η ώρα τους το απέδωσε εμπράκτως. Ο Προκόπιος πέθανε ένα παγωμένο Γενάρη, το 1968, στα Γιάννενα. Ο παππούς μου αλληλογραφούσε με τον Πατριάρχη. Δυστυχώς ελάχιστα γράμματα σώζονται.

Από όλα τα γράμματα φαίνεται ότι ο Προκόπιος είχε σημαντικό ρόλο στα εκκλησιαστικά πράγματα και πιθανόν είχε αξίωμα και από την Τουρκική Διοίκηση. Στις επίσημες εκδηλώσεις φορούσε τη ρεντιγκότα με φαρδιά κόκκινη ταινία.

Από ένα ακόμη γράμμα του Πατριάρχη, προκύπτει ότι μετά την απονομή του οφφικίου του Αρχοντος Πριμικηρίου, του απένειμε και το οφφίκιο του Αρχοντος Δεσποτάτου της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής και ότι ανέθεσε στον Μητροπολίτη Ιωαννίνων Σεραφείμ να του επιδώσει το Ευεργετήριο Γράμμα. Δυστυχώς όμως, αυτό ουδέποτε έφθασε στα χέρια του παππού μου.

Εύη Καρπούζη

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΦΩΤΕΤΣΙΟΣ

(1921-2017)

«Εφυγε» κι ο Κώστας, ένας ακόμη φίλος μιας ζωής. Εφυγε πλήρης ημερών. Αυτό το ... «πλήρης ημερών» το λέμε για να κάνουμε ίσως, πιο αποδεκτό και ανώδυνο τον θάνατο αγαπημένων προσώπων. Κι ο Κώστας ήταν ένας απ' αυτούς τους αγαπημένους φίλους που λίγοι απόμειναν πια.

Πάνω από 65 χρόνια συμπόρευσης στα σοκάκια (τα ίσια και τα δύσκολα) της ζωής. Κοινωνικός, αρχικά, ο δεσμός των οικογενειών μας. Ο ίδιος δεκάχρονος στεφάνωσε τους γονείς μου το μακρινό 1930 κι αργότερα το 1943 στα χρόνια της Κατοχής, βάφτισε το μικρότερο απ' τα αξέχαστα αδέρφια

μου, τον Άρη μας.

Η συμπόρευση που είπα, «έδεσε» τη μακρινή δεκαετία του 1950, 29χρονος αυτός 18χρονος εγώ. Αυτός απαλλαγμένος από την τρίχρονη κόλαση της στρατιωτικής θητείας επιβίωσε στον επάρατο εμφύλιο '46, '49 κι εγώ Ακαδημαϊκός πολίτης πια απόφοιτος Γυμνασίου. Εκεί, ύστερα από τη δίχρονη εκκένωση του αναστημένου χωριού μας περάσαμε ένα από τα ωραιότερα καλοκαίρια της ζωής μας.

Ύστερα, στα φοιτητικά μου χρόνια στην Ιταλία, είχαμε μια συνεχή επαφή μέσω αλληλογραφίας. Σ' αυτά τα χρόνια, από φίλοι γίναμε και λίγο συγγενείς, αφού γυρίζοντας τον βρήκα σύζυγο της αειμνηστης Ελευθερίας, ξαδέρφης του πατέρα μου.

Αργότερα, στη δεκαετία του 1960, ο δεσμός και η φιλία μας έδεσε περισσότερο, μέσα από το Σύλλογο του χωριού μας, που ιδρύσαμε το 1962 από την έγνοια για το χωριό μας που άρχιζε να καταρρέει. Εκεί, στο μικρό τσαγκαράδικό του της οδού Ανεξαρτησίας τον στήσαμε, μια παρέα από την οποία οι περισσότεροι δεν υπάρχουν πια. Ο ίδιος για πολλά χρόνια νοικοκυρεμένος ταμίας.

Στη Μεταπολίτευση στα μέσα της δεκαετίας του 1970, με τη στήριξη του Συλλόγου μας έγινε ο πρώτος Μεταπολιτευτικός πρόεδρος του χωριού με Αντιπρόεδρο τον βαφτισιμό του Άρη και ένα Κοινοτικό Συμβούλιο καθ' όλα άξιο, που έκανε εκείνη την τετραετία '74-78 την πιο δημιουργική για το χωριό μας (αναδασμός, ύδρευση, ανέγερση του καμμένου μαγαζιού και της πλατείας, Κοινοτικά σφαγεία στο Καλπάκι και ένας αγώνας χρόνων να μην καταργηθεί η κοινότητα).

Μέσα από το Σύλλογο και την προεδρία στην κοινότητα έδωσε απλόχερα και με ανιδιοτέλεια τη συμβολή του στο χωριό μας. Κι έκανε και κάτι ακόμη, που δεν έκαναν άλλοι: Δώρισε το πατρογονικό του το Φωτετσιάτικο (μέσω του Δήμου πια) στο χωριό. Αν η δωρεά του ακόμη δεν αξιοποιήθηκε δεν φταίει ο ίδιος!

Τώρα «έφυγε» και τον αποχαιρετώ από εδώ από «Το Ζαγόρι μας» του οποίου ήταν συνδρομητής από την ίδρυσή του. Ήταν επιλογή μου να μην βρεθώ στην κηδεία του στο χωριό μου και τον είχα προιδεάσει γι' αυτό. Στο χωριό θέλω να τον θυμάμαι (όπως κι όλους τους φίλους που έφυγαν) μέσα από τα γλάντια μας και τις χαρές μας. Τον αποχαιρέτησε και για μένα ο γιος μου ο Κώστας με πολύ συγκίνηση, όπως έμαθα. Είχε και μ' αυτόν έναν ιδιαίτερο συναισθηματικό θεσμό.

Τώρα έγινε και αυτός ένα με τα «Μεγάλα Πουρνάρια» εκεί στην κορυφή του Άη-Θανάση μας. Εκεί που μετοίκησε πια ολόκληρο το χωριό που εμείς γνωρίσαμε και ζήσαμε. Το δικό μας χωριό. Εκεί «που το ψυχανέμισμα των καντηλιών/ τρεμουλιαστό θουβό μοιρολόι/ για την ζωή που κάποτε κι εδώ σεργιάνιζε», όπως λέει ένας στίχος από το μοιρολόι μου «Ωδή στο χωριό μου», για να κλείσει μετά από το Φωτετσιάτικο και της «Θεοδωρίνας», το σπίτι της μακαρίτισσας Ελευθερίας, πάντα ανοιχτό και μετά τον θάνατό της, το καλοκαίρι τουλάχιστον. Η αδυσώπητη μοίρα του χωριού μας κι όχι μόνο.

Καλό ταξίδι Κώστα και ανάλαφρο το Σουδενιώτικο χώμα που σε σκέπασε.

Βασίλης Τζιόβας

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΡΗΣ

Αγαπητέ φίλε και συνάδελφε Γιώργο Επίτρεψέ μου τώρα που φεύγεις για το μακρινό κι αγύριστο ταξίδι να σου απευθύνω το ύστατο χαιρε και τον τελευταίο ασπασμό. Δευτερότοκος γιος του Θεοδώρου και της Βασιλικής, πρωτοαντίκρυες το φως του ήλιου στο Καλέντζι των Κατσανοχωρίων και φοίτησες στο σχολείο του. Έπειτα φοίτησες στο Σχολείο Ελαίας Άρτας και έπειτα φοίτησες στο Ιεροδιδασκαλείο Βελγιάς, απ' όπου και πήρες το πτυχίο του Δασκάλου. Διορίστηκες δάσκαλος και υπηρέτησες στην Αμμουδιά Πρέβεζας, στην Αγ.

Βαρβάρα Κόνιτσα, στην Κόνιτσα και τέλος σε Σχολεία των Αθηνών απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκες. Τη ζωή σου συνέδεσες με την Πόπη σου και φέρατε στον κόσμο το Βασίλη και τη Σταυρούλα. Τα αναθρέψατε υποδειγματικά, τα αποκαταστήσατε και ευτυχίσατε να κρατήσετε στην αγκαλιά σας τα εγγονάκια σας. Υπήρξες ο υπάκουος γιος, ο υποδειγματικός σύζυγος, ο στοργικός πατέρας, ο λατρευτός παππούς, ο πονετικός γαμπρός, ο υπέροχος αδελφός και θείος, ο εξαιρετός γείτονας, ο ειλικρινής φίλος, ο μεγάλος προστάτης, ο κοινωνικός άνθρωπος, ο καλός συνεργάτης, ο ανιδιοτελής σύμβουλος, ο συμφιλιωτής, ο ηφάλιος, ο πράος, που δε γνώρισε το μίσος, γιατί στην καρδιά φώλιαζε πάντοτε βαθιά κι απέραντη αγάπη και καλοσύνη. Είχες κάτι το εξαιρετικό μέσα σου που ενέπνεε σεβασμό, εμπιστοσύνη και σιγουριά. Ήσουν άτομο προικισμένο μόνο με αρετές. Μειλίχιος και υπομονετικός. Ευγενικός και ειλικρινής στις σχέσεις σου. Το χαμόγελό σου φανέρωνε τον πλούτο της ψυχής σου και άνοιγε δρόμους επικοινωνίας με τους συνανθρώπους σου. Η υπαλληλική σταδιοδρομία αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και τούτο δεν είναι υπερβολή. Επιμελής και εργατικός, φρόνιμος και ευγενής, ταπεινός και αξιοπρεπής με απέραντη αγάπη για το παιδί. Όταν αντίκρυες τα τρυφερά ματάκια των μαθητών στην αίθουσα του Σχολείου της Πεδινής, με το παιδαγωγικό σου πάθος την άρτια μόρφωσή σου και τη συνεχή μελέτη σου αρχίζεις να τα γαλουχείς και να σταλάξεις στις τρυφερές κι άδολες ψυχές τους το δικό σου πιστεύω «του καλού και αγαθού» του Έλληνα και του χριστιανού. Παντού όπου πέρασες έδωσες πνοή, ζωντάνια, θάρρος, παρηγορία κι ελπίδα. Άφησες σημάδια που δεν θα τα σβήσει ο χρόνος.

Αγαπητέ Γιώργο, υπήρξες εξαιρετός συνάδελφος, γεννημένος δάσκαλος, χορτάτος από γράμματα όπως λέει και ο λαός μας. Γνώριζες τους μαθητές σου, τόσο όσο χρειαζότανε για να τους καταλάβεις. Τους αγαπούσες τόσο όσο χρειαζότανε για να τους βοηθήσεις. Γελούσες όταν έπρεπε μαζί τους γιατί γνώριζες ότι τα νιάτα βρίσκουν ανακούφιση στο γέλιο. Έδινες ότι μπορούσες από τον εαυτό σου αλλά και έπαιρνες συγχρόνως για να μαθαίνουν κι εκείνοι να δίνουν. Γινόσουν φίλος γιατί γνώριζες ότι η φιλία είναι απαραίτητη. Καθηύθυνες αλλά δε διάταζες για να μην καταπιέξεις. Έδειχνες ενδιαφέρον στα νιάτα και προσπαθούσες να εμποδίσεις τη φλόγα τους να γίνει στάχτη. Προειδοποιούσες όταν η πείρα το επέβαλε και τέλος προσπαθούσες να είσαι αυτός που θα ήθελαν να νομίζουν οι μαθητές σου, πως είσαι. Γνώριζες τις ανάγκες τους, τις κλίσεις τους, τα ενδιαφέροντά τους, τις προσδοκίες τους και τις επιδιώξεις τους. Κατείχες την τεχνική της διδασκαλίας, οργάνωνες την σχολική τάξη και βοηθούσες στην αποτελεσματική τους μάθηση. Προσάρμοζες τη σχολική σου εργασία στις μεθοδικές απαιτήσεις της αυτενέργειας, της εποπτείας και της ομαδικής εργασίας και δούλευε σαν κυψέλη το σχολείο ή η τάξη σου. Όλοι οι συνάδελφοί σου σε υπεραγαπούσαν, σε εκτιμούσαν και οι μικρότεροι σε σεβότανε. Οι προϊστάμενοί σου εκτιμώντας την παιδαγωγική σου κατάρτιση, τη μεθοδικότητα και την εργατικότητα σου δίκαια γινόνταν συνεργάτες και φίλοι σου και σε είχαν για υπόδειγμα στην περιφέρειά τους. Μέτρο σου σε κάθε ενέργειά σου ήταν ο σεβασμός στον άνθρωπο και η διάθεση για συνεργασία. Έτσι κατόρθωσες και στάθηκες στο ύψος σου, ακέραιος και άφθαρτος. Η καταξίωσή δεν ήταν μόνο υπηρεσιακή. Ήταν και κοινωνική. Έζησες μια ζωή ήσυχη, χωρίς πρόκληση και χωρίς έπαρση. Έμεινες μακριά απ' τα κοινά που φθείρουν και διαορούν τους ανθρώπους. Η επιλογή σου σκόπιμη και σύμφωνη με τον χαρακτήρα σου, τον ευγενικό και καλοκάγαθο. Δεν μπορούσε να υπάρχει στην ευαίσθητη ψυχή σου, Γιώργο, διάκριση στις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους. Γι' αυτό είχες μόνο φίλους στη ζωή σου που σήμερα λυπούνται για το χαμό σου και είναι κοντά σου για να τιμήσουν τη μνήμη σου. Πορεύσου, αγαπητέ Γιώργο, το δρόμο της αλήθειας που σε κάλεσε ο Κύριος. Ο πόνος των δικών σου δεν θα σταθεί εμπόδιο στην ουράνια πορεία σου.

Ελαφρό το χώμα που θα σε σκεπάσει και η μνήμη σου αιωνία.

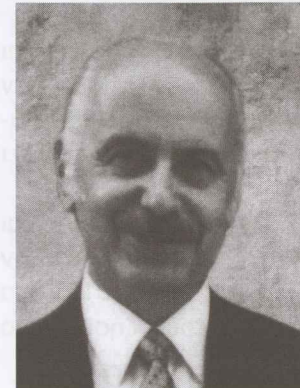
Γιώργος Ζαχάρης

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Κ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ

Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου «ο Αλέξης Νούτσος»

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτιστικού Συλλόγου Καπεσόβου «ο Αλέξης Νούτσος», αφού πληροφορήθηκαν το θάνατο του συγχωριανού Χαρίλαου Κ. Κοντοδήμου, συνταξιούχου εκπαιδευτικού, συνήλθαν σε έκτακτη συνεδρίαση και αφού άκουσαν τον πρόεδρο, ο οποίος εξήρε το ήθος και την προσωπικότητα του εκλιπόντος καθώς και την πολυετή προσφορά του στην εκπαίδευση και τα γράμματα αποφάσισαν ομοθυμωσ τα ακόλουθα:

1. Να παραστούν ο Πρόεδρος και η Γραμματέας στην εξόδιο ακολουθία.
2. Να εκφράσουν τα συλλυπητήριά τους στην οικογένεια και τους οικείους του.
3. Να επιδοθεί το παρόν στην οικογένειά του και να δημοσιευθεί στην εφημερίδα «Το Ζαγόρι μας».

Καπέσοβο 10/2/17

Ο Πρόεδρος

Δρ. Παντελής Σωτήριος Παπαγεωργίου

ΚΩΣΤΑΣ ΦΩΤΕΤΣΙΟΣ

Επικήδειος του Δημάρχου Ζαγορίου Βασίλη Σπύρου που εκφωνήθηκε στην κηδεία του Κων/νου Φωτέτσιου

Αείμνηστε Κώσπα Φωτέτσιο,

Σύσσωμο το χωριό σου σήμερα, τα Κάτω Πεδινά, σε αποχαιρετά και σε συντροφεύει στο τελευταίο σου ταξίδι.

Αποχαιρετά τον άνθρωπο που σε όλη του τη ζωή αγωνίστηκε για το χωριό, υπηρετώντας το και από τη θέση του Προέδρου της Κοινότητας, αλλά κυρίως γιατί η έγνοια του και η μεγάλη αγάπη του για το χωριό και τους χωριανούς τον ώθησε να δωρίσει στο Δήμο για λογαριασμό του χωριού το σπίτι του με τον περιβάλλοντα χώρο για κοινωφελείς σκοπούς.

Ο Κώστας Φωτέτσιος, τέκνο των Κάτω Πεδινών, εργαζόμενος με ζήλο, επιμονή και υπομονή στα Γιάννινα απόκτησε περιουσία και συνεχίζοντας την ζαγορίσια παράδοση της ευεργεσίας προς τον τόπο τους το Ζαγόρι, αποφάσισε το έτος 2000 να δωρίσει το πατρικό του σπίτι, ένα παλιό ζαγορίσιο αρχοντικό, μαζί με το περίε αυτού οικόπεδο στον τότε Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου, για να χρησιμοποιηθεί για πολιτιστικούς σκοπούς, προς όφελος κυρίως του χωριού αλλά και του Ζαγορίου γενικότερα. Μάλιστα ο Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου προχώρησε στις απαραίτητες εργασίες για να ολοκληρωθεί η επιθυμία του δωρητή και πήρε απόφαση να στεγαστεί εκεί τμήμα συντήρησης έργων τέχνης του ΤΕΙ Αθηνών. Με νεότερη απόφαση του Δήμου πλέον Ζαγορίου δόθηκε και το όνομά του σε κεντρικό δρόμο του χωριού.

Προσωπικά γνώρισα τον Κώστα Φωτέτσιο πριν δύο χρόνια περίπου και μου μετέφερε την αγωνία του για τη λειτουργία του κτιρίου, όπως και την τελευταία του επιθυμία να λειτουργήσει Γηρόκομείο στο Ζαγόρι και να εγκατασταθεί στο κτίριο αυτό, επιθυμία η οποία λόγω ανυπερβλήτων εμποδίων δεν ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί από το Δήμο.

Σεβαστέ μας Κώστα,

Το χωριό σου, τα Κάτω Πεδινά, το χωριό που τόσο αγάπησες, αισθάνεται την απουσία σου, έγινε φτωχότερο.

Ακολουθώντας τη μοίρα των ανθρώπων φεύγεις σήμερα από κοντά μας για τη γειτονιά των αγγέλων, εμείς όμως θα σε θυμόμαστε πάντα, θα είσαι μέσα στις σκέψεις μας, μέσα στις καρδιές μας. Καλό ταξίδι! Αιωνία η μνήμη σου!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΚΚΟΣ

ΔΙΚΟΡΦΟ.

Στις 23 Φεβρουαρίου 2017 πέθανε στα Γιάννενα ο **Γιάννης Λέκκος** και την επομένη κηδεύτηκε στο αγαπημένο του Δίκорφο και όχι στα Γιάννενα όπως λάθος γράψαμε σε προηγούμενο τεύχος.

Στις 2 Απριλίου έγινε το 40ήμερο μνημόσυνό του. Αιωνία του η μνήμη. «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΜΙΧΑΗΛ

Αγαπητή Φρόσω

Δίπλα στο φέρετρό σου, τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, οι συγγενείς σου, οι χωριανοί σου και οι φίλοι σου βρεθήκανε για να σου δώσουν τον τελευταίο ασπασμό τώρα που φεύγεις για το μακρινό κι' αγύριστο ταξίδι.

Ο απρόσμενος χαμός σου αφήνει κενό μεγάλο, όχι μόνο στην οικογένειά σου, που σε κλαίει απαρηγόρητα, αλλά σε όλους μας γιατί έφυγες τόσο γρήγορα.

Αγαπητή Φρόσω, υπήρξες υπά-

κοη θυγατέρα, αγαπητή αδερφή και θεία, υποδειγματική νύφη και σύζυγος. Στοργική μάνα, αγαπητή πεθερά και λατρευτή γιαγιά. Άφραστη νοικοκυρά. Καλή γειτόνισσα. Έδινες το παρόν στις χαρές και στις λύπες των συγγενών και των συγχωριανών. Συνέχαιρες και συμπονοούσες μαζί τους. Το σαράκι που τόσα χρόνια, ύπουλα έτρωγε το κορμάκι σου δεν το πήρες είδηση και όταν φανερώθηκε ήταν πια αργά για να προλάβεις κάτι. Καλό σου ταξίδι αγαπητή μου Φρόσω. Ο Ύψιστος ας χαρίζει βάλοσμο παρηγοριάς στους δικούς σου. Το χώμα του χωριού μας που θα σε σκεπάσει ας είναι ελαφρό κι η μνήμη σου αιωνία.

Γιώργος Ζαχάρης

ΑΣΗΜΟΥΛΑ ΞΗΤΑ

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ. Καλή μας και αγαπημένη Κυρά-Ασημούλα, όχι Κυρά, Κυρία, γιατί έχει κι αυτό το νόημα του, επειδή ήσουν αξιοπρεπής και στάθηκες Κυρία. Ο χρόνος, η ζωή, η τύχη, σου φέρθηκαν άσχημα, αχάριστα, σκληρά, απαίσια, σου στέρησαν ό,τι αγαπούσες, πολύ ξαφνικά και σύντομα και εννοώ τα αγαπημένα σου πρόσωπα. Στάθηκες βράχος, στηλώθηκες στα πόδια σου αγωνίστηκες μόνη με τη σύνταξή σου — τα ζώα σου κι όμως δε λύγισες. Πάντα όμως ενιώθεις μόνη. Σε θυμάμαι πάντα βουτηγμένη στο παράπονο, στο κλάμα, στην απελπισία. Και πάλι στα πόδια.

Κυρία Ασημούλα, όσο κι αν ήσουν μόνη είχες ανθρώπους που σ' αγαπούσαν και σ' αγαπάνε, όπως εγώ ξεχωριστά και εύχομαι μέσα από την ψυχή μου να αγκαλιάσεις με λαχτάρα αυτά τα αγαπημένα σου πρόσωπα που στερήθηκες, στον άλλο κόσμο, τον παράδεισο, όπου υπάρχει γαλήνη και ευτυχία, έτσι πιστεύουμε,ε κεί λένε.

Έτσι και εσύ να βρεις τη γαλήνη που επιθυμούσες αγκαλιά με τους δικούς σου, τους δικούς σου αγαπημένους ανθρώπους και να ξέρεις, πως πίσω, υπάρχουν κάποια πρόσωπα που θα σε θυμούνται και θα σε αγαπάνε γιατί συμπόνεσαν τα βάσανά σου και το Γολγοθά που ανέβηκες στη ζωή σου.

Γαλήνη στην υψή σου και ο Θεός να σε έχει εκεί που αξίζεις.

Μερόπη Π.

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ**Θάνατοι**

– Ο 43χρονος **Παύλος Παναγόπουλος** έφυγε ξαφνικά από τη ζωή μέσα Μαρτίου 2017 στην Αθήνα, όπου έμενε. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Ράνια Τζιομάκα, στα δύο ανήλικα αγοράκια τους και λοιπούς συγγενείς!

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Ναπολέων Νάτσας** και η **Φωτεινή Φουσκούδη** απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στις 18-2-2017. Να τους ζήσει γερό και τυχερό!

– Ο **Βασίλειος Γκούσσης** και η **Νίκη Μακρή** απόκτησαν αγοράκι στην Αθήνα στις 25-1-2017. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

– Ο **Ναπολέων Νάτσας** και η **Φωτεινή Φουσκούδη** απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στις 18-2-2017. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ**Συγχαρητήρια**

– Η **Σταυρούλα Χρήστου Σιόρη** πήρε το πτυχίο της Πληροφορικής για διαχείριση επιχειρήσεων στη Γερμανία, όπου βρίσκεται. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία.

– Ο **Παναγιώτης Κάππης** του Γιάννη και της Όλγας Τζαβάρια σε αγώνες του ETABE που έγιναν στις 12-3-2017 στη Βουλγαρία κατέκτησε άλλο ένα χρυσό μετάλλιο.

Γεννήσεις

– Η **Ανδρομάχη** και ο **Άλεξ Χριστόπουλος** χάρισαν στο Γιώργο και στον Κωνσταντίνο τους ένα υγιέστατο αδελφάκι αρχές Μάρτη του 2017 στον Καναδά, όπου βρίσκονται. Γερός και τυχερός ο Λουκάς Αλέξανδρος Χριστόπουλος. Να μεγαλώσει με υγεία, ευτυχία, πολλά χαμόγελα και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει το 8ο εγγονάκι της δευτεροξάδελφής μου Κωνσταντούλας Χρ. Μήλιου.

– Η **Ασπασία Τσουμάνη** και ο σύζυγός της **Frans Salawanej** στην Ολλανδία απόκτησαν δεύτερο χαριτωμένο κοριτσάκι. Γερή και τυχερή η εγγονούλα του γείτονα Μιχάλη Νικ. Τσου-

μάνη, να ζήσει!

Βαπτίσεις

– Η **Τζέσικα και ο Μιχάλης Γιάννος** βάπτισαν την μοναχοκόρη τους στον Ι. Ν. Αγίου Γεωργίου στο Χάρτφορντ, πόλη του Κονέκτικατ στην Αμερική και οι νονοί Χρήστος Γιάννος και Άσλεϊ της χάρισαν το όνομα ΑΡΙΑ (ΑΡΙΑΝΘΗ) την Κυριακή 23 Γενάρη του 2017. Να ζήσει γερή και τυχερή η πρώτη εγγονούλα της πρωτοξάδελφής μου Βαρβάρας Γκερλέ και του Κων/νου Γιάννου και νυφούλα να την καμαρώσουμε!

Γάμοι

– Η **Χρυσάνθη Μασαλά** του Αντωνίου και της Σταματίας και ο εκλεκτός της **Νίκος Καμπέρης** στεφανώθηκαν το Φλεβάρη του 2017. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν!

Θάνατοι

– Η **Ανδρομάχη** ήταν η τρίτη από τις πέντε θυγατέρες του Τάσου **Μήλιου** και της Μαρίας Μαρμαλιάγκα και είχε γεννηθεί το 1938. Ζούσε στη Γερμανία, όπου και απεβίωσε το Φλεβάρη του 2017.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΑΡΙΣΤΗ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή η 78χρονη **Ευφροσύνη συζ. Ιπποκράτη Μιχαήλ**, το γένος Κων/νου Κύρκου και Ερμιόνης Γκατζέ. Ανάλαφρο το ζαγορίσιο χόμα της Αρίστης που την σκέπασε το Σάββατο 4-3-2017. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

– Η **Ελένη χήρα Γεωργίου Σκαμνέλου** το γένος Ανθίσας και Λάζαρου Γκατζέ που είχε γεννηθεί στις 27-7-1923 στην Αρίστη, απεβίωσε και αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 7-3-2017. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

– Η **Θέλμα Βαστέλη** του Κων/νου και της Αντιγόνης Παπαζώη που είχε γεννηθεί στις 3-6-1927 στους Ασπραγγέλους αναπαύτηκε για πάντα στον Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Κοπάνων στα Γιάννενα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΒΙΤΣΑ**Θάνατοι**

– Ο **Σπυρίδων Μυριούνης** του Κων/νου και της Αρετής που είχε γεννηθεί στις 7-12-1932 στη Βίτσα προδόθηκε από την καρδιά του στις 9-3-2017 στο Δελβινάκι, όπου έμενε. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ**Γάμοι**

– Ο **Αποστόλης Βασδέκης** και η **Ασπασία Πίτσα** παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζαγορίου στους Ασπραγγέλους Ζαγορίου. Να ζήσουν με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ**Γεννήσεις**

– Η **Αναστασία Πεζοδρόμου** και ο **Ελευθέριος Γόγολος** απόκτησαν αγοράκι υγιέστατο στις 8 Μαρτίου 2017 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΔΙΚΟΡΦΟ**Θάνατοι**

– Πάνδημη έγινε η κηδεία στον Άγιο Μηνά Δικόρφου Ζαγορίου στις 24-2-2017 του συνταξιούχου δασκαλού **Λέκκου Ιωάννη** του Σάββα και της Πηνελόπης που είχε γεννηθεί στις 20-11-1931. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΔΙΛΟΦΟ**Γεννήσεις**

– Ο **Βασίλης Θεόπιστος** και η **Ανθούλα Τσουμάνη** από Πρέβεζα απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στις 27-1-2017 στο Μαρούσι Αττικής. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά και ευτυχία.

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ**Γεννήσεις**

– Η **Φιλομήλα Σιούτη** και ο

Χαράλαμπος Φράγκος απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι στην Αθήνα.

Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Βλαχιώτης Χρήστος** και η **Φωτεινή Παππά** απόκτησαν υγιέστατο χαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

– Ο **Πέτρος Καραγιάννης** και η **Μαρίνα Στύλιου** απόκτησαν αγοράκι στις 10-2-2017 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Η **Μαρία Νάσκα** του Χρήστου και της Χαρίκλειας που είχε γεννηθεί το 1958 απεβίωσε στις 4-2-2017.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΙΤΕΑ**Θάνατοι**

– Ο 86χρονος συνταξιούχος **Στέφανος Βέρρος** έφυγε απ' τη ζωή και αναπαύτηκε για πάντα στις 31 Μάρτη 2017 στον Ι. Ν. Αγίου Ιωάννη Ιτέας.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΛΑΪΣΤΑ**Γεννήσεις**

– Η **Μαρίνα Πιπίκου** και ο **Στέφανος** απόκτησαν χαριτωμένο πρωτότοκο κοριτσάκι στα Γιάννενα στις 8 Μάρτη 2017. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

Θάνατοι

– Ο συνταξιούχος έμπορος ξυλείας **Κάσος Αντώνιος** του Αναστασίου και της Χρυσούλας που είχε γεννηθεί στις 15-6-1927 στη Λάιστα Ζαγορίου, αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 24 Φλεβάρη του 2017.

Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του.

ΜΑΝΑΣΣΗΣ**Θάνατοι**

– Ο **Στέφανος Σωτηρόπουλος** του Κων/νου και της Καλλιρρόης που είχε γεννηθεί στις 20-1-1931 στο Μανασσή Ζαγο-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ρίου, από τις 2-2-2017 αναπαύτηκε για πάντα στην Αργυρούπολη Αττικής. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ**Θάνατοι**

– Η **Σταυρούλα χήρα Γιάννη Κωστόπουλου** ήταν το δεύτερο από τα πέντε παιδιά της Κωνσταντώς και του Κων/νου Σταφυλά και είχε γεννηθεί το 1924 στο Μεσοβούνι. Ανάλαφρο το Γιαννιώτικο χόμα που την σκέπασε στις 25-1-2017. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

– Ο **Γεώργιος Μπούρης** του Θεοδώρου και της Βασιλικής, συνταξιούχος δάσκαλος, είχε γεννηθεί στο Καλέντζι Ιωαννίνων. Απεβίωσε στα Γιάννενα στις 19-3-2017 και αναπαύτηκε για πάντα στο αγαπημένο του Μεσοβούνι. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Πόπη Κυργιάννη, τα παιδιά του, τα εγγόνια του και όλους τους συγγενείς του.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ**Θάνατοι**

– Πάνδημη έγινε η κηδεία της 82χρονης **Πανδώρας Σπ. Πιτσούνη** στον Ι. Ν. Αγίου Ιωάννη Ανατολής στις 21-2-2017 ώρα 3 μ.μ. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΠΕΤΡΑ**Θάνατοι**

– Ο **Παντελής Κασίμης** του Αντωνίου και της Κωνσταντίνης που είχε γεννηθεί στις 17-4-1940 απεβίωσε στα Γιάννενα και από τις 26-2-2017 αναπαύεται στην αγαπημένη του Πέτρα Ζαγορίου. Συλλυπητήρια.

ΠΟΤΑΜΙΑ**Γάμοι**

– Ο **Γιώργος Περιστέρης** και η εκλεκτή του **Αρετούλα Ελευθερίου** παντρεύτηκαν στις 22-2-2017 στο Δημαρχείο Ζαγορίου στους Μηλιωτάδες. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΤΡΙΣΤΕΝΟ**Θάνατοι**

– Η **Ευθαλία Στεφανάκη**, το γένος Ελένης και Αριστείδης Τζουβαίρη που είχε γεννηθεί στις 20-7-1916 απεβίωσε στα

Γιάννενα στις 16-3-2017 και αναπαύτηκε για πάντα στο χωριό της. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

– Η 80χρονη **Βασιλική Χρ. Κασκαρίκα**, από Τρίστενο Ζαγορίου αναπαύτηκε για πάντα στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Κοπάνων στα Γιάννενα στις 29-3-2017. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Θάνατοι**

– Η **Αικατερίνη χήρα Κων/νου Κουμπή** που είχε γεννηθεί στις 5-2-1927 έφυγε απ' τη ζωή στις 26-1-2017. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

– Ανάλαφρο το χόμα της Αττικής γης που σκέπασε το **Δημήτριο Γεροκώστα** του Ματθαίου και της Μαγδαληνής που είχε γεννηθεί στις 26-8-1947. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

Γεννήσεις

– Ο **Μιχαήλ Παπάζογλου** και η **Αγνή Παπαγεωργίου** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα στις 15-2-2017.

– Ο **Μιχάλης Ευαγγέλου Καψάλης** και η **Βαία Αλεξοπούλου** απόκτησαν αγοράκι στις 15-3-2017 στη Θεσ/νίκη.

Να ζήσουν γερά και τυχερά τα νεογέννητα αγοράκια.

Βαπτίσεις

– Η **Παυλίνα Γιαννακού** και ο **Απόστολος Αρμύρας** στη Γερμανία ονοματοδοτήσαν τον μοναχογιό τους και του έδωσαν το όνομα Ορέστης. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ**Θάνατοι**

– Η **Γιαννούλα συζ. Χρήστου Τσιουπινάκη** το γένος Κων/νας γεννηθεί στο Δίστρατο Κόνιτσας στις 10-1-1935 προδόθηκε απ' την καρδιά της και αναπαύτηκε για πάντα στο Φλαμπουράρι στις 16-2-2017. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

Επιμέλεια:

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Θάνατοι**

– Στις 3-4-17 πέθανε σε ηλικία 87 χρονών ο **Στυλιανός Χρ. Μυλωνάς**. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

B.T.

ΑΡΙΣΤΗ**Γεννήσεις**

– Ο **Θεοδόσης και η Χριστίνα Τζουμάκα**, απέκτησαν τέταρτο παιδί, ένα υγιέστατο κοριτσάκι. Στους γονείς και τους παππούδες Μιχάλη και Λαμπρινή να τους ζήσει, νάναι γερό και τυχερό. Να την χαίρονται και να την καμαρώνουν. Βασίλης-Βούλα Κοντοκάλη

Θάνατοι

– Στις 7-3-2017 έγινε η κηδεία στο χωριό μας της **Ελένης Γεωργίου Σκαμνέλου**. Η Ελένη και ο Γιώργος ταιριαστό ζευγάρι εργάστηκαν τα πρώτα τους χρόνια πολύ σκληρά, αλλά δημιούργησαν μια υποδειγματική οικογένεια. Αποκατέστησαν τα παιδιά τους και χαρήκανε εγγόνια και δισέγγονα.

Αγαπητή Ελένη ας είναι ελαφρύ το χόμα που σε σκέπασε και η μνήμη σου αιωνία.

Στους δικούς σου θερμά συλλυπητήρια.

Γιώργος Ζαχάρης

ΔΕΜΑΤΙ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή στην Αμερική η **Φανή Ν. Παππά** σε ηλικία 90 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή στην Αμερική ο **Κων/νος Γ. Τσιούρης** σε ηλικία 77 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους!

ΚΑΠΕΣΟΒΟ**Ευχαριστήριο**

– Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτιστικού Συλλόγου Καπεσόβου «ο Αλέξης Νούτσος» εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους στον συγχωριανό κ. **Αιμίλιο Σαρηγιάννη** για τη γενναιοδωρή οικονομική προσφορά του προς τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού μας. Ευχόμαστε υγεία

και κάθε καλό στον ίδιο και την οικογένειά του.

Εκ μέρους του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

Δρ. Παντελής Σωτήριος

Παπαγεωργίου

ΚΑΤΟ ΣΟΥΔΕΝΑ**Θάνατοι**

– Το Σάββατο 4 Μαρτίου κηδεύτηκε στο χωριό του ύστερα από σύντομη ασθένεια, ο **Κων/νος Φωτέσιος** 96 ετών γνωστός στους Ζαγορίσιους υποδηματοποιός στα Γιάννενα.

«Το Ζαγόρι μας» εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ.

– Πέθανε στη μακρινή Αυστραλία όπου είχε νυμφευθεί και έζησε τα περισσότερα χρόνια η **Άννα Λύτη-Τζιόδα** στα 93 της χρόνια, η τελευταία που ζούσε ακόμη από τις τέσσερις κόρες του Αριστείδη Τζιόβα, αδερφού του παππού μου, γνωστός στους παλιούς Γιαννιώτες με το προσωνύμιο «Μπέης». Στα παιδιά, στα εγγόνια της και σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

B. Τζιόβας

ΛΑΪΣΤΑ**Θάνατοι**

– Την Παρασκευή 24 Φλεβάρη πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του τη Λάιστα ο αγαπητός μου φίλος, ο συμμαθητής μου στη Ζωσιμαία Σχολή και σύντροφος τα κυνήγια μας ο γνωστός ξυλεμπορος στα Γιάννενα **Αντώνιος Κάσιος**. Αγαπητέ φίλε καλό ταξίδι και ελαφρύ το χόμα που σε σκέπασε, θα σε θυμάμαι όσο θα ζω.

Θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια στη σύζυγό του Ευσταθία, στο γιο του και όλους τους συγγενείς του.

Στέφανος Γαλανόπουλος

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Θάνατοι**

– Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Ελένη Θεοδοσίου-Μπουκογιάννη** 82 ετών.

Στα παιδιά, τα εγγόνια της και σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

Σύλλογος Σκαμνελιωτών Αττικής

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Στη μνήμη **Ελένης Σκαμνέλου** και αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικά ποσά στην κεντρική Εκκλησία Αρίστης:

Η αδελφή της **Μαριάνθη Τσιαπούνη**, **Οικογένειες Ιωάννη Τσιαπούνη**, **Δημητρίου Γκατζέ**, **Σταυρούλας Γκατζέ**, **Γρηγορίου Κόκορου**, **Ιωάννη Κλούμπα**, **Κων/νου Τζιόμπου**, **Διαμάντη Δάλλα**, **Χρυσόστομου Νικολαΐδη** και **Αλεξάνδρα**, **Ελευθερίου Κέντρου**, **Δημητρίου Ντάκουλα**, **Νικολάου Μαματζάκη**, **Αθηνάς Γέπη**, **Γεωργίου Ζαχάρη**, **Σταύρου Συκιώτη** και **Αγγελικής**, **Μιχαήλ Μπασογιάννη**, **Ιωάννη Κύρκου**, **Νίκης Τσινάβου**, **Παντελή Ζαχαράκη**, **Θωμά Τασούλα**, **Ουρανία** και **Νεκταρία Χριστοδούλου**.

– Η **Εριέτα Οικονομίδη** χρηματικό ποσό για τον Άγιο Αθανάσιο.

– Η Άννα Αθανασοπούλου στη μνήμη **Γιαννούλας Παναγιωτοπούλου** χρημ. ποσό για Αγ. Ταξιάρχες.

– Στη μνήμη **Ευφροσύνης Μιχαήλ** και αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικά ποσά στην κεντρική Εκκλησία Αρίστης οι οικογένειες: **Γρηγορίου Κόκορου**, **Χρυσόστομου Πεταλά**, **Χρυσόστομου Νικολαΐδη** και **Αλεξάνδρα**, **Γεωργίου Ζαχάρη**, **Δημητρίου Γκατζέ**, **Σταυρούλας Γκατζέ**, **Θεοδώρας Αγιοβασιλιώτου**, **Παντελή Ζαχαράκη**, **Κων/νου Τζιόμπου**, **Ελευθερίου Κέντρου**, **Θάνου Βούρβου**, **Αθηνάς Γέπη**, **Αριστείδη Μιχαήλ**, **Αριάδνης Ζαφείρη**, **Βασιλείου Σκαμνέλου**, **Δημητρίου Ντάκουλα**, **Νίκης Τσινάβου**, **Νικολάου Ζέκα**, **Γεωργίου Βούρβου**, **Νικολάου Κύρκου**, **Ιωάννου Κύρκου**, **Ερμιόνης Κύρκου**, η κ. **Βασιλική Κωστοπούλου**.

Η οικογένεια Άννας Αθανασοπούλου και τα παιδιά της χρηματικό ποσό για Αγ. Ταξιάρχες, **Νικολάου Μαματζάκη** και η συμπεθέρα της **Ελένη Βούρβου**.

– Στη μνήμη **Νικολάου Μαχαίρα** η αδερφή του **Φρειδερίκη** χρηματικό ποσό στην Κεντρική Εκκλησία Αρίστης.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Στη μνήμη της **Βασιλικής Γκίτσα** κατατέθηκαν χρηματικά ποσά στην εκκλησία του χωριού μας αντί στεφάνου ο κ. **Φρίξος Τσολάκης**, η οικογ. **Καρβούνη Ανδρέα**, η κα **Γκάνου Μαρίνα**, οι

οικογ. **Παπαναστασίου Γαβρίλη**, **Παπαποστόλου Σωτηρίου**, **Λιαπογιάννη Ελευθερίας**, **Παπαδημητρίου Κων/νου** και **Ευγενίας**, **Καρβούνη Ευάγγελου**, **Φωτοπούλου Βιβής**, **Σπυριδούλας Κομπάρου**, οικογ. **Κάτσενου Τηλέμαχου**, η κ. **Κάτσενου Κων/να**, ο κος **Καρβούνης Βύρων**, η κα **Κατσιούπη Γιαννούλα**, η κα **Τραγανού Έφη**, ο **Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Καραγιάννης Ιωάννης**.

– Ο κ. **Καραγιαννόπουλος Κων/νος** χρηματικό ποσό στη μνήμη του **Ερμιόδη Δημητρίου** για το εξωκλήσι της Αγ. Παρασκευής του χωριού μας και

– Η κα **Γκάνου Μαρίνα** χρηματικό ποσό στην Εκκλησία του χωριού μας στη μνήμη **Γεωργίου Γκοδίμη**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά.

– **Εις μνήμην Κων/νου Φωτέσιου** ο Γεώργιος και η Όλγα Αλεξίου κατέθεσαν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βίτσας για τις ανάγκες του Ιερού Ναού.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΒΡΑΔΕΤΟ

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Γέννησης Θεοτόκου ευχαριστεί τις οικογένειες **Γκοδίμη**, **Βαταβάλη**,

Παπαχρήστου, **Ψυχούλα**, **Σινοπούλου** και την Άννα Λέκκου για τις δωρεές τους στην Εκκλησία μας στη μνήμη του **Γεωργίου Γκοδίμη**.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

Κ. ΣΟΥΔΕΝΑ

– Στη μνήμη του **Κων/νου Φωτέσιου**, προσέφεραν στην Εκκλησία τον Άγιο Αθανάσιο, διάφορα ποσά η οικογένεια **Βασιλείου Τζιόβα**, η **Αθανασία Τζιόβα**, ο **Μάκης Π. Τζιόβας**.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

– Στη μνήμη **Χαριλάου Κοντοδήμου** η κ. **Ερμιόνη Σαρηγιάννη-Τσολάκη** κατέθεσε χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι. Ν. Αγίου Νικολάου και η οικογένεια **Ανδρέα Σαρηγιάννη** για τις ανάγκες των εξωκκλησίων Αγίου Δημητρίου και Αγίου Αθανασίου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– **Εις μνήμη Σπυρίδωνος Ρίζου** κατέθεσαν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου η **Ελπινίκη Σακελλαρίδη** και η **Έφη** και **Κώστας Καραϊσκος**.

– Η οικογένεια **Νικολάου** και **Μαίρης Τζαφλίδη** πρόσφερε 50 ευρώ στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 168

Ράπτης Θωμάς

ΕΥΡΩ 70

Γεωργιάδης Πέτρος

ΕΥΡΩ 60

Τσουμάνης Θεόδωρος
Πολυμέρης Γεώργιος
Ζιάκκα Φερνίκη

ΕΥΡΩ 50

Ζωρδούμη-Παπαγγέλη Αλεξάνδρα
Ζαρόπουλος Χρήστος
Παπανδρέου Μαρίκα
Σπανού Σοφία
Τουλούπης Τάκης
Κυριαζή Άρτεμις

ΕΥΡΩ 40

Λιόγκα Βούλα
Παπαδημητρίου Βασιλική
Αγγελολιάννη Φρόσω
Λιόγκας Θρασύβουλος
Λαμπρίδης Δημήτριος

ΕΥΡΩ 30

Ντιναλέξη Αγγαία
Τσολίγα Παναγιώτα
Οικονόμου-Νικάκη Μαρία
Τζουμάκας Μιχαήλ
Γερούκαλη Αγνή
Κοντοκάλης Βασίλειος
Κοντοκάλης Δημήτριος

Τσιμή Αφροδίτη
Γατσέλου Παναγιώτα
Σκαμνέλος Βασίλειος
Πασχάλη Ευθαλία
Θεοδοσίου Γεώργιος
Ντιναλέξης Αλέξιος
Πανταζή Παναγιώτα
Βαραδίνης Δημήτριος
Ζήση Ελένη
Ζήσης Γεώργιος
Παγούνη Βασιλική
Πιτσιλίου Χριστίνα
Παπακώστα-Φίλου Μαίρη
Κοκορδάτος Παύλος
Ζούμπου Αγγελική
Τσαβαλιά Φαίδρα
Τσοπάνογλου Μαγδαληνή
Ζηκοπούλου Αφροδίτη
Καραπιδάκη-Παππά Αμαλία
Χρόνη-Παππά Μαρίκα
Στεφοπούλου-Βλαχοπούλου Ισμήνη
Τζούφης Στέφανος του Γεωργίου
Στεφανίδου Όλγα
Κωστοπούλου Αγγαία
Φώτος Σωκράτης
Πολιτιστικός Σύλλογος Τσεπελόβου
Ράπτης Αντώνης
Θεοδοσίου Ευγενούλα
Παπαγεωργίου Γεώργιος
Φατούρου Ελένη
Τσουμάνη Αλεξάνδρα

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επίτιμος Πρόεδρος

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Πρόεδρος

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

Β' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Γεν. Γραμματέας

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυρσινωλείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόδου Βύρωνος 21

Τηλ. 265 10 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Εξωτερικού 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)

Τηλ. 265 10 20544 - 265 10 27845

Ιωάννινα 454 44

ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Πασχάλη Ευθαλία 30 ευρώ στη μνήμη της πολυαγαπημένης της αδερφής **Μαρίας Πασχάλη**.

– Κοντοδήμου Ευγενούλα 100 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου συζύγου της **Χαρίλαου**.

– Παπαϊωάννου Ιωάννης 20 ευρώ.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»